דבר

הסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסד ועורך ראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאז"ר עם לשרותו

יום ו', י"ד בחשון תשל"ד, 9 בנובמבר 1973 • גליון 14828 • השנה הארבעים ותשע

היום 12 עמודים וכן המוספים „משא" ו„דבר השבוע" • המחיר 140 אגורות

היום ב„דבר"

● דיפלומטיה בצל איומים / משה כרמל ● עסקים כרגיל בשוק מארקס המוליסי / חנה זמר ● בחירות — כיצד? / שלמה שפיר ● הרסטכ"ל על הכוננות / אליהו אגרם ● אירופה כהייה רוח כיבון / ישראל ניצן ● המצב המדיני הסמוי / חיים איזק ● השבוע של יום הדין / אריה ל. אבנרי ● ציבה גדעוני אינו ריאלי / דב אפל ● סין המתקבלת / דאן דניאל ● על תבלת מואן וארץ גושן / דיר מנשה הראל ● קבוצת ● „דבר השבוע" ● „משא", כותבי לכפרות ולאמנות ● שהבס ומלים.

מזג האוויר

מזג האוויר יהיה בהיר ויבש עם עליה קלה נוספת בטמפרטורות. הטמפרטורות החזויות: ירושלים 9—17 מעלות, תל־אביב 12—26, חיפה 14—23, נצרת 13—22, לוד 10—26, אילת 14—27, עזה 12—24, עפולה 7—25, נהריה 7—24, באר־שבע 10—25, הפרק־שלמה 19—28, הר־שוכרנן 11—19 ויריחו 12—27 מעלות.

בעקבות סידרת הפגישות עם סיסקו

היום הודעת הממשלה על הסדר ייצוב הפסקת האש

עיקרי ההסדר: חילופי שבויים; אספקה לארמיה ה־3 בפיקוח צה"ל ואו"ם; דיון על הנסיגה לקווי 22 באוקטובר בשיחות הקצינים; הובטחה הסרת ההסגר הימי בבאב אל־מאנדב

מאת חגי אשד, כתב „דבר"

הממשלה עומדת לפרסם הערב בשעה 8 בעת ובעונה אחת עם מצרים וארה"ב על ההסדר לייצוב הפסקת האש בין ישראל ומצרים, אשר הושג עם השלמת הדיונים שקיימה הממשלה בעקבות ביקורו של עוזר שר החוץ האמריקאי ג'וזף סיסקו.

על דיוני הממשלה ועל השיחות עם סיסקו בליל שלשום ואתמול הוטל איפול, אך ככל הנראה כולל ההסדר סעיפים בכתב ובעל פה. הסעיפים הכתובים הם:

★ „הארמיה השלישית" הי מכותרת: הוסכם שיעברו אליה שיירות של אספקה לאצבאות בפיקוח בפול. האחד של או"ם לבד להשגי משותף לאו"ם ולצה"ל, כדי לוודא שלא תהיה אספקה צבאות במשלוחים. דרך האספקה תישאר בשליטתו של צה"ל, אך הובטח שלא תהיה כל הפרעה למשלוחים.

★ חילופי שבויים: יתחילו מיד לאחר שייקבעו שתי נקודות הביקורת של או"ם (וצה"ל) בדרך האספקה. החילופים יתחילו בפצועים.

★ התביעה לנסיגת כוחות צה"ל לקווי ה־22 באוקטובר: תידון בשיחות קצינים בין שני הצדדים, כן ידונו שיחות על הפרדת כוחות שני הצדדים (דיסאנגייג'מנט) בקנה מידה נרחב.

★ ההסגר הימי בבאב אל־מאנדב אשר המצרים לא הכחישו על קיומו: הוסכם בעל פה כי יוסר או ירוכך (המונח באנגלית הוא „רילקסייטד").

המצרים מצידם הביעו נכונות לפתוח בשיחות שלום בהתאם להחלטת מועצת הבטחון 338, מיד לאחר שיושג הסכם כנוגע להחזרת כוחות צה"ל לקווי ה־22 באוקטובר.

ראש הממשלה גולדה מאיר נפגשה אתמול בבוקר עם נציגי סיעות הליכוד בכנסת ומסרה להם את הכנה על טיבת ההסדר לייצוב הפסקת האש ואת המילואים בעל־פה. לאחר מכן דנה הממשלה בישיבה וסיכמה הצעת הליקוד מסויימת, מיד לאחר הישיבה

(המשך בעמוד 2, טור 4)

במסדר ענידת כנפי־ טיס

דיין: אולי בפעם הראשונה פתח להסדר אמת של שלום

„אנו נמצאים היום בעיצומה של מלחמה, במרום השנה הפסקת־האש, ואולי בפעם הראשונה נפתח לי הסדר אמת של שלום ביני לבין הערבים" — אמר ביום ה' שר הבטחון משה דיין במסדר סיום קורס טיס, שנערך באחד מבסיסי חיל האויר, בנוכחות הרמטכ"ל ומפקד חיל האויר.

„כדי להשיג זאת", המשיך שר הבטחון „נצטרך לעמוד מאבק צבאי ומאבק מדיני, מאבק של אומה וכוח. ולא נוכל לעשות אותו לא על ידי בכיינות ולא על ידי נרגנות. נוכל לעשות אותו על ידי עוצמה צבאית, אחדות לאומית ואמונה בפטרונגו ויושרנו".

„בראש וראשונה עלינו לחשל את כוחנו הצבאי בשריון, בחיל רגלים, בחיל הים ומעל לכל בייצוד הנפש או ציפור הכנף — חיל האויר", אמר דיין.

שר הבטחון הוסיף, כי אולי בגלל ההסדר המפתיע, שבו התנהלו הדברים, הגיע עתה לשלום אמת. הערבים לא רצו להכיר בנו ולא רצו לנהל אתנו מו"מ, אלא רצו לקחת רק בכוח, ולאחר שזה נכשל בשלוש הרוין — יגיעו לנגיד. סדר הפוך זה כנפץ את האשליות, והאופציה לקחת מאתנו בכוח — הוכחה. אולי הודות לזה שנסיגנו ה־4 לכבוש ולהרוס אותנו ברוח, המתיים בכך. שאנו נמצאים מצרבית בתחלת סואץ ו־40 ק"מ מדמשק — נגיע אתם לשלום אמת.

דיין הדגיש, כי על ישראל טובות עתה שעות מבחן ושעות קשות, וגם שעות אמת. הטייסים הצעירים צריכים בעל לכל לדעת את קנה המידה האמיתי של הייצר בתקופה זה, ולא לצפות מהקרבות של 1973 את הדמות של קרבות 1967. כי הערבים עכשיו אחרים, הבעק הצייד שלהם אחר, ולכן יש להוסיף את הנפש. הכסף, את הידידים, את אירופה וגם את ברית המועצות, שהמעורבות שלה עכשיו שונה. „מאפריקה ועד אירופה ועד ידידים ועד אויבים — העולם שבו אנו חיים היום אינו העולם של אתמול. ותצוב ככל לדעת זאת, ולעמוד ברגלנו ובנשקנו בעולם של אבא ובעולם ריאלי", אמר.

לא יחזור לקפאון

שר הבטחון הביע תקווה, שבעקבות הכרת של שלום של אמת, אולי לא נחזור לקיפאון כי של קפאון בשש שנים חדשות.

(המשך בעמוד 1)

ג. מאיר ללונדון לפגישת ראשי האינטרנציונל

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). — לפתות שישה ראשי ממשלה אירופיים ישתתפו בשיחות על המזרח התיכון שיתקיימו בלונדון ביום א' על פי הזמנת מנהיג הלייבור הבריטי הרולד וילסון; ראש הממשלה גולדה מאיר תשתתף אף היא בדיונים אלה.

עד כה נענו להזמנה להשתתף בדיוני לונדון: הקאנצלר וילי בראנדט, ראש ממשלת אוסטריה ברונו קריסקי, ראש ממשלת נורבגיה אולוף אלמה, ראש ממשלת הולנד ואן אייל, ראש ממשלת נורווגיה המיועד ט. בראטלי, ראש ממשלת דנמרק א. יורגנסון וג. מאיר.

דיון ראשי הממשלות במסגרת פגישת ראשי מפלגות

הדיון יתנהל במסגרת פגישת ראשי המפלגות הסוציאליסטיות באירופה. המארחים של פגישה זאת יהיו הרולד וילסון ונשיא האינטרנציונל הסוציאליסטי ברונו פיטרמן. יוסק כזהבי־ראש. פגישות אלה של ראשי המפלגה הסוציאליסטית אינן גוף רשמי של האינטרנציונל הסוציאליסטי. אולם דיונים על נושאים שונים מתקיימים כדי פעם בפעם בהשתתפות של מנהיגי המפלגות הסוציאליסטיות בהסתדר של האינטרנציונל. כיום יש באירופה תשעה ראשי מפלגות סוציאליסטיות המכהנים גם כראשי ממשלות בארצותיהם: ו. בראנדט (גרמניה המערבית), ב. קריסקי (אוסטריה), דן אייל (הולנד), אדמונד שטורפן (בלגיה), א. יורגנסן (דנמרק), ט. בראטלי (ראש מיועד בנורבגיה), אולוף פאלמה (שוודיה), ק. סורסה (פינלנד) ודום מינטוף (מאלטה).

מנהיגי מפלגות שלא בשלטון

לדיון על המזרח התיכון בלונדון הוזמנו גם מנהיגי מפלגות סוציאליסטיות אירופיות שמפלגותיהם משתתפות בממשלות קואליציונית, כגון שתי המפלגות הסוציאליסטיות של איטליה, המפלגה הסוציאליסטית של שווייץ ומפלגת הלייבור של אירלנד. כן הוזמנו ראשי מפלגות סוציאליסטיות שאינם בשלטון בבלגיה וזאת כמו מנהיג הלייבור הבריטי הרולד וילסון.

(המשך בעמוד 2, טור 8)

הערבים לא נענו להזמנת צ'אושסקו

בוקרשט, (סוי"ט). — נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו הזמין גם נציגים מצריים וסוריים לבקר בארצו בזמן שהותו של שר החוץ אבא אבן, אך שתי מדינות אלה לא נענו להזמנה — מסרו אתמול דיפלומטים בבירת רומניה.

הדיפלומטים ציינו, כי מקורות רומניים מוסמכים סיפרו להם, כי ההזמנות נשלחו באותו זמן לישראל, למצרים ולסוריה. לדברי הדיפלומטים, „השלטונות הרומניים כאוכזבים ביותר" נוכח העובדה שמצרים וסוריה לא נענו להזמנה.

עוד אמרו הדיפלומטים, כי הם אינם סבורים שרומניה התכוונה להפגיש פנים אל פנים בין אבן לבין נציגים מצריים וסוריים. אך נראה שנשיא רומניה, ניקולאי צ'אושסקו קיווה, כי ירצו לזמן את נציגי שלוש המדינות בבוקארשט באותו זמן, כדי שרומניה תוכל להעביר את עמדות הצד האחד לרעהו.

ההודעה המשותפת על ביקור אבן בבוקארשט

בהודעה משותפת שפורסמה אתמול בבקביל בירושלים ובבוקארשט לסיכום ביקורו הרשמי של שר החוץ אבא אבן ברומניה, צויין כי שני הצדדים החליפו דעות בפספר בעיות בין לאומיות עיקריות ובהן יישוב בדרכי שלום של המשבר במזרח התיכון, וכי השיחות התנהלו באווירה ידידותית וכנה.

שני הצדדים הביעו את דאגתם הכנה נוכח מצב המתיחות במזרח

(המשך בעמוד 2, טור 5)

כתבי־חוץ ראיינו טייסים שבויים בבית־חולים בקהיר

קאהיר, (א.פ. וע"י). — **מספר עתונאים מערביים הובאו אתמול אל בית־החולים „מעדי" הסמוך לקאהיר והותר להם לשוחח עם שמונה שבויים ישראליים פצועים המאושפזים בבית־החולים. בית החולים זה נחשב למשוכלל ביותר מסוגו במצרים. הכתבים ציינו שאפשר להשוות אותו למוסדות הרפואה המודרניים ביותר במערב.**

כתב סוכנות הידיעות הצרפתית ציין, כי נראה שהפיקוח במקום הוא חמור, אך מתקבל הרושם שתנאי האישפוז מצויינים. כי מבנה הפצועים שוכנו בשני חדרים נוחים. לבדם המיואבות שהם היה נקי ביותר וגם הסדרים הטכניים נראו ללא רבב.

בכל השיחות של העתונאים עם השבויים נכחו מצרים ולעתונאים הותר לשוחח עם הפצועים רק באנגלית. כל השמונה סיפרו, כי הם זוכים ליחס טוב ומקבלים מזון בשובה. הם כסרו, כי כל אחד מהם זכה לביקור אחד של נציג הצלב האדום וניתן להם לכתוב מכתב או שניים לבני משפחתם, ואולם טרם קיבלו מכתבי תשובה.

הכתב הצרפתי ציין, כי בלם מצב הבריאות המוחלט של נתונים השבויים, אין מספקים להם עתונים והם לא שומעים רדיו. מתקבל הרושם, כי השבויים אינם יודעים דבר על מה שהתרחש בשדה הקרב מאז נפלו בשבי.

מבין השמונה חמישה הם טייסים שנפגעו. בעל הדרגה הגבוהה ביותר הוא „המפקד", שמכוס ה„פאנטום" שלו הופל עלידי טיל באיזור קנטרה והוא שבר את זרועו השמאלית תוך כדי קפיצה. קצין זה שראיון עימו הוקרן בטלוויזיה המצרית, אמר כי נהקר כמה וכמה פעמים על ידי המצרים. שניים מבין הפצועים האחרים נפגעו אף הם בשעה שקפצו ממטוסיהם לאחר שפגע בהם טיל.

סגן רן רוזין:
מלחמה ראשונה ואחרונה

כתב סוכנות „אסושיאייטד פרס" מדווח על שיחות שניהל עם ארבעה מבין שמונת הקצינים הפצועים. „כלום יש לי מה, כפי שאני רואה אותי" — סיפר אחד הישראלים לכתב, „מקווה — שהישראלים יוכלו לבוא לקאהיר כתיירים והמצרים יוכלו לבקר בתל־אביב". סגן רן רוזין סיפר לכתב, כי היתה זו מלחמתו הראשונה „וזו תהיה המלחמה האחרונה". הוא סיפר, כי רגלו נשברה שעה שקפץ ממטוס „דר 82" שלו. „אינני אוהב מלחמה. על הישראלים והערבים לשבת יחד ולשוחח על המצב" — אמר.

(המשך בעמוד 2, טור 3)

גברו הסיכויים לקיום הבחירות

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

מוסדות הבחירות של המערך עומדי להתכנס הבוקר כדי לדון בהיערכות לקראת הבחירות אשר נקבעו להערך ב־31 בדצמבר.

בישיבה זו עשוי המטה לבחון את ההיערכות הארגונית המתכוונת לקראת הבחירות. אשר הסכימו לעריכתן במועד שנקבע כבר אתמול לפי הערכת אישים בכירים בצמרת מפלגת העבודה, לאור הידיעות על הסיכויים לייצובה של הפסקת האש בין ישראל למצרים.

ההערכה הרווחת במפלגת העבודה היא, כי אי התחדשות האש בקווי החזית מחזקת את הנטיה לקיים את הבחירות בזמנן ולא לדחותן. אם כי יש חוגים, לרבות בהנהגת חיפה וירושלים, הסבורים כי בכל מקום מוטב לדחות את הבחירות למועד מאוחר יותר. בשבוע משתתפים בין השאר השרים פ. ספיר, י. אלון, ח. בר־לב, ש. פרס, ש. הלל, חברי כנסת, ראשי מטות פונקציונליים, ונציגי בפ"מ.

כן נמסר כי ההתכנסות באה מפעולות ההסברה של מפלגת העבודה, וכי בדרכי פעולות ההסברה בסוף השבוע זה יתבצע כנס של באות בפעילות המרכזים של מפלגת העבודה עם שר הבטחון משה דיין.

בתחזוקת התביעה להקמת ועדת חקירה

בחוגי מפלגת העבודה התחזקו התביעות להקמת ועדת חקירה, שתבדוק את נושא המחדלים שיפקדו את ראשית המערכה. הנטיה הרווחת היא לכונן ועדה ציבורית, ולא משפטית. נודע כי כמה מסרי מפלגת העבודה הביעו את תמיכתם בהצעה כזו, אולם היא כדם הובאה לדיון במוסדות המרכזיים של מפלגת העבודה.

חיילי מעוז המזח, בצאתם לשבי עם ספר ה תורה (תמונות נוספות בעמוד 3)

שבתון רכב יום בשבוע־מ־20 בנובמבר; צמצום צריכת חשמל — מ־1 בדצמבר

ספיר: לא סוף פסוק — יש לצמצם צריכת הדלק ב־15 אחוז; טרם הוחלט על שעון חורף

מאת דוד ליפקין, כתב הכלכלי של „דבר"

התקנות על השבתת רכב פרטי יום בשבוע ייכנסו לתוקף ב־20 בנובמבר והתקנות על צמצום צריכת החשמל יהיו בתוקף מ־1 בדצמבר, אולם שר האוצר, פנחס ספיר ושר התחבורה שמעון פרס קראו אמש לציבור לנהוג מיד בחסכון ולא להמתין להפעלת התקנות. ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה אמש את ההגבלות המוצעות. הדיון בהצעה להפעיל שעון חורף על ידי הזזת השעון בשעה אחת קדימה, טרם נסתיים.

ספיר אמר אמש, כי ההגבלות שהוחלט עליהן אינן סוף פסוק. נמשיך להגיע לצמצום בצריכת הדלק של 15 אחוז מהצריכה הכללית המגיעה עתה לכ־8 מליון טונות. הכרחי לחסוך בדלק גם בשל התייקרותו והכרח לחסוך כדולרים וגם מבחינה פסיכולוגית־ציבורית.

השבתת הרכב הפרטי יום בשבוע

שר התחבורה שמעון פרס מסר, כי ועדת השרים לענייני כלכלה החליטה על יום שבתון בשבוע לרכב פרטי לפי בחירה. יום השבתון יתחיל ב־2 לפנות בוקר ויסתיים לפחות באותה שעה, כלומר יארך 24 שעות. הגבלה זו תחול על כל מכוניות הנוסעים (פרט לרכב להסכרה, רכב תיור וסיור, רכב מסחרי קטן שמשקלו עד 2.5 טון, אופנועים והלת־אופנועים), לרבות מכוניות פרים ופקידים בכירה. פרס מסר שבמהלכים דידנים עם צה"ל על סוג המכוניות שהגבלה זו תחול עליהן.

ארבע קטגוריות של מכוניות נוספים תהיינה פטורות מהגבלה זו: כבים שברשותם תוית נכה הקיימת מרשות הרישוי; רכב של רופאים רק ביום שיש להם יום תורנות; משטרת ישראל (התקנה תחול על רכב הנוסעים של המשטרה) וצה"ל (פרט לרכב שיחול עליו תקנה זו).

לגבי ביצוע הגבלה זו, מסר שר התחבורה, שתהיה ישנה על תוית שתסמן יום שהרכב מושבת ואשר תדבק על השמשה הקדמית של המכונית. כבידה הרכב. לכל יום יהיה תוית בצבע אחר. כן שיפר התקנה ויטע ביום שהרכב צריך להיות מושבת, צפוי לקנס עד ל־1.000 ל"י.

(המשך בעמוד 2, טור 1)

דובק
בית־חרושת לסיגריות

מסום ד"ר יעו גבטון

מפלגת העבודה הישראלית/המרכז

ראשי רשויות מקומיות, מזכירי מועצות הפועלים ומזכירי סניפי המפלגה

מתמנים לפגישה

עם החי **משה דיין** — שר הבטחון

הפותח: אהרון ידלין — מזכ"ל המפלגה

הפגישה תתקיים בשבת — י"ד חשון תשל"ד — 10.11.73 בבית־ברל (ע"י צופית) בשעה 10.00 בבקר.

נהג־התנדב

עצור בתחנת אוטובוס

אסוף את החייל,
את התלמיד,
את עקרת הבית.

יקירנו

יהודה אוגושביץ

בן משה ודבורה מקריבקי

איננו

פרטים על מועד הלויה בטלפון 412830, 720635

אשתו: יונה
בנו: אמיר דרורי
אחותו וגיסו: בסי ושמואל שור־עמי
גיסתו וגיסו: נחמה ואריה גרשוביץ

ביום השנה לפטירת יקירנו

מהנדס מגדל יפה ז"ל

נעלה לקברו ביום א', כ"ה בחשון תשל"ד, 11 בנובמבר 1973, בבית העלמין חוף הכרמל בחיפה.
נפגשים בשעה 3 אחה"צ ליד השער הראשי.
היציאה מבית הבנות, רח' ירושלים 15 בשעה 2.30 אחר־הצהרים.

המשפחה

סאדאת הודף הביקורת על חידוש היחסים עם ארה"ב

הפתעה בדעת הקהל הערבית מנסיגת מצרים מהאולטימטום

מאת סופר "דבר" לענינים ערביים

שעה שד"ר הנרי קיסינג'ר המשיך בשיחותיו ברבת־עמון ובריאד, עסק אתמול הנשיא סאדאת בהדיפת הביקורת הנמתחת עליו בגין חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ארה"ב והויתור לכאורה על האולטימטום המצרי, כי בלא נסיגה לקווי 22 באוקטובר — תתחדש האש.

סאדאת שיגר לדמשק את מזכירו אשרף מרואן (חתנו של נאצר), כדי להרגיע את הנשיא אסד, שהועמד פעם נוספת בפני עובדה מוגמרת. במקביל מסבירים הדוברים הרשמיים ברדיו קאהיר וב"אל־אהראם", כי "עמדת ואשינגטון היא שתקבע את תמונת העתיד" וכי יש לשמור על הסולידריות הבין־ערבית גם ב"שלב המאבק הדיפלומטי"; ובפרט מכח העובדה שועידת פיסגה ערבית תכונס, כנראה, כבר ב־16—17 לחודש זה.

הממשלה המצרית טרם מסרה בפומבי דבר לציבור לגבי ההסכם עם קיסינג'ר בענין ארמיה 3, השבויים, שיחות הקצינים והמסגר הימי ב"שער המשעה". (ובענין זה, אגב, נפגשו אתמול בקאהיר שרי החוץ של מצרים וירדן תיבן). אבל מצפים עתה בכל רגע להבהרות מצד סאדאת — אולי במסגרת מאמרו של הבניין היכל הבוקר.

ההפתעה בדעת הקהל הערבית

העתונות הלבנונית שיקפה אתמול את ההפתעה המאפיינת את תגובת דעת הקהל הערבית על צעדי סאדאת.

"אל־נידא" הקומוניסטי שאל: "מה עשתה ארה"ב, כדי לזכות בידידות הערבים כל כך מהר? זכותו של כל ערבי לשאול שאלה זו".

"לאוריין להריזור" השמרני כתב: "הדבר היה מהיר מדי, ויפה מדי מכדי שיהיה נכון".

עורך "אל־נהאר" רב הספקות, מישל אבו־ג'ודה כתב: "העולם הערבי כולו מופתע מלחש הקסם של קיסינג'ר, שהצריך שעות ספורות בלבד, כדי לסיים לך מלחמת דיפלומטית בת שש שנים".

אותו עתון מפרסם קריקטורה לכל רוחב עמודו הראשון ובה יונת־שלום כלואה בתוך פיו המחייך של קיסינג'ר. העוקץ ברור — ההבטחות בדבר שלום ע"פ תנאי הערבים הן מלים ריקות.

דובר מצרי: תחזית ברורה לקראת הסדר

"אל־אנואר" הלאומני מפרסם קריקטורה, בה מצוייר ספינקס נרדם, ואומר: "רצוני הוא בשיחרור השטחים ולא בשום דבר אחר..."

דובר ממשלת מצרים אחמד אניס אמר אחר הצהריים, כי יש "תחזית ברורה לקראת הסדר שלום". הוא טען, עם זאת, כי קאהיר עדיין עומדת על נסיגה לקווי ה־22 באוקטובר. אם לא יהיה כך — "צה"ל לפרוק סיבוב נוסף של מעשי איבה", אמר. "אולם ברגע שהנסיגה תושלם, ייתכן שהגלגל יתהפך ועידת שלום תיערך תוך ימים ספורים לאחר מכן".

הדובר המצרי מאשים את צה"ל בהפרות

במקביל האשים הדובר הצבאי המצרי גנראל גמאל מחתאר, כי צה"ל מפר בהתמדה את הפסקת האש לאורך החזית.

בינתיים לא נמסר דבר לגבי תוכן שיחתו של קיסינג'ר עם המלך חוסיין. ידוע, עם זאת, שחוסיין ביקש לקבל ערובות, שלא תיעשה עיסקה עם המחבלים על חשבון ירדן, כשיועלה לדיון הנושא הפלסטינאי. נוסף לכך ביקשו הירדנים הבהרות לגבי "הוועדה המתאימה" המוזכרת בהקשר לועידת השלום, בהחלטת מועצת הבטחון 338.

ראשי המחבלים בבגדאד

מנהיגי המחבלים: מצרים, ובראשם יאסר ערפאת ונאיף חוואתמה, הגיעו אתמול לבגדאד. [illegible] התורה עיראק לשדל את המחבלים לדחות את ההצעות לישב חבל בוועידת שלום. קודם לכן נפגשו אחדים מסגניו של ערפאת עם ראש ממשלת לבנון תקי א־דין סולח בענין שמירת ההפוגה בגבול ישראל. אחר כך יצא סולח לקאהיר.

בריאד — תגובה חשובה לא פחות מקאהיר — ניסה אמש קיסינג'ר למצוא דרך להגדלת יצוא הנפט הערבי. בשלב זה לא ידוע מה היתה תגובתו של המלך פייסל, אשר איים באחרונה להמשיך באמברגו על משלוחי נפט לארה"ב ובהפחתת היצוא למדינות אירופה ויפאן, עד אשר תיסוג ישראל לקווי ה־4 ביוני.

יש לציין, כי שלשום אמר פייסל לשגריר האמריקאי החדש ג'יימס אייקינס, כי סעודיה תנקוט מדיניות נוקשה בתחום הנפט על פי שלושה עקרונות:

* האמברגו וקיצוצי התפוקה יימשכו עד לנסיגה ישראלית מכל השטחים שנכבשו ב־1967.
* הקלה כלשהי באספקת הנפט תיתכן רק לאחר נסיגה ישראלית לקווי ה־22 באוקטובר.
* הגדלת התפוקה בעתיד, כדי למלא את צרכי ארה"ב, תוכל לבוא בחשבון רק לאחר יישוב הבעיה הפלסטינאית, לרבות מעמד ירושלים.

נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו יערוך ביקור רשמי בארה"ב החל ב־4 בדצמבר — הודיע אתמול הבית הלבן.

דיין: אולי פתח להסדר

שר־הבטחון, הרמטכ"ל ומפקד חיל־האויר בטקס ענידת כנפי הטיס

(המשך מעמוד 1)

אלא ההיה פתח למו"מ להסדר שלום של קבע.

במאבק הזה יש ארבעה מרכיבים: הערבים, העולם החיצוני (המעצמה, אירופה), העם היהודי, ובראש ובראשונה צה"ל, על כוחו הצבאי הכלכלתי, הוא הגורם הקובע ביותר בכל הכרוך בזה. לא רק מכיון שאם יהיו לשונות את כל הצדדים האחרים יהיו כפופים לכלכלות האלה, אלא מפני שכוחו של צה"ל ועליונותו קובעים יותר מאשר כל הפרשנות של נוסחאות 242 וכל הנוסחאות הענינית של "זכויות הפלסטינאים", שמגמתן היא רק חורבן הארץ. כאשר חיל האויר, השריון, חיל הים, הצנחנים וחיל הרגלים חזקים יותר מהכוחות הערבים — זה קובע יותר מכל נוסחה שהיא ומכל כח שהוא. בזה כחנו, והודות לזה אנו נמצאים במקום, שבו אנו נמצאים היום.

המציאות, הדבקות במטרה, המקצועיות

מפקד חיל האויר אלוף בנימין פלד, אמר בדברי ברכתו לבוגרי הקורס, כי בחודש האחרון הביא חיל האויר לידי ביטוי מלא את כל כישוריו והטכנולוגיה. הוא עמד במבחן האש הקשה ביותר עד כה, ויצא כשפני כשירו של הצליגה, הוא חזק יותר, מנוסה יותר ויעיל יותר מאשר היה אי פעם בעבר.

"המציאות, הדבקות במטרה והמקצועיות הם שעמדו לנו במשימות ההגנה האוירית, בבלימה הקרקעית, בפריצה קדימה ובמשיכת הכרעה של חילות האויר של סוריה ומצרים. את מחיר כל אלה נשאו חלק בלחימתו באויר ועל הקרקע בחייהם ובנפילה בשבי. קרבנם לא היה ולא יהיה קרבן שוא. במלחמה זו על הבטחת קיומה ושלומה של מדינת ישראל ועם ישראל, נתן חיל האויר וימשיך לתת את כל אשר יידרש ממנו ויותר. כי זו דרכנו ולזאת נרדפנו", אמר מפקד החיל.

"המלחמה לא תמה. אנו נמשיך בדרך וברוח שבהן הלכנו עד כה. נמשיך להשקיע במשימותנו את כל אשר מאתנו, עד להכרעה המכשית בשדה הקרב ועד להשלכת הבסיס המוצק לבטחונה ושלומה של המדינה", אמר.

אלוף פלד הוסיף, כי סיום הקורס כעין על התוזיניות של החיל, המסוגל להמשיך לצבור כוח תוך כדי לחימה טוטאלית, שבה מושקעים כל המשאבים בחומר וברוח.

בטקס המכובד חלפו מטוסי החיל ליד הבמה והדגל הורד לחצי התורן לזכר הטייסים שנפלו במערכה. (ע)

שבתון רכב

(המשך מעמוד 1)

ביצרי התקנה, בחייב סידורים ארגוניים שייכבסו כשלהלה שבועות. נבדקת האפשרות שבעלי הרכב יקבלו לקבל את התוית בתחנות דלק. אם זה לא יסתדר, תיעשה חלוקת התוית ע"י משרדי הרישוי.

הגבלת המהירות ל־80 קמ"ש

ביחס להגבלת מהירות הנסיעה, התעוררה בעיית ההחלטה לקבוע שהמהירות המוגבלת בכמה בני תהיה 60 קמ"ש לשעה ובכבישים מהירים — 80 קמ"ש. כי שיפלה על המהירות הזו, צפוי לקנס והמשטרה לא תנהג יותר במקילות לגבי עבירות על תקנות התעבורה. התברר ששינוי ביזון המהירויות בכבישים כרוכה בקיום ארבעיים.

תשופי התחבורה הציבורית

שר התחבורה מעריך שיחסכו חסכון של כ־5 מיליון דולר לשנה בצמצום צריכת הדלק. אומדן זה מבוסס על כך, שהתחבורה היבשתית צורכת כ־900 אלף טון דלק.

ביחס לתחבורה הציבורית, הביע פרס את התקווה שבשבועות הקרובים יהיה שיפור במצב, הוא מסר גם, שמשרדו הזמין 300 אוטובוסים מוכנים בחו"ל כדי לתכניסם לשירות.

בישיבת ועדת השרים לעניני כלכלה הדיון הצדדים הוחיים קביעת יום הבטחון ליום שבת. בעיקר התחבורה היה מוכן להציעה את הרכב הפרטי בשבת בתנאי שתאופשר תחבורה ציבורית. במצב של היום, הדגיש פרס, לא ייתכן להשבית את כל התחבורה ביום אחד ולהטיל את כל העומס על מוניות, דבר שיביא גם לעליה בלתי סבירה במחירי הנסיעה במוניות.

ההצעה לצמצם את התאורה בכבישים נפלה, כיוון שהתברר כי 39 אחוז מכל תאונות הדרכים ב־1972 היו תאונות לילה. צמצום התאורה היה מגדילה את מספר התאונות.

ההגבלות על צריכת החשמל ע"י תעריפים כפולים

להלן ההגבלות על צריכת החשמל שייכנסו לתוקף מ־1 בדצמבר:

* הגבלת צריכת חשמל למאור למשרדים: לכל צרכן בכל מונה תיקבע מכסה חודשית שתהיה שוה ל־100 קוט"ש לחודש ועוד 85 אחוז מהצריכה בתקופה המקבילה של השנה הקודמת שמעל ל־100 קוט"ש הראשונים באותו חודש. על 5 אחוזים מהצריכה שמעבר למיכסה הנ"ל יחושבו במחיר כפול 2 ממחיר הרגיל; 5 אחוזים נוספים במחיר כפול 3; 5 אחוזים נוספים במחיר כפול 4; כל היתר במחיר כפול 5 מהמחיר הרגיל.
* צריכה כללית — מאור, מכשירים חשמליים לחימום מים שאושרו ע"י חברת החשמל, תעשיה, חקלאות במונה משותף: לכל צרכן בעל מונה במשותף תיקבע מכסה חודשית שתהיה שוה ל־150 קוט"ש לחודש ועוד 85 אחוז מהצריכה בתקופה המקבילה של השנה הקודמת שמעל ל־150 קוט"ש הראשונים באותו חודש. על הצריכה מעבר לזה, יחולו התעריפים שצויינו בסעיף הקודם.
* צריכה לחימום מים בשעות רגילות לפי מונה מיוחד: הצריכה תורשה בשעות כפי שתיקבענה ע"י חברת החשמל ולכל צרכן יוקצבו 125 קוט"ש לחודש במחיר מוזל. 10 אחוזים מהצריכה שמעבר למיכסה הנ"ל יחושבו במחיר כפול 2 מהמחיר הרגיל; 10 אחוזים נוספים במחיר כפול 3; 10 אחוזים נוספים במחיר כפול 4; כל היתר במחיר כפול 5 מהמחיר הרגיל.
* צריכה בתאורת ציבורית (כולל צריכה בישובים, קיבוצים ותאורה בבתי תעשייה ומלאכה) על פי הסעיף הקודם;
* הפסק כללי תאורת פרסומת מהשעה 10.30 בערב;

הציבור יתבקש להמשיך דהגת הטרמוסטטים לחימום מים בדירות מגורים, הן באמצעות דודי החשמל והן ע"י מערכות דלק ל־60 מעלות צלזיוס במקסימום.

דבר DAVAR دافار

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס "דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת.ד. 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים: תל־אביב, בית "דבר", רחוב שינקין 45, טלפון: 286141; ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים: 231251-3; חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

סגן שר־החוץ האמריקאי ג'וזף סיסקו עם אלוף אהרון יריב בבניין שגרירות ארה"ב בתל־אביב

הודעת הממשלה

(המשך מעמוד 1)

בה נפגשה ראש הממשלה עם סיסקו — אשר בזמן ישיבת הממשלה נועד עם אלוף אהרון יריב בשגרירות ארה"ב בתל־אביב — כדי להגיש לו את ההצעה המתוקנת הישראלית. יש להניח כי ההצעה הועברה גם לידיעת המצרים ולשר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר, אשר עמו נפגש סיסקו בריאד.

דו"ח לוועדת החוץ והבטחון

ועדת החוץ והבטחון של הכנסת התכנסה אמש לישיבה מיוחדת כדי לשמוע מפי ראש הממשלה גולדה מאיר ושר החוץ אבא אבן על ההסדר לייצוב הפסקת האש. נציגי סיעות הליכוד בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת הודיעו, כי סיעותיהם ידונו בהסדר לאור המילואים והפרטים שהובאו לידיעתם, ועל עמדתם יודיעו בעת הדיון בכנסת בנושא זה.

כתב "יונייטד פרס" בתל־אביב ג'וזף גריב, מצביע על העובדה, כי על פי פשרה זו זכתה ישראל ברוב הדרישות שהציגה. התקבלה הדרישה הישראלית בענין התנדה מיידית של חילופי שבויי מלחמה. ישראל זכתה בהסרת ההסגר על ים סוף, שגרם לה נזק ניכר. הפשרה גם מאלצת את ישראל לסגת משטח של 625 מילין מרובעים, שבו היא מחזיקה בגדה המערבית של תעלת סואץ. ואחרון אחרון — ישראל יכולה לסגור בכל עת ושעה את הפרוזדור לארמיה המצרית השלישית, אם לא תקיים מצרים את מה שקיבלה על עצמה.

אשר לצד המצרי, הרי המיכב הגדול ביותר הוא שמצרים לא תאלץ לסגת מכל טריטוריה שהצליחה לכבוש. זה היה המכשול העיקרי, שהתעורר בשבועות בימים הראשונים לאחר הפסקת האש.

ראש ממשלת ישראל גולדה מאיר הציגה נסיגה הדדית של כוחות ישראל ומצרים משני עברי תעלת סואץ והקמת איזור מפורז בשני הצדדים. מצרים דחתה הצעה זו, מאחר שפירושה — נטישת טריטוריה מצרית. מצרים זכתה גם לביטולי דרישתה בענין הקמת פרוזדור, שבאמצעותו ניתן להעביר אספקה לארמיה השלישית. אך הפרוזדור יהיה נתון לפיקוח או"ם ולא תותר העברת אספקה צבאית דרכו. ההישג הגדול ביותר של מצרים במסגרת פשרה זו הוא — שהארמיה השלישית אינה ניצבת יותר בפני הברירות הקודרות של נסיון פריצה, כניעה או הרעבה. נראה, כי נשיא מצרים היה מוכן להסתכן בחידוש המלחמה ובשום אופן לא רצה להשלים עם ההשפלה של נטישת 20 אלף חיילים של הארמיה השלישית.

כל הסיכומים מצביעים על כך, שהשיחות שניהל קיסינג'ר בקאהיר הוקדשו כמעט אך ורק לבעיה המיידית של הצלת הפסקת־האש ומניעת התפרצות נוספת של קרבות. לו התחדשו מעשי האיבה, היתה נשקפת הסכנה שארה"ב וברה"מ היו נאלצות להתערב — בניגוד לרצון שתי מעצמות העל. הפשרה שהושגה סוללה הדרך בענין פתיחת מו"מ למציאת הסדר שלום בר־קיימא. בהקדם. על המועד, המקום וכל נסיבות השיחות האלה יתקיים דיון במועד מאוחר יותר.

מקורות באו"ם: ויתור מצרי

סופר "דבר" בארה"ב נחום ברנע מוסר:

מקורות מוסמכים במרכז או"ם פירשו את כל סעיפי ההסכם הישראלי־אמריקאי־מצרי כוויתור מצרי מרחיק לכת, תמורת הבטחה לנסיגה ישראלית מהקוים הנוכחיים רק בחלק ממו"מ ישראלי־מצרי.

הם הביעו השערה, שהוויתור המצרי נבע מהקושי להמשיך ולקיים את הארמיה ה־3 ללא אספקה סדירה.

כן קיימת הנחה, שד"ר הנרי קיסינג'ר הבטיח לסאדאת סיוע מדיני מצד ארה"ב בהשגת שטחים מישראל, במו"מ על ההסדר הכולל.

ד"ר הנרי קיסינג'ר (באמצע), סוקר משמר כבוד של הלגיון הערבי בנמל־התעופה של רבת־עמון. צילום רדיו של "אסושיאיטד פרס"

כתבי חוץ

(המשך מעמוד 1)

אשר לנסיבות נפילתו בשבי סיפר, כי מטוסו הקטן הופל שעה שעשה בטיסת סיור ב־22 באוקטובר. לדבריו, המריא באותו יום בשעה שבע בבוקר מבסיס התעופה בשארם־א־שייך והצטווה להתחקות אחר תנועות אויב. "אינני יודע איך הופל המטוס שלי" — סיפר. "לפתע מצאתי את עצמי ואת טייס המשנה שלי מוחזקים על ידי חיילים מצרים בשבי. "חבר איש הצוות השלישי שהיה אתנו ואשר אמור היה לנהל רישום של תנועות האויב הצפויות — נהרג". סגן רהוין סיפר כי במטוס לא היו מצנחים ועל כן נפגע בזמן שקפץ מן המטוס, כשזה היה בגובה נמוך. גם הוא וגם טייס המשנה סבלו משברים ברגליים.

רהוין סיפר, כי בא יחד עם הוריו לישראל מארגנטינה. בצה"ל שירת במשך שלוש שנים. משנשאל אם פרוץ הקרבות הפתיע אותו, סיפר כי היתה זו "הפתעה מושלמת". הוא סיפר, כי לא מכבר נישא וכי אשתו עתידה ללדת בעוד כחודש.

רב־סרן פלסר: אם יהיה לנו בטחון — לא יהיו מלחמות

הכתב האמריקאי שוחח גם עם טייס ה"פאנטום" רב־סרן פלסר (שם כיפתו) בן 35 שנפגע מרסיס זעיר בזרועו. הכתב מציין, כי אף הוא דובר אנגלית רהוטה. "ישראל נאלצת לצאת למלחמה בשל החרדה המתמדת לבטחונה" הסביר רס"ן פלסר. "אם יינתן לנו בטחון — איני חושב שיהיו עוד מלחמות".

הוא סיפר, כי מטוסו נפגע ב־17 באוקטובר כאשר יצא לגיחתו הרביעית. לדבריו, יצא במסגרת מבנה של שישה מטוסי "פאנטום" ונפגע בשמי קנטרה המזרחית שבגיזרה הצפונית. הוא איננו זוכר הרבה אודות נסיבות הנפילה: "טסתי בגובה נמוך ולפתע פגע בי טיל" — סיפר.

סרן זית

פלסר סיפר, כי השתתף גם במלחמה 1967 והודה כי "הפעם — נלחמו המצרים טוב יותר והפגינו יכולת נאה. המצרים גם היו מצויידים טוב יותר מאשר ב־67".

הקצין הרביעי הוא סרן דוד זית, בן 30, טייס "פאנטום" שסיפר כי היה בר מזל בכך שהקצין המצרי שחקר אותו דיבר אנגלית טובה, "ויכולתי להבין אותו ולהסביר לו את מבוקשי". הוא סיפר, כי כאשר נכנס לבית החולים לא קיבל כל ספרי קריאה, אם כי הדגיש פעמים אחדות, כי הטיפול בו היה טוב החל מן היום הראשון. זית סובל משברים בזרועו. הוא סיפר, כי הוא מתגורר בקיבוץ רשפים והוא אב לשני ילדים.

אחות־קצינה מצרית

הכתב האמריקאי גם שוחח עם אחות מצרית נאה, רב־סרן בצבא המצרי שסיפרה לו, כי הצוות הרפואי מטפל בשבויים הישראלים "ללא כל רגשי איבה".

"אנו עובדים 24 שעות ביממה ומשתדלים ככל האפשר. ואולם למרות הטיפול הטוב הפצועים מקבלים יובם חשים חוסר בטחון ואני מתארה לעצמי כי הרגשה חוסר בטחון זו אפיינית לישראל כולה" — סיפרה הקצינה.

בחירות כלליות ייערכו בדניה

קופנהאגן, (יופ"י). — ראש ממשלת דנמארק אנקר יורגנסן קרא אתמול לעריכת בחירות פרלמנטריות חדשות ב־4 לדצמבר, לאחר שמפלגתו הסוציאל־דמוקרטית נכשלה באמצעיה להשיג רוב בפרלמנט להצבעה במדיניות מיסוי חדשה.

יורגנסן, בן 51, שנבחר לכהונת ראש הממשלה ב־3 לאוקטובר 1972, אמר בפרלמנט כי מפלגתו שוב אינה נהנית מרוב. "על רקע זה, אני מוצא לנכון, להציע למלכה שבחירות כלליות ייערכו ב־4 לדצמבר" — אמר.

דובר משרד החוץ הדני אמר, כי הבחירות לא ישפיעו על התכנית לכנס ועידת פיסגה של נציגי מדינות השוק המשותף האירופי, בקופנהאגן, בחודש דצמבר.

צ'אושסקו

(המשך מעמוד 1)

התיכון ונוכח ההתפתחויות האחרונות הנוגעים לאבידות רבות בנפש וברכוש וצפונות בתוכן סכנה לשלום ולבטחון הבין לאומי.

הוסכם בין הצדדים שהפתרון המיידי לסכסוך צריך להימצא "לפי דרך ועל בסיס החלטת מועצת הבטחון 338", הקוראת להפסקת אש, ומאשרת את ההחלטה 242 הקוראת למו"מ בין הצדדים.

השר אבן הזמין את עמיתו הרומני גאורגה מקובסקו לערוך ביקור רשמי בישראל. ההזמנה נתקבלה ברצון ותאריך הביקור ייקבע בעוד מאוחר יותר.

נשיא יוגוסלאביה הגנראל טיטו העביר אתמול סדר לראש ממשלת סין צ'ו אן לאי על תכנית במזרח התיכון — נודע בפקין.

משלחת הזדהות של תנועת העבודה בארה"ב — לישראל

מאת נחום ברנע, סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון, י"ד... (מיוחד ל"דבר"). — הי"א, ש־ל־ק"ו אי. אי־א־, שוקל שיגור משלחת רמת דרג לישראל, כדי להביע הזדהות הארגון עם המדינה — אמר שלשום ג'ורג' מיני לשר העבודה יוסף אלמוגי בפגישה במטה הארגון בואשינגטון.

מיני שלח שלשום גם מברק לארגוני המבצר לבנין ישראל בניו־יורק, בו אמר כי "לא יכול להיות איום חמור יותר על ישראל [illegible]". מיני, הנמנה עם [illegible] הנשיא ניקסון, [illegible] להשמיע את קול התורה.

אלמוגי, העומד לסיים כעת הרצאה באמריקה [illegible] להשמיע [illegible] לישראל [illegible].

שר העבודה הופיע גם בבראזיל, ארגנטינה [illegible] ארה"ב [illegible].

בפגישה עם [illegible] אמר אלמוגי, כי ההסתדרות [illegible] בהזדמנות לשאול אותו כיצד [illegible] לשאול אותו בין הצבור [illegible] ישראל [illegible].

[illegible]

במברק לשר ההוות את אהודה בענין השבויים וכצטרף לתקוה להסדר שלום צודק ובקרוב באזור.

מברק זה בא כתשובה לפנייתו של שר העבודה [illegible] אל ראשי תנועת הפועלים [illegible] את התערבותם בענין השבויים.

יהדות צרפת נרתמת לעזרה

[illegible] של יהדות צרפת [illegible] הרב הראשי לצרפת הרב יעקב קפלן, הברון אלן דה־רוטשילד [illegible] ראשי הקהילה היהודית בצרפת [illegible] למאבק עליון למען המדינה [illegible] לישראל.

עם השגת ישראל [illegible]

[illegible] הסיעה הליברלית בפרלמנט [illegible] התמיכה בישראל [illegible].

[illegible]

ישראל האשימה את סוריה ברצח שבויים

מרכז או"ם, (ע"ר).— ישראל האשימה שלשום את סוריה ברציחות שבויי מלחמה ישראליים, והדגישה כי מועצת המכון זה "עומד בנגד איוב ליחס הקורקטי ה־מוענק על ידי ישראל לשבויי מלחמה סוריים".

באיגרת למזכיר או"ם קבע שגריר ישראל יוסף תקוע, כי גופות 12 חיילים ישראליים התגלו סמוך לכפר הסורי חושניה. "הם נרצחו לאחר שנשבו, כשידיהם ורגליהם כבולות ועיניהם מכוסות". תקוע ציין, כי גופותיהם של שבויים ישראליים הרוגים נמצאו גם במקום אחר, ו"הובר שחיילים ישראלים נוזו למוות על ידי הסורים לאחר שנתפסו". הוא הצביע על מקרה של קצין ישראלי שנורה למוות לאחר שנשבה, מ־שום שלא היה מסוגל ללכת בכלות.

הכחשה להאשמות סוריה

תקוע גם הכחיש האשמות סוריה, כי ישראל גירשה אזרחים סוריים או פגעה בהם, באמרו, שאם היו ביניהם שעזבו את אזור הקרבות היה זה בשל רצונם להימלט מסכנות המלחמה, שנגרמו בעקבות התוקפנות הסורית.

נשיא חוף השנהב ניתק היחסים

טוקיו: היו פניות אך איננו שוקלים ניתוק

אבידג'אן, חוף השנהב (א.פ.). — חוף השנהב — המדינה האפריקאית ה־"שחורה" האחרונה שוקפה לקיים קשרים דיפלומטיים עם ישראל — ניתקה אתמול את קשריה עם ירושלים.

סוכנות הידיעות הרשמית של חוף השנהב מסרה, כי את ההודעה בדבר ניתוק היחסים מסר הנשיא פליקס הופואה בואני אישית.

חוף השנהב היא המדינה האפריקאית ה־26 במספר המנתקת את קשריה עם ישראל. לאחר הודעתו של הנשיא בואני (שהוא אגב ידיד אישי של ראש הממשלה גולדה מאיר) נותרו ביבשת חמש מדינות המוסיפות לקיים קשרים עם ישראל: הרפובליקה של דרום אפריקה, שלוש הטריטוריות הבצ־מאיות ה"נספחות" לה: בוצוואנה, לסוטו וסוואזילנד והרפובליקה הבריטית לשעבר מאוריציוס, שבאוקיאנוס ההודי.

טוקיו, (א.פ.). — פקיד במשרד החוץ היפאני מסר אתמול, כי לטוקיו הגיעו באחרונה מספר הצעות ממדינות ערביות שקראו ליפאן לנתק את יחסיה עם ישראל, אם ברצונה להבטיח את הספקת הדלק הערבית.

הפקיד היפאני הדגיש, כי פניות אלה נעשו על רקע "אישי" בלבד ואף לא זכו לפי ערך הלשון בדרג רשמי. הוא הכריז, כי יפאן אינה שוקלת ניתוק יחסים עם ישראל.

מקורות המקורבים לממשלת טוקיו מסרו אתמול, כי בימים האחרונים יצאו מספר שליחים מידחים לאחדות מהמדינות הערביות המפיקות נפט, במגמה "להקל על המצב" בכל הקשור להספקת הנפט הערבי ליפאן.

המקורות מסרו, כי "שליחי הנפט" הם ברובם דיפלומטים שכיהנו בעבר שגרירים באותן מדינות ערביות.

המועצה הכלכלית תיתן עדיפות לבניה ולתיירות

מאת דוד ליפקין, סופר הכלכלי של "דבר"

המועצה הכלכלית המייעצת לשעת חירום תתכנס באמצע השבוע הבא לישיבתה הראשונה. המועצה תתן עדיפות לטיפול בענפי הבניה והתיירות לאור הבעיות שהתעוררו מאז ואצמו(?) כשמה לטפל בענפים אלה — מסר שר האוצר פ. ספיר.

ראש הממשלה עומדת להוציא כתבי מינוי ל־44 חברי המועצה הכלכלית שבראשה יעמוד השר ספיר. תפקיד המועצה, המורכבת מכל גורמי המשק, יהיה לדון בבעיות המיוחדות להקופה זו. כהפעלה מלאה של ענפי המשק, שמירה על תעסוקה מלאה, קיום תיצוא והרחבתו, הפעלת בניה בעיקר לעולים הדשים ולזוגות צעירים ותפעלת ענפי המשק הדיוניים של ההתעשיה וההקלאות.

ספיר ציין, שתינתן הרוזכה לב גם לבניית היכנן כל בשוהזורי צבא.

שר האוצר ציין, שבכתביים השלב של מפינת כסף בהציבור, עתה יופלו בתכנון המשק עד סוף שנת התקציב. זה לשנתנים הכאים בנושא זה ידונו לפני ועדת השרים לעניני כלכלה וגם המועצה של השרים האחראים למשרדיה.

בענין רכב תובלה אמר אמש ספיר, שכלבד קניית משאיות בי־חו"ל, להוציא עתה של הצבא לשחרר רכב הובלה.

ספיר כמר, שלפי הידיעות שבידיו, קיימת נכונות להשקעות בארץ וצפויות השקעות גדולות גם במפעלי כימיה וגם במפעלי הכתכת הקשרים למערכת הבטחון. הוא הוסיף, שהוא באמין שאנו עומדים לפני זינוק במשק, של הרחבת הקיים ולפני הבניות נוספות של זינוק כלכלי.

ג. מאיר ללונדון

(המשך מעמוד 1)

ראש המחלקה לקשרי חוץ של מפלגת העבודה מיכה חריש, כי הגיע אתמול ללונדון לאחר ביקור יחד עם כמה ראשי ממשלה באירופה אמר לסופר "דבר" ש"החשיבות העיקרית של הסתיעות בלונדון היא האפשרות להסביר את עמדת ישראל בנושאים המוזרים תיכונים לדרג העליון בכמה מדינות אירופה, ולכוח פוליטי חזק כאחד במדינות אחרות. חריש הוסיף, כי בנסיונו בשיחותיו בשבוע האחרון באירופה הוא למד שהבעיה אינה כיצד להסביר את עמדת ישראל בבירות אירופה. בעיה היא יותר — כיצד רואות מדינות אירופה את המצב במזרח התיכון לאור האינטרסים הלאומיים שלהן. אינטרסים אלה דוחקים בהן לנקוט עמדות שאף הן עצמן אינן רואות אותן מוצדקות לגופו של ענין, אלא כמחוייבות האינטרסים הצרים שלהן.

"העבודה" מקדמת בברכה ההחלטה

סופר "דבר" דן פתיר מוסר:

בתוגי מפלגת העבודה קיבלו בברכה אתמול את ההחלטה על כינוסו של מושב מיוחד זה. והחשיבו מאד את ההזדמנות שהוא מספק כדי לקיים דיון בשותף בנושא המשבר במזרח התיכון. יצויין כי בכנס זה עומדים להשתתף כמה בראשי מדינות השוק האירופי המשותף. אשר שרי החוץ שלהם היו שותפים להחלטה שנתקבלה השבוע נגד ישראל.

אל ראש הממשלה גולדה מאיר, שתעמוד בראש משלחת ישראל לכנס זה, עשויים להצטרף — וחלטה סופית על כך עשויה להתקבל היום — גם מזכיר המפלגה א. ידלין, ויו"ר המחלקה לקשרים בין לאומיים ב. חריש, הנמצא כבר באירופה.

הפגישה האחרונה של ראשי המפלגות הסוציאליסטיות המשתתפות באינטרנציונל נערכה בפאריס בראשית השנה, וגם בה השתתפה ראש הממשלה גולדה מאיר.

בכן מנהיג ס.פ.ד. מגיע מחר

בנן מנהיג המפלגה הסוציאל דמוקרטית, היא מפלגת השלטון בגרמניה הפדרלית, היינס קון...

דובר או"ם

ישראל לא נסוגה לקווי 22 באוקטובר

קאהיר, (יופ"י). — "שלמונות ישראל לא נענו עד כה לדרישות או"ם בדבר נסיגת כוחותיה לקווי ה־22 באוקטובר" — אמר אתמול דובר או"ם בקאהיר רודולף סטאיידהור, ביוגוסלאביה.

הדובר אמר, כי מפקד כוח החירום הגנראל סילאסבואו ביקר שלשום בירושלים ודן בשאלת הנסיגה עם נציגי ישראל, אולם לא קיבל תשובה.

בתשובה לשאלות כתבים אמר הדובר, כי כתוצאה מתשיחות בירושלים התבצע היום פריסתם של חיילי היחידה האירית. הוא הוסיף, כי החיילים האירים יוצבו בשטחים שבידי ישראל.

אירים יוצבו בסיני

קאהיר, (א.פ.). — דובר או"ם בקאהיר הודיע אתמול, כי הושג הסכם בין ישראל לבין או"ם לפיו תתאפשר הצבתן של יחידות אירית בשטח חצי האי סיני במסגרת מערך או"ם לשמירת הסכם הפסקת־האש.

תלונת מצרים

מרכז או"ם, (ע"ר). — מצרים הגישה אתמול לנשיא מועצת הבטחון תלונה נגד ישראל, על שכוחות צה"ל מגרשים כפריים במצרים הכבושה.

באגרת שנשלחה לשגריר האוסטרי פטר יאנקוביץ המכהן כנשיא תורן של מועצת הבטחון, כתב נציג מצרים: "החיילים הישראלים ריכזו בימים האחרונים אזרחים וגירשו אותם מכפריהם תוך איום בנשק. הם אילצו אותם לבקש מקלט, שם נמצאות העמדות הד־קדמיות שלנו, בשעת התשיכה וב־צורה זו חשפו אותם לסכנת שינוי עליהם".

נשיא אוגאנדה אידי אמין שלח אתמול מברק לנשיא ניקסון, ובו ברך אותו על שהחליט לא להתפטר. במברק מציין אמין, כי "אדם חלש יותר מהל היה להתאבד".

שקט שרר בשתי החזיתות

מאת דויד מזרחי, סופר "דבר"

שקט שרר אתמול בחזית המצרית לאורך תעלת סואץ ובגזרה המערבית של השקטים כוחות צה"ל. גם בחזית הסורית שרר שקט ההגעה מספר צבאיות מנשק קל, אשר ירו אתמול בבוקר על־ידי סוריים לעבר כוחותינו באזור מורעת בית ג'אן.

באיזור סואץ הסגירו עצמם לידי כוחות צה"ל שלושה חיילים מצריים ונפלו בשבי.

נשבו קצינים בכירים מהארמיה הג׳

אתמול נודע, כי לפני שבוע בקירוב נשבו בידי כוחות צה"ל קצין בכיר מהארמיה השלישית ושלושה קציני מטה של ארמיה זאת ומספר חיילים. קצינים אלה הסתתרו באזור הגבעות צפונית לכביש סואץ — קאהיר ליד הקילומטר ה־105.

הקצינים בצירוף מספר חיילים שהיו אתם ניסו לצאת מן האזור המסותר ולהגיע לעבר הקווים המצריים, אולם בדרכם ביבוזר לכיוון כוחותיהם נשבו בידי חיילי צה"ל.

פרופ' יובל נאמן — עוזר ראש אמ"ן

נשיא אוניברסיטת תל־אביב אלוף פרופ' יובל נאמן נענה לפנייתו של ראש אגף המודיעין אלוף אליהו זעירא לשמש כעוזר ראש אמ"ן לנושאים מיוחדים.

אלו"ם יובל נאמן, שכיהן בעבר סגן ראש אמ"ן, גוייס בפרוץ המלחמה לשירות פעיל בחיל מודיעין.

הננו מודיעים בצער רב על פטירת האם והסבתא

הדסה רחל בירמן

בת 97

תובא למנוחת עולמים היום יום שני בהלוויה.

על מועד ההלויה נא להתקשר טלפונית למספר 956770

משפחות בירמן־[illegible]
הנכדים והנינים

מזדעזעים אנו על מותו הפתאומי של חברנו היקר

יהודה אוגושביץ

ומשתתפים בצער המשפחה

המשביר לצרכן
ההנהלה וחבר העובדים

תצלומי שבויים שופצו להקל זיהויים על־ידי בני המשפחה

יוכלו להיפגש עם מפקדי היחידות שבהן שירתו הנעדרים

תמונות שבויים, שנתפרסמו בעתונות הערבית ונראו בלתי ברורות, שופצו כך, שאפשר יהיה להכיר את האנשים שצולמו. הורים וקרובי משפחה יוזמנו, החל מיום א׳ כדי לעיין בתמונות החדשות, ויחד עם זה יוכלו לקבל מידע ותשובות על שאלותיהם.

על כך נמסר באסיפה של הורים וקרובי משפחה של שבויים, אשר נערכה אתמול ביוזמת הועד הציבורי למען שבויים ונעדרים, במלון „דבורה" בתל־אביב.

המקום היה צר מלהכיל את כל הבאים ורבים נאלצו לעמוד על רגליהם. באולם שרר רעש ואי־סדר, ורבים השמיעו דבריהם תוך צעקות, ותוך הפרעה איש לדברי רעהו. נשמעו גם קריאות של תרעומת נגד צורת הטיפול של צה"ל בבעיית הנעדרים. קצין צה"ל בדרגת אלוף, שניסה להשמיע דברי הסבר, הופרע. לבסוף, הודיע שולחן הנשיאות, כי אין כל אפשרות לענות על השאלות, וכי החל מהשבוע הבא יוזמנו אנשים אישית לבירורים עם אנשי צה"ל.

האסיפה נפתחה על ידי אביו של טייס נעדר אשר מסר דו"ח על הפעולות של הועד עד כה. הוא סיפר גם על פגישות עם ראש הממשלה ערב צאתה לחו"ל, עם בכירי משרד הבטחון ובכירי צה"ל. כן סיפר על ההפגנה שנערכה ע"י קרובי הנעדרים ליד הכנסת.

עוד מסר על פעולות שנעשו בחו"ל, בעיקר בקרב איגודים מקצועיים בארה"ב, שילחצו על ארגון הצלב האדום הבינלאומי.

קצין צה"ל בדרגת אלוף, הסביר לנאספים את דרכי הטיפול בחיפוש הנעדרים שיש יסוד להניח כי הם נמצאים בשבי. הוא אמר כי בצה"ל הוקם גוף המטפל בעניינים אלה. בהקשר זה ציין, כי היו חיילים שעברו מיחידה ליחידה ועל כן אי אפשר לקבל פרטים עליהם.

אחד מבין הקהל ביקש שיינתן להורים להיפגש עם מפקדי היחידות המתאימות והקצין השיב כי ינתן לכל משפחה להפגש עם אנשי הסגל הפיקודי של היחידה בה שירת הנעדר.

המשתתפים מילאו שאלונים בהם מסרו את כתובותיהם ואת הפרטים על הנעדרים. לפי השאלונים יוזמנו האנשים להשבעת שאלותיהם ומשאלותיהם. (צ)

תמונות נוספות של חיילי צה"ל שנפלו בשבי המצרי. שתי התמונות העליונות של מגיני מעוז המזח. ל־מטה: סא"ל אסף יגורי

הסורים מקימים קו היערכות חדש

השאירו בשטחנו 1050 טנקים: 400 פונו — מהם 130 שלמים

מאת דוד מישוב, כתב „דבר"

הכוחות הסורים העומדים מול כוחות צה"ל בגזרה ה־סורית, מקימים קו הגנה חד־יש, לאורך קוי הפסקת ה־אש. מצד המזרחי באיזור כפר רעה בית ג׳אן ותל א־שמס, מגלים הסורים פעילות נר־חבת של התבצרות, הקמת חפירות.

זהו קו התבצרות חדש, אשר אותו מקימים הסורים, לאחר התי־יצבות הפסקת האש, נוסף על מערכת קוי ביצורים מקפת ונר־חבת, אשר נבנתה על ידי הסורים במשך שנים, הנמשכת מאיזור זה ועד דמשק ונועדה להגן על בירת סוריה דמשק.

בסיור כתבים צבאיים מעבר ל־קו הגבול בשטח שכה סוריה, אשר נתפס על ידי כוחות צה"ל במל־חמת יום הכיפורים, נמסר כי ה־סורים איבדו במלחמה למעלה סורים איבדו במלחמה זו למעלה מ־1000 טנקים בסוגים לכיים, כאשר כנק הבולס והחדיש שבהם הוא ט־62. בשטח הנמצא בשליטת יש־ראל הן בתוך הקו הסגול והן בעומק סוריה נספרו 1,050 טנקים סוריים שנפגעו או ננטשו. ואילו בשטחים הנמצאים בשליטת הסו־רים בעומק סוריה בציר קונייט־רה — דמשק נפגעו והשמדו ורצפות צה"ל טנקים נוספים.

יחידות צה"ל המופקדות על ריכוז ופינוי השלל פינו מהשטח בחזית הסורית טנקים סוריים, כמה מנ־קים סוריים שלימים, שלא נפגעו ואשר אינם דורשים תיקון או שיפוץ ומוכנים ל־הפעלה. הטנקים שלא נפג־עו הם מהסוגים הבאים: ט־62, ט־54, וט־55.

בן נתפסו שלל סוללות תותחים רבות ביניהם תותחים רוסיים ארו־כי טווח 130 מ"מ שהטווח שלהם הוא יותר כ־30 קילומטר. חלק מ־סוללות תותחים אלה כבר הופעל בידי כוחותינו.

בעקבות הסיוע הסובייטי רב הממדים, אשר החל כיד עם תחילת המלחמה ואשר הוריש ציוד ותחמושת בכמויות ניכרות, לסוריה ומצרים חידשו הסורים את במרוך הטנקים שלהם, על אף הא־בידות שסבלו במלחמה, והוא שוב מונה כיום כאות טנקים ב־קווי ההגנה השונים של הצבא ה־סורי כגבולות הפסקת האש ועד לדמשק. מניחים, כי אחת הבעיות של הסורים כיום היא לא טנקים אלא הכשרת צוותים לטנקים אלה, כאשר שחלק ניכר מצוותי הטנקים הסוריים נפגעו, נהרגו או נפצעו. הסורים מכשירים באורח מזורז צוותי טנקים לאיוש הטנקים החד־שים שקיבלו בסיוע המועצות.

שיקום מוצבי החרמון

במוצבי צה"ל ובעמדות צה"ל בעומק שטח סוריה ולאורך קוי הפסקת האש בחזית הסורית ני־כרת פעילות מרובה.

במוצב החרמון הישראלי, שבו ביקרנו אתמול, ניכרה פעילות נר־חבת לשיפוץ ושיקום המוצב, אשר נפגע בעקבות הקרבות המרים ש־התחוללו שם מספר פעמים בימי המלחמה ועד לכיבושו בקרב דמים בידי כוחות צה"ל לפני היכנס הפסקת האש לתקפה.

הסורים הודיעו על הפלת מטוס ישראלי

דמשק, (יופי"ע). — בהודעה צבאית שנתפרסמה אתמול בדמ־שק נטען, כי מערכת ההגנה האו־וירית הסורית הפילה „פאנטום" ישראלי, כאשר קבוצת מטוסים ישראלים חדרה לתחום האוויר ה־סורי ברכת הגולן.

דובר צה"ל הכחיש את הידיעה הסורית מכל וכל.

מצבו של תקוע טוב

ניו־יורק, (סוכ"א). — דובר בית החולים „הר סיני" בניו־יורק הודיע אתמול כי מצב בריאותו של שגריר ישראל ב־או"ם, יוסף תקוע — „טוב". ה־שגריר מאושפז במחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים.

הדובר אמר, כי לא ידוע לו מה היו הסיבות שהביאו לאישפוזו של השגריר ביום ב׳.

הוועדה המרכזת תקיים דיון בדברי בן־אהרון — בשובו

מאת כתב „דבר"

הוועדה המרכזת, החליטה אתמול לקיים דיון בדברי מזכ"ל ההסתדרות יצחק בן אהרון בפגישותיו בארצות־הברית — דברים שניתן עליהם פרסום בעתונות — עם שובו לארץ. בן אהרון עומד לחזור לארץ ביום ב׳ הקרוב.

הועדה המרכזת דנה אתמול ב־נושא בעקבות פניית סיעת „ה־ליכוד" בהסתדרות להחזיר את בן אהרון לארץ ותביעתו של חבר הועדה המרכזת נתן אלמוזלינו, לקיים דיון בדברי בן אהרון כפי שהופיעו, אבל לבקש ממנו לי־לוח סטנוגרמה של דבריו.

הלל זיידל אמר, שהיה זעזוע בישוב למקרא דברי בן אהרון, כפי שהופיעו בעתונות, ובמיוחד הוא מזועזע כחבר הועדה המר־כזת שמזכיר ההסתדרות מייצג או־תו. הוא תמך בדרישה לתבוע מבן אהרון מסירת הסטנוגרמה של דב־ריו.

אם זה נכון או לא — הנזק כבר נגרם

אהרון הראל הדגיש, שאין זה מספיק לקבל את הפרוטוקול. „עצם הדברים כפי שהתפרסמו, היא פעולה נגד ממשלת ישראל בצורה חמורה ביותר", אמר הר־אל.

עמוס דגני ציין, שהנזק כבר נגרם ע"י עצם הפירסום, בין אם זה נכון או לא. אבל הוא בדעה שהועדה המרכזת תדון בזה לאחר קבלת החומר מארה"ב.

יהודה ידין יצא כנגד הוצאה גינוי מבלי לשמוע את דברי בן־אהרון. הוא הציע להימנע מכל דיון.

יהושע ושצ׳ינא ורפאל בש תמ־כו בהצעה להמתין עם הדיון עד שיתקבל כל החומר על דברי מז־כיר ההסתדרות.

הרב מנחם הכהן העיר, שהוא פסק מזמן להזדעזע מדברי בן־אהרון, אבל יש להמתין לקבלת החומר.

גם אוריאל אברהמוביץ ונחמה קצב הציעו להמתין עם הדיון, עד שיקבלו הפרוטוקול מדברי בן אהרון. אחד מחברי הועדה המר־כזת הציע, שלאחר דברי בן אה־רון קשה לפעול להפצת „מילווה מלחמה מרצון" בציבור.

זעזוע בחוגים הציבוריים

מ"מ מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל אמר, שעבר זעזוע גדול לאחר פרסום הידיעה ב„ידיעות אחרונות" וחייב להיות בירור כא־שר בן אהרון ישוב. הוא לא נסע באופן פרטי, אלא יצא בשליחות ההסתדרות ומה שהוא אומר חייב לכסות גם את ההסתדרות. אם מובאים דברים כאלה בשמו של בן אהרון, הטעים משל, צריך לדעת אם הדברים כן נאמרו או לא ובהתאם לכך לקיים את הדיון על הנושא.

תוך חילופי דברים חריפים עם ידין, שתבע להימנע מלקיים דיון בועדה המרכזת, אמר משה שהוא אחראי עכשיו על ההסתדרות ו־תיאר את הזעזוע שעבר התגו־בות שעוררו דברי בן אהרון ב־חוגי ציבור שונים. משל הזכיר שלפני כמה חודשים הוא דחה כיו"ר הנשיאות של מועצת ההס־תדרות את תביעת גח"ל לכלול בסדר היום דיון על דברי בן אהרון על השטחים במפלגת הע־בודה, כי בן אהרון הופיע במו־רום מפלגתי ולא בפורום הסתד־רותי ואין זה ענין לקיום הצבעת אי־אימון במועצת ההסתדרות. אבל עתה נסע בן אהרון בשלי־חות ההסתדרות. עכשיו ימי חי־רום, יש רגישות בציבור למה שמתפרסם בעיתונים.

דובר ההסתדרות העיר בשיחה, כי הוא התקשר עם בן אהרון ביום ד׳, לאחר פרסום הידיעה ב„ידי־עות אחרונות", ובן אהרון הגיב בשיחה הטלפונית: „לכתבה זו נשזרה מסכת של כמה הצאי־אמיתות ונוספו גם כמה דברים שלא נאמרו בפי בצורה שיוחסו לי באותה כתבה", אמר בן־אהרון.

„הליכוד" תובע לסלק את בן־אהרון

במברק ששלח לי. משל, מ"מ מזכיר ההסתדרות נאמר, כי „סי־עת הליכוד תובעת את פיטוריו המידיים של מזכיר ההסתדרות בן אהרון. בהודעותיו בארה"ב מחלק המזכיר שבחים לאויב הת־וקפן, ומשמיץ לוחמים המגינים על המדינה והעם. בזאת מגלה מזכיר ההסתדרות הפקרות אישית וחוסר־אחריות לאומית הגורמים נזק למדינה במערכותית. למען אינטרס האומה יש לפטרו מתפ־קידו ומיד".

תגרות ידיים פרצו אתמול בין שוטרים לבין סטודנטים, כ־אשר 500 סטודנטים שהפגינו בסיסמאות אנטי־ממשלתיות ניסו להגיע לבית משפט שם נפתח משפטם של חמשה מעמיתיהם.

טייסי בריטניה יחדשו הטיסות למצרים ולישראל

לונדון, (עתי). — דובר התאחדות טייסי חברות התעופה הבריטיות הצהיר אתמול בלונדון, כי איגודו יתנגד לחידוש הטיסות ל־קאהיר וללוד כל עוד הממ־שלות הנוגעות בדבר לא יתנו הבטחה איתנה כי המל־חמה במזרח התיכון הסתיי־מה.

הדובר אמר, כי „מספר תקריות מכוייסות" שבהן היו מעורבים מטוסים בריטיים, אירעו במזרח ה־תיכון מאז פרוץ המלחמה.

דובר חברת התעופה „בריטיש איירווייס" מסר, כי החברה מתכ־וונת לחדש את טיסותיה למצרים ולישראל „בעתיד קרוב מאוד".

בריטניה היא אחת משלוש המ־דינות שהחברות התעופה שלהן טרם חידשו את הטיסות למזרח התי־כון.

איראן לא תגביר הספקת הנפט

תוניס, (יופי"ע). — אי־ראן לא תגביר את תפוקת הנפט שלה, כדי למלא את המחסור שנוצר בעקבות הקיצוצים של מפיקות ה־נפט הערביות — אמר ראש ממשלת איראן אמיר עבאס הוויידה, בראיון לעתון ה־תוניסי „אקסיון".

הוא אמר, כי ממילא תפוקת הנפט של איראן היא בשיאה. הנפט האיראני לעולם לא יוכל למלא את החלל שיצרו הקיצוצים בתפוקה הערבית.

הווידה אמר עוד, כי אינו מ־אושר לראות שהשלום במזרח ה־תיכון מאורגן ע"י שתי מעצ־מות העל והוא הציע את תיווך סמכות או"ם.

המועצה המדעית של מכון ויצמן מוחה בפני ברנדט

המועצה המדעית של מכון ויצ־מן למדע פנתה במברק לקאנצלר וילי ברנדט, בו היא מביעה „מחאה ואכזבה עמוקה ביותר נוכח החלטה של ממשלת מערב גרמניה למנוע העברת ציוד חיוני לישראל דרך מערב גרמניה בעת שמדינתנו היתה נתונה בסיכונה של מלחמה נואשת על קיומה".

המועצה קראה לברנדט „לנקוט עמדה נחושה ובלתי מתפשרת כנגד כל כניעות התעשייה להו־ליך, בסופו של חשבון, לתוצאות הרות אסון... ולהפעיל את סמכותו המוסרית והמדינית בכנסה לקדם את צרכי השלום והבטחון של ישראל".

הגרלת הפיס

בסך —.150.000 ל"י זכו המספ־רים: 269412, 406246.

בסך —.50.000 ל"י זכה המספר: 000172.

בסך —.12.500 ל"י זכו המספ־רים: 321339, 522459.

בסך —.6.250 ל"י זכו המספרים: 093302, 673845, 468961, 334768.

בסך —.600 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־19164, 22681, 32914, 40366, 42765, 49942, 54828, 69538, 70395, 93743.

בסך —.250 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־01513, 09151, 11429, 15358, 18526, 22239, 25409, 29880, 35023, 34113, 35886, 38718, 45395, 57902, 62588, 63862, 80476, 83746, 81805, 85000, 86611, 90937, 91652, 92954, 96112.

בסך —.100 ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0463, 6446, 7328, 7705, 8038, 8273, 8765.

בסך —.50 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־0091, 0343, 0440, 0582, 1000, 1292, 2150, 2721, 3159, 3397, 3961, 4087, 4739, 4832, 4863, 5084, 5729, 6476, 6679, 6711, 6785, 6963, 7327, 7379, 7458, 7662, 8018, 8034, 8220, 8275, 8282, 8498, 8564, 8804, 8746, 8622, 8920, 9396, 9647.

בסך —.4 ל"י זכו הכרטיסים ש־מספריהם מסתיימים ב־2.

בסך —.1.250 ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 002687, 028509, 136505, 167063, 172749, 177358, 185634, 191078, 198357, 300342, 16367, 473026, 496544, 529416, 566087, 611151, 726915, 746451, 766430, 795343, 797670.

טקסי אזכרה ל־860 נופלים נערכו בנהריה ובקיבוץ בארי

מאת סופרי „דבר"

אתמול נערכו שני טק־סי התייחדות עם חללי צה"ל במלחמת יום הכי־פורים — האחד בבית־הקברות האזורי בקיבוץ בארי שבנגב המערבי, שבו קבורים 460 מלוחמי צה"ל שנפלו בחזית הד־רום; ובבית־הקברות ה־אזורי בנהריה שבו קבו־רים 400 מלוחמי חזית ה־צפון.

בקיבוץ בארי

קהל רבבות נכח אתמול בטקס ההתייחדות עם חללי צה"ל בבית הקברות הצבאי האזורי שליד קי־בוץ בארי שבנגב המערבי.

אלוף פיקוד הדרום שמואל גו־נן ספד לנופלים. הוא אמר, כי הפצע נפתחים אנו מחלליו עוד לפני שנסתיימה המלחמה, אשר בה לא פתחנו. בזכות הנופלים ב־קרב הוסרה הסכנה לעצם קיומנו והיא אינה קיימת עוד. האלוף גו־נן אמר, כי אנו נלחמים כדי להי־שאר בחיים כשאנו בטוחים עם לבנו שבכן ובמיים לא ייחשב. בפנותו לבני המשפחות השכולות אמר: „לעולם לא תדעו כמה קרובים היינו לשואה חדשה. אך בזכות הקרבתם הפילאית של ה־נופלים, הבסנו את האויב שפתח במלחמה אכזרית כשהוא מצוייד בנשק רב וכתותחנים.

נציג „יד לבנים" משה גוטמן אמר לבני המשפחות השכולות, כי הנופלים ציוו לנו במותם את החיים, אף כי אין ניחומים ובני המשפחות השכולות חייבים להמ־שיך בחייהם בציוני יקיריהם ה־נופלים.

סגן הרב הצבאי הראשי אל"מ גד נבון אמר פרקי תהילים ו־„קדיש" כשבני המשפחות השכו־לות גילוהו אליו באמירת „קדיש". לאחר שחזן צבאי אמר „אל מלא רחמים", ירתה יחידת צה"ל מטח כבוד.

בית־הקברות בבארי הוא הגדול בין בתי הקברות האזוריים של מלחמת יום הכפורים וקבורים בו 460 חללי צה"ל.

בטקס הוגשה עזרה רפואית לב־ני המשפחות השכולות שחשו ב־רע. אחד ההורים השכולים קרא לנקמה בתוקפנים הערביים כש־סיים האלוף גונן את דבריו.

בטקס נכחו ראשי הרשויות המ־קומיות בנגב, ראשי ערים, נצי־גי ישובים, מוסדות ומפעלים, פקידי ממשלה בכירים, מפקדי צה"ל, קציני משטרה בכירים, משלחות מבתי ספר וישובים הב־יאו זרי פרחים רבים.

בנהריה

יותר מ־10.000 איש מכל רחבי הארץ — בני משפחה חברים לנ־שק, הביאו, צה"ל — השתתפו בטקס ההתייחדות שנערך אתמול ל־400 מבין הלוחמים שנפלו בגו־לן. הטקס נערך אתמול בשעות לפני הצהריים בחלקת הגבורה ה־אזורית בנהריה.

תת־אלוף משה ברזיל, שפיקד על אחת היחידות הלוחמות בגולן, אמר בהספדו: „במלחמת יום ה־כיפורים הסתער עלינו אויב מחו־מש, מאורגן ומצוייד במיטב ה־טכניקה על מנת להשמידנו. בא־רבע־לב ובהעזה בלמו הלוחמים את נחשולי הפלדה והאש שהציפו את גבולות הצפון כזרם מים אדי־רים". המלחמה, הוסיף תת־אלוף משה ברזיל, „ננטשה על אדמתנו והיתה זו מלחמה לחיים ולמוות. אלה שהלכו, הבטיחו במאבק איתנים והשליכו את נפשותיהם מנ־גד. הם לחמו כאריות מול אויב עדיף בהיותם מסותרים על ידי הטנקים של האויב ובצמד פגזים ניתכים עליהם מכל עבר. אך בגו־פם ניפצו את שריונו של האויב והעבירו את המלחמה העיקשת הזאת לשטחו. עלינו לזכור, שב־מלחמה הזאת הונח נדבך חדש של מסורות הקרבות. בשדה־הקרב השארנו את מיטב לוחמינו — לו־חמים צעירים מלאי עוז וחיים, לוחמים העיבויים ללא־הוה, שהמ־שיכו את מסורת הגבורה של עמ־נו ונתנו את נפשם על הגנת ה־מולדת".

בסיום דבריו, הדגיש תת־אלוף ברזיל שמכח הגבורה נשאב את העוצמה והכוח הנפשיים הדרושים לנו במבחני העתיד. „דמותם תהיה חרותה עמוק בלבותינו ורוחם תלווה אותנו. תהיה נשמתם צרורה בצרור החיים", אמר.

טקס ההתייחדות החל בשעה 11.30 בבוקר, אך שעה ארוכה לפני תחילתו, הגיע מספר רב של קרובים לחלקה הארצית לחפש את קברי יקיריהם. בפתח בית־העלמין הוצבו תחנות מדריגין ו־אמבולנסים של מגן דוד אדום. אחדים מהמשתתפים חשו ברע ו־נזקקו לטיפול רפואי. בבית העל־מין הובאו לקבורה יותר ממחצית הנופלים בחזית הסורית.

בטקס ההתייחדות נכחו ראש עיריית חיפה יוחנן צ׳יזיק, חברי הכנסת משה ורטמן ומשה שחל, ראשי מוסדות ובהם המפקח ה־כללי של המשטרה רב־ניצב שאול רוזוליו. גם לאחר סיום טקס ה־התייחדות המשיכו מאות ואלפים להגיע לבית העלמין.

הטקס נפתח בתרועת אבל. חזן צבאי אמר „קדיש" וקרא פרק תהילים. הרב הצבאי לצה"ל תת־אלוף מרדכי פירון אמר למשפ־חות השכולות: „בניכם נחלצו להגן על העם והמדינה והודות לעמידת גבורתם נמנעה הסכנה של השמדה טוטאלית. הלוחמים הללו יצאו למלחמה בעצם יום הכיפורים, מלחמת־מצווה שאין קדושה ממנה. דעו לכם", הוסיף, „שהאומה כולה כמשפחה אחת כ־אוהדת ומלוכדת ואנו נכונים לת־מוך לסעוד ולחזק את ידיכם ול־הקל על סבלכם. אך עלינו להמ־שיך ולחיות ולא להישבר משום שזהו מצוותם של הלוחמים אשר במותם ציוו לנו את החיים".

הרב הראשי לצה"ל סיים את דבריו בפסוק „ויהודה לעולם תשב וירושלים לדור ודור". נציג ארגון „יד לבנים" פנחס של אמר, שיחד עם כל בית ישראל אנו מרכינים את ראשינו בפני חללי צה"ל בפני הנשמות הטהורות גי־בורי החיל, אשר הודות להקרבתם הגדולה את חייהם, את כבו־דנו הלאומי ואת עצמאותנו. אנח־נו בעלי נסיון ואנו חשים את תחושתכם, שהשפה העברית תקצר מלבטא. „לא ביקשנו שב־נינו יהיו גיבורי מלחמה ולבנו דואג על כי חיים אלה נסתיימו לפני שהתחילו. לבנו הסובל הו־שותו. לא פעם בקצב אחיד עמ־כם ועד היום האחרון של חיינו נושא את כאב השכול. אך למרות זאת עלינו להמשיך ולחיות ולה־יות ראויים לזכרם של בנינו הגי־בורים". הטקס הסתיים במטחי אש.

טקס התייחדות דומה ייערך ב־יום א׳ הקרוב בקיבוץ לוחמי הגי־טאות.

פרופ׳ נאמן: צפויה פעילות כלכלית כמעט רגילה — תוך חדשיים

באסיפה כללית של מכון התקנים, שנערכה אתמול בבית המכון בתל אביב, אמר פרופ׳ יובל נאמן, כי עלינו להתנער מאשליות ש־נגמרנו עם מלחמות ובעתיד הנראה לעין יהיה הבטחון מרכיב חשוב בחיינו.

פרופ׳ נאמן, המכהן כראש מכון התקנים, אמר כי המוטיבציה של הערבים לסלקנו מן האזור חזקה לפחות כמו הציונות. לכן, הבעיה בפניה אנו עומדים איננה הסכם שלום עם הערבים. יש לשער, שהמלחמה הנוכחית תיגמר, בסופו של דבר, בהתאם לעובדות שייקב־עו בשטח, ואם תחודש המלחמה, ימשיך צה"ל לקבוע עובדות חדשות בשטח.

„כשהתבקשתי לפני כשבועיים לחוות דעה אם תקציב הבטחון בגודל מדיי", אמר פרופ׳ נאמן, „נר־אה לי אז שיש לרדת ל־16 אחוזים מההכנסה הלאומית. ממל־חמה זו למדנו לקח קשה ועלינו להכיר בעובדות שמדינות ערב רוצות להחריבנו ובהתאם לכך נכונן את חיינו. בעיקר, עלינו להפנות לנצל יותר את התעשיות המתוחכמות הקיימים היום במל־חמה, על חשבון השימוש בכוח־אדם".

הוא ציין, כי עיון קצר בתול־דות מלחמותינו באיזור מצביע על התלקחות אחת ל־6—8 שנים. „ל־נוכח מחזוריות כמעט קבועה זו, אם תכנון המשק היה תכנון, לא היינו עומדים ומייחלים היום ל־אלפים משאיות, שיפתרו את בע־יית הרכב החסר להפעלת המשק", אמר.

את העתיד חילק פרופ׳ נאמן לשלוש תקופות: בתקופה הקרו־בה של כמה שבועות, תימשך ההיערכות בחזית ובעורף. בעוד חודשיים יגבר המשק ל־80 אחוז מהפעילות הכלכלית לה הורגל בשנים האחרונות. ותימשך הכונ־נות ברמה גבוהה. תקופה זו תי־משך כשישה חדשים עד שנה, עם עליות וירידות במתח הבט־חוני, כמו בהפוגות של מלחמת השחרור. לאחר־מכן, בשש־שבע השנים הבאות, נחזור בהדרגה לפעילות הכלכלית, לקליטת הע־ליה ולבנין הארץ, בקצב לו הור־גלנו.

בסיומו של הכינוס מסר מנכ"ל מכון התקנים דו"ח על הפעולה השוטפת של המכון.

פרופ׳ יובל נאמן נבחר בשנית לכהונת ראש מכון התקנים היש־ראלי. (צ)

„לקנדי", „האמפרי" וג׳קסון סיכויים לזכות במינוי הדמוקרטי

אוקלהומה־סיטי, (יו־פי"א). — הסנאטורים אדוארד קנדי, יוברט האמפרי והנרי ג׳קסון נחשבים כבעלי הסי־כויים הטובים ביותר מבין מבחני המפלגה הדמוקרטית לזכות במינוי המפלגה לקראת הבחירות לנשיאות ב־1976 — מסתבר ממשאל שנערך בין פעילי המפלגה הדמוקרטית.

מברק ברכה מגיבור „הוואי 5—0"

במברק ששלח ראש קהילת הוואי באק בוקוואק, למנכ"ל מחלקת העליה והקליטה של הסוכנות היהודית אלוף (מיל.) עוזי נרקיס, הוא מציין, כי גיבור סידרת הטלויזיה „הוואי 0—5" ג׳ק לורד, המשחק ב־תפקיד מק־גארט, מבקש לב־סור ברכות לבביות למדינת־ישראל ולכל אזרחיה בשמו ובשם כל צוות שחקני הסרט.

הקהילה היהודית בהוואי מו־נה כ־1.000 נפשות. ראש הק־הילה כותב במברקה, כי „ה־יהודים אוספים כסף רב למען המגבית, אך זה מעט מאוד מול הקרבנות שהקרבתם להג־נת המדינה".

צויינו לשבח פעולות המועצות המקומיות בשעת חירום

פעולות השלטון המקומי בשעת חירום, צויינו אתמול לשבח בי־שיבת הנהלת משרד הפנים והמ־מונים על המחוזות — מסר בי"ם דובר משרד הפנים.

מנכ"ל משרד הפנים חיים קו־ברסקי, העלה על נס את הפעי־לות המסודרת של הרשויות המ־קומיות, שהיו למעשה כתובת יחידה לפניות האזרחים. דגש מי־יוחד הושם בדבריו לפעילות הר־שויות המקומיות במחוז הצפון, שעמדו תחת אש.

הממונים על המחוזות סקרו כל אחד את פעולותיהם במסגרת רשויות מל"ח ופס"ח וכן את פעי־לות הרשויות המקומיות בתחומי־הם.

בדיון הכללי על פעולות מל"ח בדרגים המקומיים והמחוזיים סו־כם, שיגובשו הצעות לשינויים ב־מבנה הארגוני וחלוקת האחריות בנושא מל"ח, תוך ביטול כפילו־יות ופיסוס הליכים. הצעות אלו יגובשו על־ידי משרד הפנים ב־שיתוף עם מרכז השלטון המקומי להחלטת המוסדות המתאימים. (צ)

אלג׳יר מקצצת הנפט לצרפת

פאריס, (יופי"ע, ועק). — למרות המדיניות הצרפתית הפרו־ערבית, הודיעה אל־ג׳יריה לחברות נפט צרפ־תיות, כי יהיה עליה לקצץ ב־25 אחוז את משלוחי ה־נפט שלה לצרפת — מסר אתמול העתון הצרפתי „פרנס סואר".

העתון מסר על כך למרות שיתוף ובמיא סאראת. מוחמד אל־יזיאת אמר ביום ב׳ לאחר שנועד עם הנשיא פומפידו, כי „צרפת אינה צריכה לחשוש מ־קיצוץ כלשהו במשלוחי הנפט".

אולם חברת הנפט האלג׳ירית הממשלתית „סונאטראך" הודיעה לשתי חברות הנפט הצרפתיות המ־ספקות ומשווקות את הנפט שלה, כי „אנו כמעט ביטלנו כל מה שלא היה הכרח בקיצוצים".

העתון הוסיף, כי אלג׳יריה הצי־פתה להרים הערבי בצמצום את תפוקתה. אלג׳יריה הציעה לצרפת עדיפות בקניית נפט גלמי אולם כיוון שאלג׳יריה קשורה גם לא־יטליה וגם למערב גרמניה, „אין צרפת יכולה לדרוש את מלוא הכמות הנפט שלה בלי לגרום לסכסוך גלוי עם מחוזריה האח־רים".

עד המגמה הצרפתי רובר גאלי הודיע, כי כדי לחסוך בדלק יצ־טרכו החיילים ללכת ברגל במקום לנסוע בטנקים במיסקר הצבאי בפאריס ב־11 בנובמבר. הממשלה כבר קראה לצרפתים להנמיך את החום בבתיהם ולנסוע במהי־רות קטנה יותר כדי לחסוך בדלק.

שאלה של חיים או מות

שחמט

בעריכת אליהו שחף

בשנת 1910 עמד אלוף העולם ד"ר עמנואל לסקר בפני אחד הרגעים הקריטיים בקריירה השחמטית שלו. כתר אליפות העולם, (אותו נשא 37 שנה) הועמד בסכנה. הכל היה תלוי בקרב האחרון של הדו־קרב עם רב־האמן היהודי קארל שלכטר, השחמטאי שקנה לו שם כ„מלך התיקו". לסקר חייב היה לנצח בקרב האחרון. כיצד עשה זאת, כי שנה בפני רבים נדון השחמטאים שנער אריסטו, על פי בספר זכרו עצמו.

לסקר — שלכטר

גמביט המלכה (הגנת שלכטר) ברלין, 1910

1. ד4 ד5 2. ב4 ג6 3. פ:ג3 פ:ו6 4. פ:ו3 5. ה3 ר:ד7 6. פ:ה5 ...

...

כפי שנאמר כבר לעיל, נערך קרב זה בנסיבות דרמטיות למדי. לפרות כל מאמציו, לא הצליח לסקר להביא לידי משבר במהלך הדו־קרב, והתוצאה היתה 5:4 לטובת שלכטר. לשלכטר היה מספיק תיקו כדי לנצח את אלוף העולם בדו־קרב. אולם להשגת התואר אלוף העולם, לא היה די לזכות פשוט בקרב — צריך היה לנצח בו בהפרש של שתי נקודות לפחות. הכל היה תלוי בתוצאות הקרב הנוכחי. ומובן מאליו כי שלכטר איבד את שלוות הרגילה. המשחק נשא כבר מהפתיחה חותם של עצבנות וחוסר במהן. מאידך, אילו היה לסקר מפסיד את הדו־קרב בתוצאה המינימלית 5½:4½ היה שר כוח אמנם רשמית על תואר, אולם לאמיתו של דבר היה הדבר מעיד אותו במצב בלתי נוח. אין ספק כי כדי להצדיק את עצמו בעיני הציבור, היה עליו להתחרות עם שלכטר, והטעם בדו־קרב ממושך יותר. דבר זה היה מנוגד לתכניותיו בשנים הקרובות. לפיכך היה עליו לזכות בקרב האחרון בכל מחיר. ולסקר שאף לכך. למרות העובדה כי במצב שנוצר אפילו הוא לא הצליח לשמור על קור־רוח מוחלט וצלילות המחשבה הדרושה. הדבר הביא לידי אי־דיוקים, וצד מהרה נקלע הלבן למצב קריטי.

15. ...

המשך השקט 15. 0—0 היה מבליט את תכניתו הבלתי מוצלחת של השחור. בהקשר עם מסעו האחרון, כיון שבהיעדר הגנה על הרץ ב7 לא יצלח 15. — ר:ה5 16. ד:ה מ:ה5! ואילו 15. — 16. פ:ג5 פ:ג5 17. מ:ג5 מ:ג5 18. ד:ג ר:ה2 19. ג:ד2 ר:ה5 20. ר:ו4! ר:ו6 21. צ:ו2, היה מביא לסיום קשה. עתה נתקע המלך הלבן במרכז; דבר הנותן בידי השחור סיכויים גבוהים כלשהם.

15. — ר:ה5 16. ז:ה5 רז7 17. ה:ו6 18. מ:ה4 ר:8 (התגובה היחידה בפני האיום הכפול 19. צ:ב7, 19. ר:ו6).

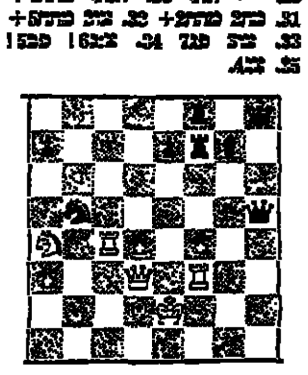

19. צ:ו1.

לא יצלח. 19. ר:ו6? ר:ו6 20. ר:ז7+ ר:ז7 21. מ:ה6 ר:ז5, או 20. מ:ה6 ו:ז 21. פ:ג5 (21.

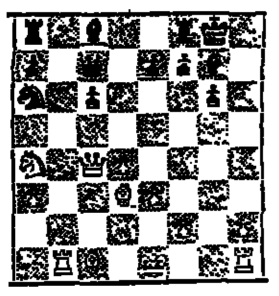

ד"ר עמנואל לסקר

— רד5 22. ה4 ר:ה4), אולם את הימנעותו של לסקר מהמסע הטבעי 19. ה4! שהיה מביא לידי עדיפות מכרעת, אפשר להסביר רק בחששותיו לפישוט. למשל: 19. — מ:ה5+ 20. רד2 מ:ה5 21. מ:ה5 ג:ד 22. ה5 ג5 23. צז1 ר:ו6 24. ה4! עם זכייה ברגלי תוך התקפה בלתי פוסקת.

19. — מ:ה5+

19. — מ:ה2! 20. צ:ו6 21. מ:ד1+ 21. מ:ד3 22. רב1! מ:ה2+ (אז 22. — ר:ו5 23. ו4+ ר:ו3+ 24. מ:ה4, 25. מ:ה6) 23. רה2.

20. ר:ד2 21. צ:ו1 ר:ב2 22. ב:ב3 מ:ה3 (יותר מדויק היה 22. — מ:ה6 כדי לבנות את ה־איום 23. צ:ו6 ו:ו, 24 ר:ג4). 23. ר:ו6?

הלבן אינו מעריך נכונה את אפשרויות ההתקפה של השחור בהקשר עם נתיחתו של הטור „ה". ראוי היה לתשומת לב תיותקה הנוסף של העמדה ע"י 23. רג4! (אין משום תועלת בהמשך 23. צב3 מ:ה5 24. צ:ו2 רב3! אולם לא 24. — מה:ג? בגלל 25. ר:ו6 ר"ב6 ...).

23. — מ:ה3 24. צ:ו1 ו:ו6 25. מ:ה5+ צ:ז7 26. מ:ה:ב3 באו8! (מתברר כי הפרש אינו פגיע: 27. מ:ה6 ?צ:ז 28.

... 30. מה7 צ:ו1 31. מ:ה3 צ:ב (27. מ:ה3.

על 27. 41 יכול היה לבוא 27. — פ:ב3 (קרבן הכלי 27. — ה5!?) 28. מ:ה6 הד מביא לתוצאות מעורפלות) 28. מ:ה1 (28. מ:ה3ג מ:ה3+, 29. — ר:ד4) 28. — 51.

27. — פ:ו6 28. 41 ו6! (28. — מ:ה3 29. מ:ו2 ר:ה4+ ? 30. צ:ה1+ מ:ד 31. צ:ה1). 29. מ:ה3 (אחרי 29. צ:ג6 ה:ה! אין הלבן יכול להגות את הפרש 30. צ:ה6 ? בגלל ו:ה! 31. צ:ד מ:ה2+ 32. מ:ה1 ה:ה2+, חוסם). 29. — ז:ה4 30. ה:ה4 מ:ה4+ 31. ב:ה2 מ:ה8+ 32. צ:ו מ:ה5+ 33. צ:ו פ:ג7 34. צ:ה6! פ:ה5! 35. צ:ה4.

מצבו של השחור הרבה יותר טוב. המלך הלבן והכלים המגינים עליו ערוכים בעמדות לא נוחות ונתונים להתקפות רבות ע"י ה־מסע הפשוט 35. — צ:ה8 היה שלכטר יכול להעמיד את לסקר במצב קשה מאוד. למשל: 36. ר:ה3 ה5! 37. צ:ג5 מ:ד4+ 38. ר:ה4 צ:ו4, או 36. ד5 צ:ה5 37. צ:ג8+ צ:ה8 38. צ:ו8+ ר:ו8 39. ר:ג3+ ר:ד7 40. מ:ה4 פ:ג3+ 41. פ:ג3 צ:ג5. גם התמשך עליו המליץ טארטש 35. — פ:ה6 36. צ:ג5 פ:ה, היה מחזק את עמדת השחור. העובדה כי שלכטר, בעל הטכניקה הגבוהה, בוחר בהקרבה מפוקפקת של כיב, המשגים ה־קודמים של לסקר, מוכיחים כי ההתרגשות מפירה את המהלך ה־נורמלי של מאבק ספורטיבי גם אצל השחמטאים החזקים ביותר.

35. — צ:ה4? 36. ר:ה4 צ:ה4 37. צ:ג8+ ר:ה8 38. מ:ה2! מ:ה2+ (אחרי 38. — מ:ה4+ 39. מ:ה2! מ:ה4+ 40. צ:ה מ:ה8: זוכה אמנם השחור בצריח, אולם אחרי 41. מ:ה6 אין מיפלט מהמט). 39. מ:ג מ:ה1+?

הדרך להשגת התיקו היתה 39. — מ:ה4+ 40. מ:ב2! (על 40. מ:ו1 יבוא 40. — מ:ה3+, ואילו אחרי 40. מ:ד1 זוכה השחור ע"י 40. — מ:ה1+ 41. מ:ה2 צ:ו3) 40. — מ:ה2+ 41. מ:ה3 צ:ה3+ 42. מ:ה3 מ:ה3+ ר:מ:ה8. אולם עתה ניצל המלך הלבן מהתראות חשת.

40. צ:ב1 מ:ה4+ 41. מ:ו2 צ:ו1 (41. — צ:ה4? 42. צ:ה8+ מ:ו7 43. צ:ה7+ מ:ו6 44. צ:ה8+) 42. מ:ה1 מ:ה4+ 43. מ:ה3 מ:ה2+.

התיקו אינו מושג ע"י 43. — מ:ה4+ 44. מ:ה3 מ:ה3+ 45. מ:ה3 46. פ:ג5, כיון שהשחור אינו יכול להגות את הרגלי האוד רון של הלבן. 46. — 3:ה8 בגלל 47. פ:ה6 עם זכייה ברץ.

44. מ:ו1 פ:ו6 45. צ:ה6 צ:ה6 46. צ:ה6 מ:ה8 47. פ:ג5 מ:ה1+ 48. מ:ה2 מ:ה1+ 49. מ:ה3 רה 50. מ:ה6 מ:ה2+ 51. מ:ה4 מ:ד 52. פ:ה7 מ:ה:ז 53. מ:ה3 מ:ה8 (אין לראות דרך טובה מזו למנוע הזראת־שח פתוחה. עתה יפול הרגלי 7א והלבן זוכה בהדרגה בקרב). 54. מ:ה3 מ:ה8+ 55. מ:ה7 56. מ:ה4 מ:ה4+ 57. מ:ה3 מ:ה2+ 58. מ:ה2 מ:ה3 59. מ:ה3 מ:ה2 60. צ:ה5 מ:ה5 61. צ:ה2 מ:ה2+ 62. צ:ה2 מ:ה4 63. צ:ה2 מ:ה4 (מקל על השמירה הזמידת בפני הלבן, שלא היתה נפתרת על נקלה אחרי 63. — מ:ה5!) 64. מ:ה6+ מ:ה7 (גם אחרי 66. — מ:ה8 67. מ:ה6! אין השחור יכול למנוע הילוכי מלכות מפאת איומי המט על ה־שורה האחרונה). 65. מ:ה2+ 66. מ:ה2 צ:ה2+ 67. מ:ה6 68. צ:ה2 69. פ:ג8 צ:ה2+ 70. מ:ה2 מ:ה4 71. ב:ה5.

השחור נכנע.

נהג־התנדב

עצור בתחנת אוטובוס

אסוף את החייל,

את התלמיד,

את עקרת הבית.

מרפאות חדשות בקופ"ח בירושלים

שתי מרפאות חדשות נפתחו בירושלים, בעצם ימי המלחמה: אחת ברובע היהודי שתשרת כ־2500 נפשות ואחת בנווה־יעקב (שכונה חדשה בדרך לרמאללה) שתשרת כ־6000 נפשות. בכל אחת מהן רופאים כלליים, רופאי ילדים, אחיות, בית־מרקחת, מעבדה ועוד.

בימים הקרובים ייפתחו עוד שתי מרפאות, אחת בדרך בית־לחם בעבר גליה שתשרת כ־7000 נפשות. הקמתה ליד ארמון הנציב שתשרת לפי שעה כ־6000 נפשות.

דבר ספורט

מחר המחזור הראשון בשמינית גמר הגביע

„התצוגה חייבת להימשך" — ב־מוצאי זו יתייצבו מחר ב־2.30 אחה"צ 16 קבוצות להתחרות במשחקי גביע המדינה בכדורגל. הרף ההרכבים המאולתרים, ההכנה ה־לקויה והזכרונות הכריים מהירת קרבות אחרה, ינשו הכדורגלנים מאמצים רבים כדי לזכות במיקדמה טובה לקראת כשחקני ה־גוכלין בשלב שמינית הגמר.

אין ספק, כי הצלחת הקבוצות תלויה, בעיקר, בהרכב שיצליחו להציב. היעדר הכושר המופתי יש־בו בכל הקבוצות והו שהמכילה איפה אי־שם, לתתאמן כפם, יהיה צפייה להיות על הצלוחות.

מכבי נתניה — בית"ר ירושלים

נתניה קיימה כבר כמה אימונים ואף שיחקה נגד סגל הנבחרת. בית"ר לא נתנה עדיין אות חיים. אולם אין לזלזל בירושלמים. הם סילקו מן המירוץ את מחזיקת הגביע ו.עם האוכל בא התיאבון".

התחזית: תיקו.

מכבי פתח־תקוה — הפועל רמת־גן

פ"ת מנוסה יותר ומגובשת. אולם לא ברור מה מצבה האמיתי כרגע. ר"ג, שהדיחה את מכבי יפו, מתאמנת ומשחקת. לפיכך עשוי להתפתח מאבק עקשני ר־שקול.

התחזית: תיקו.

הפועל כפר־סבא — הפועל חיפה

אם כפ"ס תמשיך להבקיע שערים בסיטונות, כמו בשלבים ה־מוקדמים, אין להיפגה בה להפסד. אולם כשמתמודדות שתי יריבות לאומיות מנוסות, קשה להמר על המנצח.

התחזית: נצחון לכפ"ס.

בית"ר רמלה — הפועל תל־אביב

לת"א הרכב כמעט מלא ולרמלה —שאיפה לחזור על הישגיה מן השנה שעברה מול אותה יריבה. אולם כל המצאה הרץ מנצחון של ת"א תיהפך להתמצה מרעישה.

התחזית: נצחון לת"א.

הפועל באר־שבע — מכבי הרצליה

נצחון בחור לבאר־שבע, אם כי הרצליה, בהיאה, שלא תניח את בשקה.

התחזית: נצחון לבאר־שבע.

צפרירים חולון — הכח רמת־גן

מה יכולה כבר נציגת ליגה ב' לחולל מול אלופת המדינה? אולי רק לנסות ולספוג מיניכום של שערים.

התחזית: נצחון להכח.

הפועל פתח־תקוה — בית"ר תל־אביב

שתי הקבוצות היו בין המצליחות יותר בתקופת הפגרה מאונם. עם זאת קשה עדיין לצמוד על מחן. צפוי משחק שקול, שעשוי להיות מכריע לכאן או לכאן.

התחזית: תיקו.

מכבי רמת־עמידר — מכבי תל־אביב

יתקה הלאומיים של ת"א יעמוד בפני משוכה לא גבוהה. אך לם רק תער בלתי צפוי ימנע מהם נצחון.

התחזית: נצחון לת"א.

● במשחק ידידותי הערח קבר צת מכבי יפו את בני־יהודה תל־אביב.

סגל הנבחרת הפסיד להפועל ת"א 2:1

מאת אליעזר מעה

במבחן האחרון לקראת ה־משחק הבין ארצי נגד נב־חרת ארה"ב, נוצח אתמול סגל הנבחרת ע"י קבוצת ה־פועל תל אביב בתוצאה 2:1 (2:0).

שחקני הסגל, שקיימו תוך חמי־שה ימים שלושה משחקי מבחן (ניצחו בשניים) נראו אתמול עיי־פים ותשושים.

אולם, בחולשה הכללית בלטה בעיקר מערכת הקישור, שהיא ב־דרך כלל הצד החזק בנבחרת. רק במחצית השנייה כאשר הנא־מן שוייצר הכניס לקישור את נחום תא־שמע, החלה הנבחרת לתקוף את שער הפועל תל אביב. לזכותם של המארחים, שהורכבו בעיקר משחקני נוער, יאמר, כי שיחקו בהקרבה במיוחד בהגנה. בה בלט פרימו, וספגו רק שער אחד מרגלי ישעיהו פיגנבוים ב־דקה ה־52.

את שני שערי הנצחון להפועל תל אביב הבקיע שחקן הרכש, אברהם סעיה, בדקות ה־16 ו־33 בבעיטות מדויקות. שערים אלה ספג יצחק ויסוקר שהוחלף במח־צית השנית ע"י סוירנוב.

„דה"ג כלהמב סלהמב ...

3 קבוצות צמרת נשרו מגביע אירופה

שלוש קבוצות צמרת של הכדורגל האירופי נשרו ב־שלב שמינית הגמר במשח־קים על גביעי אירופה ש־נערכו בסוף השבוע ברחבי היבשת.

במשחק המרכזי — בגביע אי־רופה לקבוצה אלופות — נוצחה אלופת הולנד ושלוש פעמים אלו־פת אירופה, קבוצת אייאקס ע"י צ.ס.ק.א. מבולגריה 2:0. במשחק הראשון ניצחו ההולנדים בביתם 0:1.

אלופת פורטוגל בנפיקה נוצ־חה 2:0 בהונגריה ע"י איפשט במשחק הראשון בליסבון (1:1). ליברפול האנגלית נוצחה פעם ש־ניה באותה תוצאה 2:1 ע"י הכוכב האדום בלגראד.

במשחקים נוספים: נפרדה בירן מינ.ך (מערב גרמניה) בתיקו 3:3 מדינאמו דרזדן (מזרח גרמניה) ב־ראשון 3:4 לבירן. סלטיק — ויי־לה דנמרק 0:1 (בראשון 0:0) ספרטק טרנבה — זאריה ורושי־לובגראד 0:1 (0:0) אתלטיקו מד־ריד — דינמו בוקרשט 2:2 (0:2) באזל (שוויץ) — בריז (בלגיה) 4:6 (2:1).

במשחקי גביע הגביעים: מיל־אן (איטליה) — האפיד (אוסטריה) 0:2 (0:0); גלנטורן (צפון אירלנד) — בראן ברנו (צ'כיה) 1:3 (1:1); פ.א.ק. סלוניקי (יוון) — ליון (צרפת) 0:4 (3:3); כאר גדבורג (מזרח גרמניה) — אוס־טרה (צ'כיה) 2:3 (2:0) רייג־ברס (סקוטלנד) — מינקנגלאד־באך (מערב גרמניה) 2:3 (3:0); ספורטינג ליסבון (פורטוגל) — סנדרלנד (אנגליה) 0:2 (2:1); בילבאו (ספרד) — טסאיה זא־גורה (בולגריה) 0:1 (3:0).

ברנלי — לידס בליגה האנגלית

המשחק המרכזי מחר בליגה ה־אנגלית ייערך במגרשה של ברנלי, התופסת את המקום הרביעי בטב־לה, נגד המוליכה לידס. שלה יתרון בן שש נקודות בראשות ה־טבלה.

באנגליה שואלים, אם ברנלי תהיה זו שתנחיל את ההפסד ה־ראשון ללידס העונה, לאחר 15 מח־זורים.

בלונדון יתקיימו ארבעה מש־חקים. טוטנהאם, במקום ה־15, תארח את שכנתה בטבלה, מנצ'ס־טר יונייטד (14), צ'לסי (17) תת־ייצב מול אברטון (3), קווינס־ריינג'רס (8) תארח את קובנטרי (10) ויסטהאם, לפני האחרונה תא־רח את שפילד־יונייטד (12).

רק ארסנל (16) מן הקבוצות הלונדוניות, תשחק מחוץ לביתה נגד מנצ'סטר סיטי (11).

יתר המשחקים: בירמינגהאם (22) — סאותהמפטון (9); איפס־וויץ' (7) — דרבי (5); לסטר (13) — ניוקאסל (2); ליברפול (6) — וולבס (20); סטוק (18) — נוריץ' (19).

הפנימיה התיכונית

שעל־יד בי"ס מיי בויאר ירושלים

מגייסת משרה של

מדריך(ה) חברתי(ת)

מגורים במקום.

המעוניינים, בעלי נסיון עבודה עם נוער, יפנו בשעות לפנה"צ לטלפון 527026, 532696, ירושלים

תל־אביב

מועצת פועלי ת"א—יפו המחלקה לתרבות ולנוער

● מגמות לנוער בשמונת מת־קיימות היום: ביד אליהו בית־אשכול רח' בית אורן 9 ב־4 אחה"צ ● גבעת הטייסים רח' סב־יר 5 — ב־3 אחה"צ ● רמת־הטייסים רח' הלבנון 32 ב־3 אחה"צ ● כפר שלם דרך לוד 134 ב־4.30 אחה"צ ● בצרון, רחוב בצרון 46 ב־3 אחה"צ ● קריית שלום בבית אבשלום ב־2 אחה"צ ● עג'מי, רח' הלוטוס 8 — ב־3 אחה"צ ● רמת אביב, בית יוהר־שע, ב־2 אחה"צ ● חוגים לה־ג"ך השבת. יתקיימו השעורים ב־הדרכת יוסף אחאי: בבית חבר־רי בשעה 9.30 בבוקר ובסניף ה־תניא בשעה 11 לפנה"צ, במועדון עובדי קופת חולים, רח' הר־גבר 11 בשעה 10 בבוקר בהדרכת גו־ליה ורדי. ● מחזור הרצאות ב־תנ"ך בבית ברנר באולם האסי־פות יתהיל ביום ב' בשעה 5.30 בערב. המרצה: ישראל ברזידא (מרצה בחוג למקרא — באוניבר־סיטת תל־אביב). נושא: מהאור ההרצאות: עיונים בספר ישעיה. ההרצאות תתקיימנה בקביעות ב־כל יום ב' בשבוע.

בזאר שהכנסותיו למען חיילי צה"ל ייפתח במוצ"ש

במוצאי שבת הקרובה (10.11) בשעה 5.30 ייפתח בתל־אביב בזאר שכל הכנסותיו קודש לחיילי צה"ל. הבזאר הנערך על־ידי קבוצת נשים כנה־אביבים, יתקיים ברחוב אבן גבירול 65 בתל־אביב, ויימשך שבוע ימים. יימכרו בו כלי בית, תמונות, תקליטים, בעדים וכדו־מה.

אגודת סופרי יידיש

„בית לייוויק" רח' דב הוז 30, טל. 231890

● במוצ"ש ב־10.11.73 בשעה 7 בערב יתקיים קונצרט שכל הכנ־סתו קודש ל„ועד למען החייל". ישתתפו (לפי סדר הא"ב): הערץ ברסבארד; עטל קובנבסקי; דינה ווינקאס; מישה רייצין. כנהה: שורה גרינגוירט, ליד הפסנתר: גברה כאלוה, לב קובאן.

כרטיסים להשיג יום יום משעה 9—1 לפנה"צ טל. 231890 ובערב הקונצרט בקופה משעה 6 בערב.

במועדון „מלואי"

● בליל שבת 9.11.73 בשעה 8.45, תתקיים מסיבה שתוקדש ל־השבוז הנמש של האבציות. על המוסיקה ירצה ד"ר נתן מישורי ועל הריקוד רינה שחם. הנחה: מנחם אבידום.

„אהל שם"

● השבת, פרשת וירא 10.11, ב־10 י. טברסקי — תנ"ך; ב־11 ה־רב פרידלנדר הלמוד; ב־4 במסי־בת „שבע שבה", ירצה: מר נ. נרדי על הנושא: האכגם — ובבה הגבר עם סגולה. הפתה: יו"ר „אהל שם" משה גולדשטיין; דב־רי אגדה — ד"ר ש. ה. כהנא.

חיפה

עיריית חיפה — „משען" מועדון הפנסיונרים קריית־חיים

● במוצ"ש, ב־6.30 בערב. עם שושנה ויהודה תמיר. הנושא: „חוויות והעורף בימינו". הציבור מוזמן.

לוח נתניה

דירות למכירה

● סולל בונה נתניה מציעה למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה והוד השרון. פרטים במשרד רח' הרצל 51. טלפונים — 053־23958, 053־28934.

חקלאות

● בקרוב תתהיל בבירת מקסנות משוכללת המורכבת על כים ושוהל ארוך לקטיף בדויק על אבוקות. הדרים וירקות אחרים (בקשות לפנבם ותנשו בארץ ר' בתול). כקסנה בע"מ — טלפון 03־927114.

מכוניות

● ב„פיאט" נתניה תמצא כל סכוניות הדשה או משומשת. הבאים מיוחדים לנוסבים וקיבוצים. רח' הרצל 44, טל. 053—23453.

דירות למכירה

● חברת „גף" בונה למכירה דירות בכל הגדלים ובכל חלקי פתח־תקוה. בהכנון וביצוע המפעלים של „חברת גף (הלוואות ומש־כנתאות לא צמודות). „גף חברה לבנין. חיים עוזר 20. פתח־תקוה.

דירה למכירה

● בירושלים, ברחביה־מגורים פר־טי ויפה, 3½ חדרים, בעליה וה־כקה מרכזית, קומה ראשונה 250.000 ל"י בלי מתווכים. לכתוב לת.ד. 199 ה"א עבור „לולבית".

![logo]

המרכז לשרותי התנדבות

שימו לב:

דרושים:

* נהגים המוכנים להתנדב עם רכבם
להסעות כמה פעמים בשבוע

דרושים:

* מתנדבים לפעולה עם ילדים ונוער
בשעות הבוקר, בשעות הצהרים או בשעות אחה"צ פעמיים בשבוע לפחות, בכל רחבי הארץ.

לפנות ללשכות המתנדבים:

ירושלים, רח' אלקלעי 9, טל. 33718
תל־אביב, רח' החשמונאים 99, טל. 267193
חיפה: מכון כרמל, רח' דוד 12, טל. 80023
באר־שבע: רח' הרצל 88, טל. 73342
בני־ברק: רח' חברון 4, טל. 783121
הרצליה: בנין העיריה, רח' העבודה 14, טל. 981841
חדרה: בנין העיריה, חדר 210, טל. 24526
נהריה: בנין העיריה, רח' געתון, טל. 922121
נתניה: בנין העיריה, רח' ההסתדרות 6, טל. 92365
רחובות: בית התרבות, רח' הבנים, טל. 953291
רמת־השרון: מועצת הפועלים, רח' ברנשטיין־כהן, טל. 771211

התעשיה האוירית לישראל בע"מ

נמל־תעופה לוד

למפעלנו—דרושים

* בעלי מקצוע בענף המתכת-
חרטים, כרסמים, מסגרים, פחחים, משחזים.
* חסרי מקצוע
(גברים ונשים) המעוניינים להשתלב בעבודה מקצועית מעניינת.

● על המעוניינים בקבלת פרטים לפנות אישית או בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־התעופה לוד, בימים א'—ה' בין השעות 08.00—14.00.

התעשיה האוירית לישראל בע"מ

נמל תעופה לוד

דרושים

חמ"מ - חשמלאי מערכות מטוסים

ממ"ס - מכונאי מטוסים

אלקטרונאים תעופתיים

מכשירנים

בעלי המקצועות הנ"ל ישובצו בעבודות מעניינות בעלות אתגר מקצועי רב.

● לקבלת פרטים נוספים על תנאי העבודה, שכר וכו', נא לפנות אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־התעופה לוד, בימים א'—ה' בין השעות 08.00—14.00.

ביה"ס הארצי להנדסאים

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

משרד העבודה — ויש"רד החינוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה טכנולוגית

ביה"ס שולח ברכת חזק ואמץ
למגויסין המורים, העובדים והסטודנטים באשר הם
ומביע תפילתו לשובם בשלום
ומבקשם לשמור על קשר עם המוסד

ביה"ס מבקש ליצור קשר אישי עם ציבור הסטודנטים. לשם כך מתבקש כל סטודנט (כולל החדשים) או בני משפחתו להודיע בהקדם בטלפון או בכתב לבית־הספר בחיפה (ת.ד. 4459 מיקוד 31040 טלפון 225111 שלוחה 347) את כתובתו, מספר הטלפון והאם הוא מגויס ומספר הדואר הצבאי שלו.

לתעשיה הצבאית

דרושות
נקבניות י.ב.מ.

לעבודה בשתי משמרות

עבודה מעניינת — תנאי שכר טובים.

* הצטרפי למשפחת עובדי התע"ש.

● על המעוניינים נא לפנות ת.ד. 6397 ת"א — טלפון 258166.

היום
יותר מתמיד

קרוביך וידידיך בחוץ לארץ
רוצים לדעת הכל ממקור ראשון

אמר העתון בעברית קלה - מגיש לקוראיו אינפורמציה מדויקת על הנעשה בח/ית ובעורף.

שלח את אמר לידידיך בחוץ לארץ.

דמי התחימה למהדורת יום ששי בדואר אויר:

אירופה	— לחצי שנה 32.60 ל"י, לשנה — 60.20 ל"י	
ארה"ב קנדה	— לחצי שנה 42.60 ל"י, לשנה — 81.20 ל"י	
דרום אפריקה	— לחצי שנה 53.60 ל"י, לשנה — 98.20 ל"י	
אוסטרליה	— לחצי שנה 61.60 ל"י, לשנה — 114.20 ל"י	
דרום אמריקה	— לחצי שנה 61.60 ל"י, לשנה — 114.20 ל"י	

ניתן להשיג גם מהדורה יומית

לכב' „אמר"
ת.ד. 199
תל־אביב

ברצוני לחתום על „אמר" בשביל

שם ______ משפחה ______

כתובת ______

מצורף שק על סך ______ ל"י

תשלום עבור „אמר" לשנה / חצי שנה (מחק את המיותר)

חתימה ______

מבחן השלב הראשון

ממשלת ישראל עדיין לא פרסמה הודעה מוסמכת על הסכמתה להצעות שהביא בידי סיסקו אחרי שיחות ד"ר קיסינג'ר בקאהיר, ובשלב זה אפשר להסתמך רק על דיווחים בלתי־רשמיים ועל ידיעות מבירות אחרות. ברור, כי לגבי ישראל קובע קודם כל הפירוש הישראלי של כל הסכם — ומידת קיומו המלא והכן ישפיע על השלבים הבאים.

לפי דיווחים הסכימה ישראל להמשיך באספקה הבלתי־צבאית לארמיה ה־3 דרך מסדרון קבוע בפיקוח משולב של או"ם וישראל — תמורת חילופי שבויים שיתחילו עם חילופי השבויים הפצועים, הסרת ההסגר הימי בבאב־אל־מנדב ומעבר למו"מ ישיר, לשלבי הסדר נוספים — שלב „ההינתקות" ושלב ההסכם.

לעומת הדיווחים על הסדר זה, חזר אתמול דובר ממשלת מצרים על הדרישה לנסיגה לקווי ה־22 באוקטובר, וגם ד"ר קיסינג'ר עצמו אישר ברבת־עמון שהסכים עם סאדאת לעמוד על דרישה זו. הדובר המצרי אף לא הזכיר את חילופי השבויים והסרת ההסגר הימי ולא מו"מ ישיר, אך תבע מישראל להראות „לפתות סימנים" לדרישת הנסיגה כעדיפות ראשונה. אם לא ייעשה הדבר „תוך שעות" — כך רמז — תפעל מצרים „בכל האמצעים"; והיה זה המשך ישיר לאיום שהשמיעה קאהיר מייד אחרי שיחות קיסינג'ר—סאדאת ושנמצא סימוכין בהיערכות החדשה של הצבא המצרי בקווי החזית.

נוכח כל אלה נראית האופטימיות המתפגנת של ד"ר קיסינג'ר לפחות מוקדמת במה שנוגע לבעיה המיידית של ייצוב הפסקת־האש. מה גם שמן החזית הצפונית בא אישור עקיף לתכונת־הלחימה הערבית המחודשת בצורת הידיעה, שהכוח העיראקי חזר לסוריה. בשום פנים אי־אפשר לקבוע מבעד למסך־עשן זה, אם בצד הערבי בשלה ההחלטה שלא לחדש את הקרבות. שר־הבטחון נתן ביטוי למצב באמרו אתמול כי אנו נמצאים עדיין „בעיצומה של המלחמה".

ניקסון מחסן ארה"ב מפני סחטנות

„הורדת שומן ללא תרפית שרירים" — כך הגדיר הנשיא ריצ'ארד ניקסון את האמצעים לחסכון בנפט, שעליהם הודיע אתמול בנאומו לאומה. התלות האמריקאית בנפט מן המזרח התיכון היתה גם עד כה שולית — לכל היותר כעשרה אחוזים מן התצרוכת האמריקאית הענקית כוסו ביבוא מאזור זה. מטרת אמצעי החסכון היא לשים קץ לתלות חלקית זו. זו מטרה מחייבת המציאות, ביחוד לאור פיק הברכיים שהפגינו ארצות אירופה המערבית נוכח איומיהם של ספקי הנפט הערביים.

ארה"ב תוכל לפעול בהצלחה לקידומו של הסדר שלום במזרח התיכון רק אם יוברר לשליטי ערב, מעל לכל ספק, כי הנשק של סחטנות בצורת נפט אינו יעיל כלל כלפי אמריקה. ודאי ייעשו נסיונות ערביים ללחוץ על ארה"ב באמצעות אירופה, אך סיכויי הצלחתם יהיו זעומים ביותר, בנסיבות החדשות.

אמצעי החסכון בנפט שהונהגו בארה"ב לא יפגעו בכלכלה האמריקאית ורמת הייצור האדיר של תעשיית ארה"ב לא תינזק. קצת פחות פינוק ובזבוז, די בהם כדי לצמצם את צריכת הנפט בארה"ב כדי עשרה ואף 15 אחוזים.

הנשיא ניקסון סיים את דבריו במתן התחייבות לאומה לעשות כל שביכולתו כדי להוכיח, שהוא ראוי לאמון שניתן לו בבחירות לפני שנה. פרשת ווטרגייט הסבה כבר נזק קשה ביותר לממשל ניקסון וערערה אף את כושרה של הדיפלומטיה האמריקאית להשפיע על ידידים ואויבים. אם אכן יש בידיו הוכחות לכך שההאשמות נגדו בדבר מתן יד לחיפוי על פשעים, שבוצעו בימי מלחמת הבחירות, בשקר יסודן, ייטיב הנשיא לעשות אם יביאן בהקדם לידיעת העם ויטהר את האווירה, שנעשתה דחוסה יותר ויותר. הוא חייב לעשות זאת לא רק למען טיהור שמו הוא, כי אם גם לשם חיזוק הממשל. שיקומו חיוני לארה"ב ולעולם החפשי כולו אף בימים כתיקנם — ועל אחת כמה וכמה בימי משבר וסכנת מלחמה.

עת חסכון בדלק

מדינות רבות בעולם כבר מטפלות מזמן בתיכנון אופרטיבי של חסכון בדלק. גם בישראל הגיע הזמן להתכונן למחסור הממשמש ובא — אף כי אין מקום לבהלה.

השבוע נעשו צעדים ראשונים המכוונים לצמצם את צריכת הדלק. העלאת מחיריו ומחירי החשמל היו צעד היגיוני ראשון, מחיר גבוה יותר גורר בדרך כלל הגבלה בצריכה, וזו אחת הסיבות שחייבו את ייקור החשמל והדלק. אולם בכך לא די, ולכן הועלו ההצעות בדבר צמצום השימוש ברכב ובחשמל.

מכמה בחינות נוח מצבנו מזה של אירופה ומכמה אחרות קשה יותר. החורף הישראלי קל יותר מהאירופי ולכן לא יהווה מיעוט החימום גזירה קשה מנשוא. לעומת זאת מצבנו קשה יותר מאשר בארצות אירופה מאחר שהמלחמה פגעה בארגון המשק. גיוס הרכב הכבד, ובמיוחד אוטובוסים, מכביד על קיום תחבורה ציבורית נאותה. בנקודה זו צריך לרכז את המאמצים כדי להביא לצמצום של צריכת הדלק על־ידי דאגה־יתר לתחבורה הציבורית והפעלתה גם בשבתות במקום הרכב הפרטי. זה יאפשר חיסכון בדלק גם מעבר לזה שמתוכנן.

מהציבור יש לתבוע, כי יקריב מעט מנוחותו. דברים יקרים וחשובים יותר מוטלים על כף המאזניים. נזכור, ש־80 אחוז מתושבי ישראל לא נהנו מעולם ממכונית פרטית, ושיעור גבוה לא נהנה גם בעבר מהסקה מרכזית או חשמלית, ואם הם יכלו לעמוד בכך יוכל כל הציבור.

דיפלומטיה בצל איומים

מאת משה כרמל

המאורעות, המדיניים והצבאיים, הקשורים למזרח התיכון עשויים להתגלגל עתה במהירות גדולה. איומי סאדאת בפתיחת־אש נתנו הילוך מאוץ לפעילות הדיפלומטית, המבקשת למנוע הידרדרות נוספת במצב על־ידי ייצוב הפסקת־האש, דבר שהוא תנאי מוקדם לכל נסיון הידברות לקראת הסדר של קבע, אליו חותרות המעצמות הגדולות. אך אין כלל לדעת, אם לא יבקשו לעשות את הדבר על חשבון מה שנראה לישראל כאינטרסים חיוניים לה ביותר. דבר זה יכול לקרות אפילו אם בשלב מן השלבים, או בסעיף מן הסעיפים, תהיה הסכמה בין הצדדים.

יש להתייחס במלוא הרצינות לאיומים המצריים בדבר חידוש האש. אפילו יוסיפו לנצור נשקם, והדבר הוא בסבירות ניכרת — אם בנסיון נואש לחלץ את הארמיה ה־3 מן הכיתור ואם כדי להאיץ במהלכים המדיניים הרצויים לערבים.

שליט מצרים ודאי אינו שוגה באשליות לגבי תוצאות המערכה הצבאית שהיתה, אשר עיכלן באיחור כלשהו, ולגבי התוצאות האפשריות של המערכה הצבאית שעלולה להתחולל ביוזמתו. אבל יש להניח, כי הוא גם מודע לכך, כי בסיטואציה החדשה, שנוצרה באיזור עם המלחמה, ונוכח המעורבות המעצמתית שהעמיקה — אין זירת הקרב חפשית להכרעה אך לשני הצדדים הנלחמים; קרוב לודאי, כי תוצאות ההתמודדות הצבאית לא יוכרעו בכוחות הלוחמה והמהלכים האופרטיביים של הצדדים הלוחמים בלבד, כי יוטלו לשדה־המערכה את עצמת כוחותיהם.

מהלכיה המדיניים ואיומיה הצבאיים של ברה"מ בשלב מן השלבים במלחמה ובה הגיעו הערבים אל סף התמוטטות צבאית כוללת — מהלכים אשר ארה"ב לא מצאה לאפשרי להתייצב מולם — הצילו את הצבא המצרי מתבוסה ואת הארמיה ה־3 מכיתור; זאת על־ידי הפעלת כמכביר הפסקת־האש, בתכתיב של או"ם והמעצמות גם יחד בטרם, באה הכרעה צבאית, שנטתה לטובת ישראל ולרעת מצרים.

עובדה זו נוטעת תקווה בלב סאדאת, כי בעלת־בריתו הגדולה תשוב ותחלצנו אף מכל מצוקה אפשרית בעתיד — שלתוכה הוא עלול להיקלע אחר שיפתח באש — וכל סכנה צבאית של ממש אינה נשקפת לו, גם כשידו תהיה על התחתונה בשדה־הקרב.

לצורה זו, על־סמך נסיון העבר הקרוב יש לסאדאת סיבה טובה להניח, כי פתיחה מחודשת באש עשויה לסייע לו בשדה הדיפלומטיה ולדרבן מהלכים מדיניים שכבר הונעו. אף הם בצורות אש, מכל־מקום, האיום והמשך בהפעלת האש — הוא עצמו יכול להועיל. הנראה שאין הוא עשוי להסיר איום זה כליל אלא אם המהלכים המדיניים של שתי מעצמות־העל (קרי: ארה"ב, והאיל ועמדת ברה"מ נתונה בלאו הכי) יניחו את דעתו. בשלב זה הוא עוד נותן „שנס" לארה"ב...

אפשר בהחלט להניח, כי גם לנוכח הסכם לשתי לשמירת הפסקת האש, יוסיף סאדאת להזהיר ב„אופציה" של הפרתה.

*

מלחמת יום הכיפורים, שבה כוללה כליל המיתקפה הצבאית הערבית המשולבת — הגיעה מיתקפה מדינית ערבית גדולה, אשר נתמכה על האנרגיה, וזכתה להישגים מרשימים תוך זמן קצר.

ברה"מ, החותרת בעקשנות להעמקת השפעתה במזרח התיכון ובמפרץ הפרסי, התייצבה באורח מלא וגלוי, צבאית ומדינית, לצד הערבים; ארה"ב, כתוצאה מערעור המעמדה הבין־מעצמתית וסכנת עימות אפשרי ביניהן, ואף מבהלת המחסור בנפט באירופה ובתחומיה־היא, מחפשת דרכים להפיס את דעת הערבים, לגלות מסילות אל לבותיהם ולחדש את יחסיה עמם.

כך נמצא שמדינות ערב יכולים לסכם לעצמם, כי אף שמיתקפתם הצבאית נכשלה, וצבאם נשחק בחלקו וקרבנותיהם רבים — לא היה זה מהלך־שווא, כי הם קוטפים את פירותיה בשדה המדיני.

מעודדים מן ההתרחשויות בזירה המדינית — הנראות להם נושבות במפרשיהם — קצרה רוחם מקצב ההתקדמות והם בלתי־מרוצים בהיקף ההישגים.

אמנם המצב בבאב־אל־מאנדב עומד בעינו; השבויים הישראליים, לרבות הפצועים מצויים בידיהם, ואפילו רשימות מלאות לא נמסרו. אולם כוחות ישראל נמצאים עמוק באדמת מצרים וניצבים בסואץ; הארמיה ה־3 מכותרת ונתונה לחסדי ישראל. דבר זה אינו נראה למצרים כתואם את הצלחותיהם המדיניות בזירה הבין־לאומית ואת התמיכה הבין־מעצמתית — השותפת המפורשת — כולה הם וכו'.

במצב זה לא יהיה זה חורג מתגובתם של הדברים שבכותל־שלו במלחמה ונזקקו לאחריה, אם ינסו המצרים, כי איום בפתיחה נוספת באש עשוי להעמיק את הדאגה לשלום העולם, להניע את המעצמות להניע את מנופם בסכסוך ולהפעיל לחץ אפקטיבי על ישראל. לחץ זה צריך שיהיה מכוון לרכך את עמדתה בכל הנוגע להסרת הכיתור מן הארמיה ה־3, להחזרת הכוחות אל קווי 22 באוקטובר ולהגמשת עמדותיה הבסיסיות לגבי תנאי ההסדר הישראלי־ערבי הנוגעים לעניין הגבולות.

ועם זה הסיכון לכהות האויב שבהתמודדות צבאית חדשה. אם אמנם, יפתח באש, נראה לו מינימלי, נוכח הבטחותיה של ברה"מ והבטיחה של ארה"ב.

נראה הדבר, כי מטרתו הקרובה של סאדאת היא: לשחרר את הארמיה ה־3 מן הכיתור ולעקור את כוחות ישראל מן הגדה המערבית של התעלה על־ידי החזרת כוחות ישראל אל קווי 22 לאוקטובר; וזאת מבלי לוותר על המאחז של הארמיה ה־2 במזרח התעלה, בחלקה הצפוני. דבר שמצרים רואה בו הישג צבאי ומדיני יוקרתי ופסיכולוגי גם יחד, שאינה מוכנה להוציאו מידה.

וכל אלה, כהכנה לקראת הגשמת התביעה היסודית והקבועה בדבר נסיגת ישראל מן השטחים. תביעה שבה היא מחזיקה מאז מלחמת־ששת־הימים והמתבססת עתה על סעיף 2 שבהחלטת מועצת הבטחון 338, מיום 22 לאוקטובר 1973, בדבר ביצוע החלטה 242. תביעה מצרית זו מבקשת להשיג ביצוע נסיגה ישראלית מלאה, אל גבולות 5 ביוני 1967, תוך התעלמות מנוסחת גבולות בטוחים מוכרים שבהחלטה.

*

פתיחת־אש על־ידי צבא מצרים, אם תקרה בעתיד הקרוב או הרחוק, לא תפגוש עוד את ישראל מופתעת ובלתי־ערוכה.

אם אמנם תשוב מצרים ותפתח במלחמה — היא תגרום להפעלה מיידית של מלוא העצמה הצבאית הישראלית, הערוכה הפעם היטב. כבר בשלב ההתחלתי, כשיעדיה ברורים ומשוחים: להשלים את ההתמודדות בין צבאות ישראל ומצרים, שראשיתה במיתקפת יום־כיפורים, ולהביאה לידי הכרעה בשדה־הקרב. דבר שלא נסתייע בשלב קודם של המלחמה בגלל אכיפת הפסקת־האש על־ידי המעצמות הגדולות בטרם זמן, מבחינתנו. בכוונתם של יעדיה ויהודיה צבא פירושו של דבר: עקירה מלאה של כוחות מצרים ממזרח התעלה ושבירת העצמה הצבאית המצרית שסיכנה את ישראל.

אלא, כאמור, התמודדות זו, אם תבוא, לא תהיה משוחררת, ככל הנראה, מהתערבות מדינית של זרים. יש יסוד להניח, על סמך התנהגותה של ברה"מ בימי המלחמה שחלפה, כי היא תעשה כל שביכולתה למנוע את מיגור הצבא המצרי וכי נשיא מצרים ומפקד צבאו משליכים על כך את יהבם.

לפיכך, כל שייעשה על־ידינו, במקרה שתיפתח מיתקפה ערבית חדשה, יהיה חייב להיעשות בתוך פרק־זמן מוגבל מאד, בחתירה אל יעדים מוגדרים היטב, בתכנון מדוקדק, בהיערכות קפדנית, בתנופה גדולה ובנחרצות רבה; מתוך מאמץ עז שלא נאלץ להיעצר שוב בטרם הושלמה המלאכה ובנסיבות הנוחות לאויבינו התוקפים.

למותר לשוב ולומר, כי ישראל אשר סיכלה מיתקפה צבאית עדיות מסוכנת לקיומה, זו הפעם הרביעית, ובקרבנות מכאיבים — אינה רואה תכלית במלחמה ונושאת את לבה לשלום, תוך הידברות, הקשבה הדדית ויתורים לזולת. אפילו נוכח איומי־מלחמה חדשים אל לנו לשמוט את הכוונה לשלום, שבו הפתרון לסכסוך הישראלי־ערבי, ומהוקצה האיוולת שבמלחמה שאינה מסוגלת לפתור דבר. ישראל לא זו בלבד שתיתן יד לכל הצעת שלום קונסטרוקטיבית ולקדמת הסדר, אלא היא צריכה ליזום יוזמות שלום, בלא להשלים עם קפאון מדיני ועם חוסר מוצא.

אך במלחמה אם תקרה, ובעת שתקרה — עלינו לנהוג כבמלחמה. ואם תחודש עלינו האש — חובה עלינו להביא את המלחמה על סיומה, בדרכה לדרך שבה הובאו על־ידינו לסיומן כל המלחמות הקודמות, שהיו כולן כפויות עלינו. אפילו לא יהיה בדבר זה כדי לקרב את השלום וההסדר — יהיה בו כדי לרחק את המלחמה ואת המזימות להכחדת המדינה.

ישראל חייבת להיערך במהירות וביסודיות למערכה מדינית ולמערכה צבאית גם יחד — ושתיהן מצויות בפתח! — ואין יודע איזו מהן תהיה קשה יותר.

תכונה גדולה סביבנו, מקרוב ומרחוק, אשר יכולה להוליד הכרעים ולפרוץ דרך לשלום. אבל אין היא מבשרת רק טובות. התכונה זו גם טומנת בה סכנות הדוחקות על ראשנו ותובעות ערנות, החלטיות ותבונה. הדברים מתרחשים בקצב רב ועלינו להתחזק, להתעצם ולהיערך ללא־שהיות, כדי שנהיה נכונים היום, ובזמן, להתמודד עם כל שעתיד לבוא.

הרמטכ"ל על הכוונת

מאת אליהו אגרס

מלחמת יום הכיפורים נופצה הרבה אשליות, הפריכה קונצפציות שהיו מקובלות עלינו מאז מלחמת ששת הימים וגרמה להלם לציבור, מאחר שהכל קרה בניגוד לציפיותיו. היו טעויות בהערכות המדיניות ונעשו פגמים בהיערכות הצבאית. מלחמה זו היא כעין רעידת אדמה הנמשכת עדיין; ועתה צריך לשקם את ההריסות של הנחות־היסוד אשר היו מקובלות עלינו, לבחון את הטעויות והמחדלים ולהוציא את הלקחים הנובעים מהמלחמה זו ומכמה שקדם לה. אני בטוח, כי צה"ל, כדרכו תמיד, יעשה זאת באמונות ובאחריות, יחשוף את שורשי המשגים ללא משוא פנים ויערוך בדיקה יסודית — והלוואי שהדרג המדיני יעשה את הדברים כמו צה"ל, יוציא את המסקנות המדיניות המתבקשות מרעידת־אדמה זו ויסיק את הלקחים לעתיד.

אנו נתונים בימים אלה במצב של ערפול מבחינה מדינית. מי יודע מה צפוי לנו בעתיד ומה יהיו ההכרעות המדיניות? משום כך יש מועקה בלב הציבור, משום כך רבים החששות, משום כך גדלה החרדה. ואם מותר לומר גם בימים אלה מלה של עידוד, אולי כדאי בכל זאת להזכיר לציבור, כי על אף הסבך שבו אנו נתונים עתה ולמרות החששות הקיימים לגבי מצבנו המדיני, הרי עד עתה נסתיימה המערכה בנצחון מפואר של צה"ל. צריך להזכיר, כי הפסקת האש נכפתה עלינו ואלמלא התערבות מעצמות־העל היו ההישגים הצבאיים שלנו גדולים וכבירים יותר מאלה של היום.

כלפי מה וכלפי מי אמורים דברים אלה? כלפי המנצלים את הרגשת אי־הנחת, שהיא טבעית בימים אלה, כדי לערער את אמון העם לא רק בהנהגה המדינית אלא גם בפיקוד הצבאי.

כוונתי בראש וראשונה לשבתי טבת. בשורת הימים האחרונים הוא „מטפל" במאמריו ב„הארץ" ברמטכ"ל רב־אלוף דוד אלעזר. בו הוא מצא את השעיר לעזאזל, החייב לתת את הדין בעד הכל, לרבות חטאים שהם פרי דמיונו של הכותב.

הראיון של הרמטכ"ל בטלוויזיה לפני עשרה ימים זכה לתגובה מפורטת של ש.ט. בשני מאמרים ב„הארץ". השוואה — ולו גם שטחית בלבד — בין הדברים שאמר הרמטכ"ל לבין הפירושים שנותן להם טבת מראה, כי הטינה העבירה את הכותב על דעתו ולכן לא נרתע מעיוות דברים וסילוף כוונות.

ש. טבת עושה ללעג את הגדרתו של הרמטכ"ל, כי היתה זו „מלחמה מפוארת". האומנם כך הגדיר הרמטכ"ל את מלחמת יום הכיפורים? לא. והרי הציטטה במדויק: „מבחינת ראות צבאית בלבד, כלומר לו הייתי האנאליטיקן צבאי הייתי אומר כי היתה זאת מערכה מפוארת. אבל כמובן איני עוסק רק בתיאוריה צבאית ואני מצטער על כל מלחמה, כי אני יודע שיש אבידות והיו לנו אבידות במלחמה הזאת. הצער על האבידות, על ההכרח להילחם, על ההכרח לאבד אנשים — הוא דבר מינגעי. הוא הרגש שאינו נותן לנו להתפאר בנצחון ולשמוח על נצחון".

ולהלן טוען ש. ט. נגד דברי הרמטכ"ל שמלחמה זו איפשרה לממשלת ישראל לגשת לפרה"מ מתוך עמדת־כוח. אולם לא כך אמר רא"ל אלעזר, אלא „אנחנו חייבים לדעת שהישגנו הישג צבאי המקנה לישראל אפשרות לגשת למשא־ומתן מתוך עמדת־כוח צבאית ולא מתוך עמדת חולשה." השמטת התיבה „צבאית" מן המשפט היא משמעותית (כמו שאומרים בימים אלה).

הדברים שפורטו לעיל הם פחותי־ערך לעומת האשמה החמורה שמטיל שבתי טבת ברמטכ"ל, אשר „גולל בפומבי את האשם (בעניין אזהרת־התראה לפני המלחמה — א.א.) אל אגף המודיעין". מפקד המגולל אשמה על פקודו כדי לטהר את עצמו ראוי שיבוזו לו. האומנם כך נהג הרמטכ"ל? בפירוש לא. ההיפך הוא הנכון. הוא אמר:

„קיבלנו התראה, קצרה מדי, התראה בלתי־מספקת, אבל התראה היא בעיקרה פונקציה מודיעינית גם של ידיעות וגם של הערכה. אבל אני רוצה לאמר, שמעולם לא תלינו את בטחונה של ישראל רק בהתראה. אף פעם לא אמרנו שאנחנו חייבים לקבל הודעה מוקדמת שתהיה מלחמה ולא — לא נוכל לעמוד בה. לצה"ל היתה תמיד קונצפציה, שלפיה חייבים אנו להחזיק צבא סדיר, בעיקר בחיל השריון וחיל אוויר סדירים וחזקים, כדי שיוכל למנוע מאתנו קטסטרופה אם האויב תוקף אותנו ללא התראה מוקדמת. זו איננה היתה המלחמה הזאת. טיפחנו אותה מאותו יום שהיתה הפסקת־האש הקודמת, באוגוסט 1970. מאז היו הרבה מאד איומים. סאדאת הודיע שהוא יתקוף בעבור חודש. הוא הודיע שיתקוף בעבור 3 חודשים. הוא הודיע שיתקוף עד סוף 1971. הוא הודיע שיתקוף עד סוף 1972, והוא הודיע שיתקוף בראשית 1973. היתה לנו התראה על מלחמה באמצע 1973, בחודש יוני. היו לנו הרבה מאוד התראות. במשך שנים אלה היה הצבא המצרי ערוך כולו על הקו. הצבא הסורי היה ערוך כולו על קו הפסקת האש. ואין הדבר דומה למצב שקדם ב־1967, כאשר ידענו כי אם הצבא המצרי במצרים נכנס לסיני אנחנו מגייסים מילואים. צבאות מצרים וסוריה היו ערוכים כל הזמן בקווי הפסקת־האש. ידענו שאי אפשר להחזיק כל הזמן את כל צה"ל, על כל אנשי המילואים שלו ערוכים בקו. לכן גיבשנו את הקונצפציה שיהיה לנו צבא סדיר וחזק, שיהיה לנו חיל־אוויר חזק, ואם תהיה התראה מספקת ונדע בעוד־מועד — נספיק לגייס מילואים. ובמידה שלא נדע בעוד־מועד, נוכל בעזרת הצבא הסדיר וחיל־האוויר לבלום את האויב ותוך כדי בלימה לגייס מילואים לצאת להתקפת־נגד ולהכריע את האויב. וזה מה שאמנם קרה לנו".

כלומר הדגש הוא על „ל נ ו", המטכ"ל כגוף — ואם זו אשמה, הרי היא מוטלת על המטכ"ל ועל ראשו — הרמטכ"ל. דברים אלה נאמרו ביתר בהירות בתשובה לשאלה אחרת:

„התחלנו לגייס מילואים זמן קצר כדי לפני הפתיחה באש. גיוס מילואים זאת החלטה כבדה. לא פעם שקלנו שלא כדאי לגייס מילואים, שכן על ידי כך נגרום להתגררות. לא פעם לא גייסנו מילואים משום שהיתה לנו הערכה מודיעינית שזו אינה מלחמה. גם הפעם היו הערכות שונות, היו ידיעות שונות ולכן לא הביאו אותנו להחלטה על גיוס מילואים. החלטנו שכוונות של הצבא הסדיר צריכה להספיק.

ש.: כשאתה אומר החלטנו — אתה מדבר על המטכ"ל, המטכ"ל דרג הבטחון או המטכ"ל הבכירים?

ת.: ההערכות המודיעיניות תמיד מובאות גם להדרג המדיני, כמובן עם המלצת המטכ"ל." דברים ברורים כאלה.

הוכחה נוספת לטפל ברמטכ"ל נמצאה לו. כבת הודעת דובר צה"ל מלפני שבוע, שבה הגיב על סדרת המאמרים של איזו קיאו ב„פיגארו". לצורך זה הוא מעמיס את דברי אלוף אלעזר לדובר צה"ל, מנהה כל כוחה בהודעה קצרה זו ומגיע למסקנה, כי „הצהרת הסמכות".

אין לי ספק, כי הרמטכ"ל מקבל על עצמו את האחריות המלאה בעד הודעת פקודו, דובר צה"ל. אולם אופייני הדבר כאשר בעניין שחשיבותו איננה רבה, כגון תגובה על פרסומים, חופש ש. ט. ומצא את השעיר לעזאזל שלו, הרמטכ"ל. דובר צה"ל הוא קצין בעל דרגה גבוהה וברור לי, כי יש לו סמכות מלאה לנסח את הודעותיו. והנה ש. ט. במקום „לתלות" על דובר צה"ל, עלה על הרמטכ"ל.

ולגופו של עניין, יש גיחוך רב בכל העניין שהקים ש. ט. בעניין „משבר האמינות". האם בעלה המוכב על דעתו שהרמטכ"ל יכול להכניע דברי רכילות של עתונאים, „ההיכל ברוח" ולצבוע שכדופות הרוח? כי בהפיץ את השמועות וסיפר את דברי ההבל לעתונאי הצרפתי עשה זאת מתוך אינטרסים מפלגתיים או אישיים, — הוא עשה זאת לא לאור השמש. אבל: „למען האמת צריך להעיר, כי הידיעה שפורסמה ב„דבר" ביום ה', 1.11.73, היתה מורכבת משני חלקים: תגובת דובר צה"ל על פרסומי „פיגארו" ודברי פרשנות של סופר „דבר", ע. ם. פירבבכ לפי דברים אלה וייחס את כל הודיעה לדובר צה"ל.

ייתכן שיש הפרזה בתגובה זו על מאמריו של שבתי טבת. לא נחלצתי להגנת הרמטכ"ל בגלל היותו משובע, כי הוא כליל השלמות ואין עליו כל אחריות על מה שקרה לפני המלחמה. אולם אני מתקומם נגד שיטה זו של בחירת שעירים לעזאזל, הסחת הדעת מן הבעיות העיקריות והדרכים לטיפול באישים — מכלול הבעיות הענייניות שהתעוררו בעקבות מלחמה זו מעין בדיקה וחקירה מדוקדקת ועניינית — והטיפול באישים רק מטשטש ומערפל את הבעיות, יוזהר הכבנה.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י/המרכז לתרבות ולחינוך

קישלב

מכון ישראלי להשכלה בכתב

נצל את עונת החורף ללימודים

בגרות	פקידות	בנקאות
מוקדמות	הנהלת־חשבונות	חשבונאות
אולפן עברית	מינהל־משרדי	מבוא למשפט
כתיב־נכון	תורת המסחר	פסיכולוגיה
שיפור־הלשון	התכתבות	כלכלה
אנגלית	אזרחות	סוציולוגיה
צרפתית	גיאוגרפיה כלכלית	תמחיר

- לימודים בשעות הפנאי
- מורים מנוסים
- הדרכה אישית
- פגישות עם מורים
- הנחות וסטיפנדיות

בו118 שמי: .... כתובתי: .... המקצוע: ....

פרטים והרשמה: רח' ויצמן 53, תל־אביב, ת"ד 373, טל. 263185־9

פז

פז חברת נפט בע"מ

מודיעה לכל המגוייסים, עובדי החברה המעוניינים להעביר פ ר י ס ו ת ש ל ו ם למשפחותיהם באמצעותנו, כי הם יכולים להתקשר בטלפון

04-668336

במשך 24 שעות ביממה ודרישות השלום שלהם תועברנה מיד למשפחות.

בסופרמארקט הפוליטי עסקים כרגיל

מאת חנה זמר

שום דבר יסודי לא נשתנה במצבה של ישראל מאז ה־6 באוקטובר. מה שהשתנה היא המודעות למצב. כאילו ברעם המלחמה וברעדה היתה נפל המסוה מעל פני הקירות הרעועים. הקירות אינם עומדים ליפול, חלילה, אבל בלי הסכנה המיידית שיצרה את החזית המרשימה הם נראים אותו כמו שנראו קודם: מתגלים הפגמים, האמיתיים, וגם המדומים.

השינוי הזה מעורר הרבה שאלות בציבור הישראלי. כל החושב בתוך עמו יודע שנשאלות בו היום הרבה שאלות קשות, נוקבות, כביכות ומכאיבות. הבעיות הן אולי כרוכות זו בזו, אך הן ניתנות לסיווג לשלוש קבוצות עיקריות:

קבוצת השאלות האחת קשורה בעצם המלחמה — בהערכה המופעית של המודיעין על הכוונות הערביות, ובחוסר הכוננות של עצמנו; במהלכים ערב המלחמה ובמלחמה, בפרטים קטנים ובסוגיות גדולות יותר; בויכוחים פוליטיים בשדה־המערכה, ועוד כהנה וכהנה. אלו הן קושיות של בקורת ומסרידות, והן יצטרכו למצוא תשובה מוסמכת ואמינה על סמך בדיקה ענינית ויסודית.

קבוצת השאלות השניה נוגעת לעתיד. ואלו הן בעיקר קושיות של דאגה שקשה להשיב עליהן, משום שהכל „גוילי למדי", נמצא בשלבי התפתחות שבכל חלק בתולדותיה אין לנו השפעה. אפשר להשיב רק בעצה ובמשאלה שנצטייד בעצבים חזקים, בשיקול שקול, על מנת למצוא את האיזון בין החזירות הדרושה לבין התיצוה ההכרחית; אפשר רק לקבוע, שאין אנו כה תסריטים בהערכה המדינית, כפי שהדבר נראה בכבש עתה: עדיין הפעלנו רק את מחצת הבלימה, טרם גייסנו את העצמה הפוליטית המלאה שלנו. אפשר שגם בזה איחרנו קצת. על שאלת העתיד אפשר רק להשיב, כי נצטרך ללכת לקראת הבאות בתכנית ברורה, אינטליגנטית ובלתי־תבצעת, בתכנית שתהיה שלנו, שנוכל להיאבק עליה, ושלא נמצא את עצמנו, כפי שהיינו בשש השנים האחרונות, חסרי תכנית, חסרי כבוש, נאבקים רק כבאכפי המגבה על הצעות של אחרים.

וכאן אנחנו מגיעים לקבוצת השאלות השלישית הנשאלות עתה בציבור, והן נוגעות לתפיסה שלנו בעבר — אפשר לומר לתפיסה של כולנו, של הנלמך והאשחרציה, על המדינה וההברה. העבר כה כאן בולטת לא פחות מאשר בבתי הקבוצות הראשונות של הקושיות.

למעשה היתה זו תפיסה של אבליה עצמית בכל התחומים, ובמולם כתוך ההנחה שהיא מקור אשליה: ההנחה שאנחנו באמת מאוד חזקים. היונים הסיקו מזה מסקנה אחת, הניצים הסיקו מזה מסקנה אחרת. אבל ההנחה היתה משותפת להם; גם המאבקים הסוציאליים התנהלו על הבסיס המוטעה הזה וגם אורח־החיים של כולנו.

עכשיו, משנתבדתה הנחה זו, רבים נוטים לקיצוניות הפכית של זלזול בכוחותינו. רבים אף שואלים שאלות, שבדיוק אותן ביקש לעורר סאדאת ביוזמתו המלחמתית — כגון מדוע היו לנו 11 שנות שלום אחרי נסיגה, ואילו אחרי נצחון מוחץ ועמדה מדינית היו לנו רק שש שנות שלום עם 17 חודש קרבות התשה באמצע. מדוע חשבנו, כי אפשר להבטיח את הפסקת־האש על ידי החזקת „שארם־א־שייך"? ומדוע כיוצא באלה קושיות שעצם הפלתן היא הצלחה מצרית.

כמובן, כמובן, יש גם השאלות מן הקצה השני המאשימות את עצמנו ברכות־יתר, בהימנעות במכה מקדימה בתכניתו של האויב, בותרנות.

שני הדברים אינם מפתיעים. אלה הן תגובות של כבוד ההתנכות לקיצוניות לכאן ולכאן. מה שדרוש עכשיו לישראל יותר מכל זה הוא סימור הצירוף הגוטבת. דיון אינטליגנטי של הבעיות הקונקרטיות, ריכוז המפיינות האינטלקטואלים בגיבושו של תכנית.

במקום זה מציעים לנו שנרוץ לבחירות בקצב דוהר, במצב של „כאאוס־קוריאוגה", כאילו לא קרה כלום דבר. פוקים כולמים בבצבי המפלגות כאילו אך לפני במפרצות מעיים מכונות עתיקים. צריך לעודכן אותם בבחירות הבוק, כמו שמתכבים מאבד בעתון, כדי שאפשר יהיה להצביע בעוד שבה שבועות, בלי לדעת בדיוק על מה בסיסמה „סמוך".

יש בציבור הרגשה ברורה, כי צריך לפתוח את הרשימות. כי משהו נשתנה בארץ הזאת, בראייתם של אנשים את הצרכים של העתיד. יש הרגשה ברורה שדרוש, כי דרוש זמן כדי לשקול, מה הן הבעיות העומדות לפנינו, מה הם הפתרונות המוצעים להן, לא רק בעד מי אלא גם בעד מה אנחנו צריכים להצביע.

אבל הרגשות הציבור לחוד, ומציאות פוליטית לחוד. אומרים לי בקיאים, כי הבחירות ייערכו תחת מכבש הזמן, כמתוכנן, מפני שהליכוד חשב להרוויח בכך מנדט או שני מנדטים וחצי, ואי־אפשר לדחות בחירות נגד רצונה של האופוזיציה. ולכן צריך ללכת לקלפי אחרי מסע בחירות שלא יהיה בכלל רלוואנטי ולא תהיה לו כל משמעות, בהכרעת הצבעיים.

ההנהגה הזאת, שתתחזק בשבועות הקרובים לכל כחה, לכל זמנה, לכל משאבי המחשבה, כדי לעבור מבלימה למיתקפה מדינית, עם יעדים משלה, בלי שיהיו לה תכניות מוכנות להביא לפני העם ולהביא לפני העולם — ההנהגה הזאת תצטרך להתרוצץ לאסיפות־בחירות ולהופעות טלוויזיה ולישיבות ארגוניות, כי בחירות הן בחירות וגם הן דורשות את הזמן, את המרץ ואת ההקרבה.

זה פשוט לא רציני, כפי שמצב־או בלתי רציניים הוויכוחים הסוערים שהעסיקו אותנו בעבר הקרוב, ושכמובן לא להזכיר אותם כדי לא להרות בלה על המפצים ולא לראות את עצמנו במלוא היניקף, שלגו בבבם לאחור.

אנחנו נדרשים להפנית במשרבה, להיערכות חדשה, לבדק הענינים שבהם צריך להכריע. היאך נעשה זאת, בניגוד להרגשות הציבור, בעסקים כרגיל בסופרמארקט הפוליטי?

הליכה לבחירות כיצד?

מאת שלמה שפיר

בשעת כתיבת שורות אלו עדיין לא ברורה כל צורה בירור והחלקומות שהשיג מיניסטר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר בביקורו לבני ייצובה של הפסקת־האש, ואין כל בטחון שגם אם יימשך הבצע־יזמתן לא יוכלו בפעולה איבה גלויות. כן לא ידוע התפקיד שבמתכונות ברית המועצות למלא בפקלים החדש של התקרבות אמריקאית־מצרית — אם יתמקד מוסקה בהפעלת לחצים כדי לדרבן את ארה"ב כדי לסחוט ויתורים נוספים מישראל או שמא תעודד את מצרים ואת סוריה לפעולות מלחמתיות מחודשות בתקווה שהתרחשות המשבר תסייע לאינטרסים הסובייטיים יותר מהפסקת־אש. אולם אם תהי בשם התהוות הוהוחת יותר לגבי החזית הצבאית, ניכנס בקרוב למערכה קשה בחזית הפנימית, עם התקרב מועד הבחירות לכנסת השמינית, שנקבע לפי עצה ל־31 בדצמבר.

לגבי קיום בחירות דמוקרטיות בעתות מלחמה יש תקדימים רבים. בארה"ב מעולם לא נתבטלו ולא נדחו הבחירות לנשיאות, לקונגרס ולכל שאר התפקידים הנבחרים. הן התקיימו בעיצומה של מלחמת האזרחים, והחוויה הטראומטית ביותר בתולדות ארה"ב, וגם בשתי מלחמות העולם. במדינה אירופית, כמו בריטניה, נדחו הבחירות הכלליות במלחמת העולם הראשונה והשניה. הבחירות ב־1945 נערכו עם תום אחרי גמר המלחמה באירופה, אך עוד לפני סיום המלחמה באסיה נגד יפאן. אולם בנסיבות המיוחדות שלנו, כשהוטענו על־ידי התקפת הפתע המצרית־סורית, בתביעה לדחות לפני מועד הבחירות. טוב יהיה אם נקיים אותן בהקדם האפשרי. אך רק הנסיבות בחזיתות יאפשרו זאת, וזאת באווירה מכובדת והגינית, תוך צמצום מירבי של ההוצאות ומפקד הבעיות שעליהן נסוב עם המערכה המדינית במסע בחירות קצר ויעיל.

אולם חשיבות עריכת הבחירות בתום תקופת כהונתה של הכנסת השביעית היא לא רק בקיום כללי המשחק הדמוקרטי, ככל שאין לזלזל בשמירה קפדנית של כללים אלה. בפני מדינת ישראל עומדות הכרעות גורליות ביותר מאז היווסדה. מלחמת יום הכיפורים, עם כל ההישגים הגדולים של צה"ל, שינתה את מצבנו המדיני לרעה. הבליטה את בידודנו באירופה ובחלקי תבל רבים. הוכיחה את יעילותו של נשק הנפט הערבי שבו והלכו במשך שנים והגבירה את תלותנו בארה"ב, שהיא כבודה הקא התעת למדיניות מאזנת יותר בסכסוך בצד שבריה המועצות וכל הגוש הקומוניסטי ממשיכים להזדהות עם מדינות ערב ולספק להן משלוחי נשק בלתי־מוגבלים ותמיכה פוליטית מירבית. בבחינה זו מקבלת מערכת הבחירות משמעות שונה לחלוטין מזו שהיתה נודעת לה, אילו היו אזרחי ישראל הולכים לקלפיות ב־30 באוקטובר, ללא מלחמה. אם בעבר נראה היה כי בבחירות אלו יקבעו במידה רבה בעיות כגון, לפורות ההבדלים בין תורת ארץ־ישראל השלמה של הליכוד לבין מדיניות גמישה הרבה יותר של המערך, הרי ברור כי במרכז הבחירות עתה יעמדו בעיות החוץ והבטחון, שיאפילו על כל הנושאים החשובים כשלעצמם על המדיניות החברתיות והכלכליות.

מטבע הדברים כי במערכת בחירות זו יתפקד אינטרס הבהזים המפלגות לא רק במאבקים המדיניים והכרעות הגורליות העומדות בפנינו אלא גם במחלוקת של מלחמת יום הכיפורים, שאם כי נסתיימה בהישגים צבאיים מרשימים החלה בנסיבות קשות. בהקשר זה החודות ומתולות והצעות להקמת ועדת חקירה במרבים סוגים — ועדה ציבורית או ועדה משפטית בראשותו של שופט — שתחקור את כל הבעיות שהתעוררו בקשר לכוננות וגיוס המילואים, הלחימה, וכדומה. יש המעדיפים חקירה לטווח ארוך יותר של־

(המשך בעמ' 6)

אירופה מחייה את רוח מינכן

הכניעה הלהוטה של הקהיליה לסחטנות הנפט מחייבת מסקנות

מאת ישראל נוימן

אחרי המפולת המדינית לישראל באפריקה, בשבוע שעבר, באה הי־שבת המתמכסות החדה המדי־ניה באירופה, שמנה מבדיקה הקהיליה הכלכלית האירופית שלא נמס לקראת האנפס גידי מדינות הנפט הערביות: התשפיות, הי־לנה, קיבלה את הדין רק לאחר היסוסים ורתיעות, כשהתברר לי הולנדים, כי הסולידריות האירו־פית המהוללת התנדפה בן־לילה, כשהתוף בידי ארצות ערב הגרזן של צמצום משלוחי הנפט. הם לא דאו כאם בהצהרה אל החד לפת התשעה, שכמה כאיכוף הי צבהה הערבית בסכסוך עם ישר־אל. בנימר למצבה הבטחון של אר"ם אף לא כבאו מדינות אי־רופה המערבית — ובכלל הידי־דות המסורתיות של ישראל — כל צורך להדגיש את החובה לי שאת ולתת על הסדר של שלום במזרח התיכון, על פי החלטת 242. בבכנת 1938 כן בשנת 1973 היו בריטניה וצרפת אבירות הי כניעה ללחץ.

עם זאת נותר הבדל יסודי אחד בין התכתיב של מינכן לצ'כוסלו־בקיה לבין טיוטת התכתיב של בריסל לישראל: צ'כוסלובקיה מצאה את עצמה בבודדת להתי־כין מול תכתיב מינכן ואילו לי ישראל נותר בעל־בריתה, מעצמת־העל הראשונה במעלה בעולם. כל עוד שוררת רוח ההידברות וההבנה בין ירושלים לוואשינגטון בידי ישראל לעמוד בפני תכתיביהם של צ'מברליינים ודאלאדיאים של 1973, שכמותיהם פופפידו היה.

בדומה להתוהו סינגאפור בי מלחמת העולם השניה אין נשק הנפט הערבי מכוון אל היעד הי נכון. המטרה האמיתית היא אר־ה"ב — אך מאחר שאין היא פגי־עה במידה המבוקשת להנהן כל ארצות הנפט, מבקשים השליטים הערביים לאלצה באמצעות אי־רופה לשנות את מדיניותה. אי־רופה נתנה השבוע לערבים את מלוא מבוקשם. אך ספק אם יר־פו ממנה. כל עוד לא התחייבה לפעול בצורה נמרצת לשינוי הי־עמדה האמריקאית, כלומר להפ־סקת התמיכה ארה"ב בישראל. הי דבר האחרון שישראל יכולה לי־הרשות לעצמה הוא ליצור בתי־חות בין ואשינגטון לירושלים. עד כדי הבאת ארה"ב להתייאשות מ־מאמציה להביא באזורנו להפוגה ולהסדר בעקבותיה.

האנוכיות שאיפיינה את אירו־פה, בהיסוסה להיכנע ללחץ הי ערבי, באה לכלל ביטוי ציני די גלוי בהודעותיו שומת, אלכסנדר סאבינייגי, בעבר "ידיד חם" של ישראל. כיום מוכיל המפלגה הי גוליסטית. נשאל בפאריס מה היה טיבה, אילו נאלץ לבחור בין משי לוחי הנפט הערבי לבין בטחונה של ישראל. תשובתו ספנה רוח מינכן, במלוא כיעורה: "אבחר הנפט בצורה בלעדית את האינ־טרסים הצרפתיים. הזהים עם הי אינטרסים האירופי. ככל שהמדובר במזרח התיכון. המדובר הוא בי אינטרסים החבריים הממשיים (!) של שלוש מאות מליון בפיפות, בארצות שכן המפותחות עלי אד־מות. הרי הללו ראויים לבירת התחשבות !" במלים אחרות — "אין לצפות לכך שאירופה הצ־מירה תסכן את שלומה ושגי־שוגה הכלכלי למען בטחונם של שניים או שלושה מליון יהודים, היושבים איי"ם במזרח התיכון !". אפילו צ'מברלין לא בא בשעתו עד להת ביטוי כה ציני ל"הצלת השלום בימינו". על חשבון צ'כו־סלובקיה האומללה.

את ההידרדרות הצבאית בחזית התעלה עצרו בני הזהר הצבי־בנופם ובדמם. לאחר הצלחות מב־ריות ראשוניות מחמה כשלון יש־ראלי בחוויד בהערכת כוונות הי אויב. אך כפי שמעידה החלטת תשעת שרי החוץ האירופים, בי יום ג' השבוע, ההידרדרות הבי־דינית טרם נעצרה. כפי שחייבים ללמוד לקח מכשלונות צבאיים, כן יש להסיק מסקנות מתבוסות מדיניות. רק כי שעצם את עיני וסתם את אזניו ליסים אורוכים יוכל עדיין לשכנע את עצמו, כי לא נחלנו כשלונות מדיניים קשים בזירות אפריקה ואירופה.

מי שיטול עתונים ומסכסכים בן הימים שקדמו למלחמת יום הי־כיפורים, ייווכח כי הסאנו קשות בקוצר ראות מדיני. אנחנו והי טובים בידידינו השתעשענו באש־ליות. הנראות כיום. על רקע המציאות החדשה. כפרי הגאוה צבעית.

איש לא יטיל ספק בכוונותיו הטובות של סנטור הנרי ג'קסון, כנאמני ידידותו על ישראל. אך איש לא יוכל שלא לפרוץ בים בצחוק — או בבכי כר — למק־רא ההכרזה, שאמר ג'קסון בסי־נאט האמריקאי, ביום 21 במאי השנה, בוויכוח עם פולבריים. ג'קסון הציג אז בדבריו את ישראל, איראן וסעודיה כ"גוש מדינות מלוכד ומאוחד על־ידי סידורה שלמה של אינטרסים משו־תפים... הסעודים משיבים להבין באמריקאים רבים, כי ישראל ו־איראן במלאות תפקיד חיוני של ייצוב, בכל שהמדובר ביחסי השוק של (שלום) ארצות אלה".

מלך סעודיה פייסל הוא כיום עמוד התווך וראש החץ של חזית הנפט הערבית נגד ישראל. המי־בקשת להציג בעזרת נשק הנפט את אשר לא ניתן למצרים ולסו־ריים להשיג בעזרת הסוקים בבצי־לת הגולן ובמרחבי סיני. לא זו בלבד שפייסל אינו בעל־בריתה של ישראל, כטענת ג'קסון — הוא היה למסוכן באויביה ולגיזיל שבי־הם. קוצר־הראות של הסנאטור האמריקאי לא היה כה מוגזם, אילולא היה יסוד להנחה, כי את תורתו גיבש בתוך מגע הדוק עם גורמים ישראליים "אחראים". אכר האמינו כי פייסל — יחד עם חוסיין — נכון לראות בישראל תוקפה עדיבה לקיומם של המשי־טרים המלוכניים בעולם הערבי וכזה הרתעה בפני תעלוליהם של המשטרים המהפכניים. הגישה של הצגת ישראל כשומרת על מקורות הנפט בעולם הערבי, למען המערב כביכול, באה לכלל ביטוי שוב ושוב גם מעל דפי "דבר".

השבוע הגישה לנו אירופה את הי על מילוי תפקיד זה: דרי־שה לקבלת התביעות הערביות לי כל אורך החזית, אפילו ללא קיום משא־ומתן או ועידת שלום. אין אירופה רוצה בנו ככלב שמירה במזרח התיכון; כל רצונה הוא לפייס את מדינות ערב. על חש־בוננו. עתה קל להבין מדוע מצי־אה ארה"ב לנכון לפעול בימי מלחמת יום הכיפורים לבדה ול־היש נשק אל ישראל ללא הת־ייעצות עם בעלי־בריתה האירו־פיים. כל התייעצות עם חברות נאט"ו בימים ההם היתה מעמידה את ארה"ב לפני הברירה הקשה להושיט את העזרה הדחופה לי־ישראל, על אפם ועל חמתם של בעלי־בריתה, המתנגדים להפעלת הגשר האוירי — או להתחשב בי עמדתם ולהפקיר את ישראל.

האמריקאים ידעו מראש את הי אכזבה הצפויה להם (ולנו) מצד אירופה. אחד מעוזריו של קיסינ־ג'ר אמר עם זאת לכתב צרפתי: "ידענו היטב, שארצות, התלויות כדי שמונים אחוזים בנפט ערבי אינן מסוגלות לפעול כפי שעשתה זאת ארה"ב, המכסה את צרכיה בנפט רק כדי חמישה אחוזים ביבוא מן המזרח התיכון. אך על־אף הכל זכאים היינו לצפות מצד בעלי־בריתנו למידה של הבנה. חייבים היינו להגיע בינינו לכלל חלוקת תפקידים. כלומר לקבוע מי באמצע עושה מה ואיך".

חלוקת התפקידים התבררה סו־פית השבוע. ארה"ב תעשה את הכל, כדי לקדם פתרון של שלום שיבטיח את מירב הבטחון האפ־שרי לישראל, עם מינימום של תיקונים טריטוריאליים. ואילו אי־רופה תפעל כך שמדינות ערב ישתכנעו ביעילותו האבסולוטית של נשק הנפט ולא יסתפקו עוד בפחות מכריעת ברך סימונית של העולם המערבי בפניהן.

בנסיבות אלה לא יהיה זה אולי קשה ביותר להביא בהרה את ארה"ב — כלומר את הנרי קי־סינג'ר — לכלל התייאשות מן הנסיכות להביא להסדר. התייא־שות כזאת תהיה עלולה להוליך את ארה"ב. במוקדם או במאוחר, לעמדה סבילה ובלתי־ישראלית כבנפט. ככל שהמדובר במאבק באזורנו.

חיוניותו של הסיוע הצבאי הי אמריקאי הופגנה בימים הסרגיים של מלחמת יום הכיפורים. הע־רובה האמריקאית הבלתי־כתובה הוכחה אז כמשענת, שבנסיבות הי קיימות אין לה תחליף. מי שמציע לישראל לותר על משענת זו. או לרופפה במעשים ובהצהרות המי־ביאים לעיקור יוזמת השלום הי אמריקאית להכשלתה. ראוי יהיה לפרס מידי אבירי רוח מינכן הי אירופיים ולפסל בכיכרות המר־כזיות של בירות ערב. קוצר־ראות למחרת הנצחון המזהיר של מלחמת ששת הימים היה בגדר מותרות לישראל; קוצר־ראות די־מה, למחרת מלחמת יום הכיפו־רים, עלול להתגלות כסם מוות.

החשבון של יום הדין

מאת אריה ל. אבנרי

מלאכה קלה עדיים להם מחפשי הרווחים הפוליטיים בקרב גיבורי המבלל של הליכוד. כשהם מטילים את האחריות לרעידת האדמה הי בוריד ששקדה אותנו במלחמת יום הכיפורים על כתפיהם והבטחוה של הנהגת המדינה או צמרת הבטחון בלבד.

אם היו מחדלים ומשגים־שבשגגה של צה"ל או משרית של מקבלי ההחלטות המדיניות לא ייתכן שי־הלו תלויים במציאות שהיתה מעו־גנת עמוק בהויה החברתית. ה כ ו ל ל ת שלנו שקדמה למלחמה. וכי־לא ספק השפיעה השפעה לא־מדנת על אפשרות היווצרות מעי־יה שבהערכה ובהדלים לבשגגה. באיידך אין ספק להיתה השפעת גומלין בין הלכי־רוח על בטחון עצמי מופרז שבאו בעקבות נצי־חונותיו המזהירים של צה"ל במל־חמת ששת הימים ובמלחמה בתי־ריו, לבין היווצרות ההיה של שאננות (החיזוה־דעת שבהתעשר־אות שההלו לאפיין את עותני הכון בחברה הישראלית. היפוש אחרי שעיר לעזאזל בדרג המדיני בלי־בד הוא בהחית הבאה על־הבאה על החזר על ההלת. חשבון מל־חמת יום הכיפורים חייב להיתם לעריכת חשבון־נפש על דפוסי החיים, על אורחות מחשבה והלכי־רוח שהוליכו אותנו, אחרי מלחי־מת ששת הימים, לאותם נתיבים מסוכנים שבהם מצאה אותנו מל־חמת יום הכיפורים בלתי־ערוכים, שאננים וחשופים.

ההפתעה שלפני מלחמת ששת הימים החזיקה את העם בישראל במתח עצום שבועות רבים. הני־צחון שבא אחריו היה מהיר. מזה־יר וחד־משמעי. ניצחנו הפעם ללא עזרה מן החוץ, ועל אף פחי־דתנו בהלהבת־מבע רכשנו את אהדת העולם והערצת המומחים הצבאיים. עובדות אלו נסכו באי־זהו ובטחון עצמי — מוצדקים — בקרב חיילי הצבא וקציניו ובאמון בלב העם על צה"ל. בצד הפצעים המעמיקים בקרב קרובי הנופלים ובצד הפצעים הנפשיים של לוחמי החזית (ראה "שיח לוחמים") עלה בתוכנו גל של "אין כמונו". לפני העם נפתחו נופי הארץ הנכבשת המכונים והרו בשטחים שלא צי־פינו לשלוט עליהם. בתוכם — הערבים הנפחדים, הזועמים, הי חורקים שן ומתוקים. לא דרסנו אותם ברגל גאווה. אבל בתוך־תוכנו ידענו (או ידעו רבים) כי אנו בעלים עליהם, לא רק בכוח הנשק אלא גם ברוח, שכן אנו נוהגים בהם כבבני־אדם, למרות הידיעה שאילו חלילה היה להיפך. הם היו מטביעים אותנו בים או נוהגים בנו כביהודי סוריה.

הנצחון העניק לנו בטחון; הבי־טחון הביא לגאות על בטחון עצ־מי. הו מתוך העצמי הביא להתנשי־אות. בלי־מלים קם להתנשאות מקור יניקה חדש: העבודה הער־בית. רבבות פועלים ערבים זרמו למשק הישראלי והם "היהוד" אלפי עובדים יהודים מעבודות פשוטות לעבודות מיהוטות. התחיל להביט של הערבי כנחות מאתנו לא רק בשדה הקרב, אלא גם בנחות במי־צבו הסוציאלי, וכתוצאה מכך גם בשאיפותיו הלאומיות. עד כדי כך, שהתחילה להיווצר אצלנו האשליה שמצאנו את תרופת הקסם איך להיות בדו־קיום עם הערבים: אנחנו ניתן להם עבודה, רבת מהי יתם תעלה, ובזאת יסתפקו ויהיו מרוצים בתוכנו. זה היה הלך־הרוח גם בקרב אלה אשר דגלו באי־השלמה וגם בקרב אלה אשר הבינו כי יבוא יום ונהיה מוכנים להחזיר חלק ניכר מן השטחים לפלסטין ערבי. אבל יצירה שלום עמנו.

הבטחון שפשט בצה"ל עקב נצ־חונותיו והמגישה ההומיית של יהודים עם הערבים הכבושים לא עברו בלי להוליד תמורות מפלי־גות בקרב החברה היהודית — בהתייחסות אנשים לזולתם, ביחסי רובד אחד למשנהו וכן בהערכה בהוזהרות של מהו סטטוס חברתי.

הילת הזוהר שעיטרה מפקדים מצליחים עוררה תאווה להצטיינות ולראווה אצל אלה שלא רשמו פר־קי גבורה בתולדות חייהם. אם פלוני גיבור ואין כמותו, גם אני יכול להיות "אין כמוני" — ולו במישור אחר: בהצלחה החמרית, אביזרה ומזהה, בבשורת מים צבה ייצוג ויוקרה. בהצגת־ראווה של דירת פאר, של כלים נאים ואוספים נדירים, בסיגול גינוני חברה נוצצת מיובאה מבירות הי עולם.

המירוץ לעושר, לדירות עם אר־בעה כיווני אוויר, למכונית־הדר ולגינוני חברה אקסקלוסיבית נהפך לספורט לאומי. של רובד דק אמ־נם. אבל רובד שמשך עליו עיני קנאה של העומדים בתחתית הסו־לם. המדריך בצורה מוכוכנת הה־ליך של התפרקות מחובות חבר־תיות, של אנוכיות חסרת־אחריות מצד חוגים וסקטורים שיש להם אינטרסים מיוחדים. מי שהפנו להכיר שאנו חיים בתקופה של מלחמה ממושכת, על כיתור ומ־צור חוקם כמוכר אוירת הסלחה והחיים התקינים, בהתבכל לאוסרוד של הפרט ומכבל את שאיפתו הל־גיטימית להצלחה אישית.

הכמיהה העמוקה לשלום יצרה אשליה של רגיעה שתימשך שנים רבות; הדאגה התורדה לבאות הודחקה עמוק אל מהמות תת־הכרה והגבירה את הדוחף להדף, להגיע, לתפוס מקום ראשון, להצי־טיין, להיות בין המצליחים, למצות את האפשרויות עד קצה הגבול. במקום השאלה הגורלית "מה יהיה ?" שהטרידה אותנו בימי מל־חמת והתתנה באת התשובה: "יהיה טוב !".

הלך־רוח זה סיגל לעצמו הי רובד העליון — או מי שהתיימר להיות עליון — עורר תגובה קשות ומרדניות בקרב אלה שלא יכלו לרוץ, לתפוס ולהגיע. המת־חים החברתיים גברו והקיטוב הח־ריף הוחמיר. אולם זו לא היתה התוצאה היחידה. כשם שהיו הש־לכות כלפי מטה, כן היו השלכות כלפי מעלה ולצדדים, מטבע הד־ברים. ההנהגה הבטחונית — האז־רחית והצבאית — קרובה מבחינה בצמרית (או בזיקה במצעד לבי צמר) והחברתית לאותו ציבור על־יון הנותן את הטון, וחוזיות הדעת, רוב לבב וההתלבדות מדאגה — מדביקים. הצבא ייסד את בטחו־נו על עבר מוצלח ועל התעצמות מתמדת, ואילו הלכי־הרוח בחברה האזרחית הוסיפו לבטחון העצמי של חבר המפקדים את ממד הי שלווה והזלזול באויב. המעגל היה שלם: נצחונות בשדה הקרב נסכו שכרון והאמונה שמצבנו איתן; האשליות הזינו בקרב חוגים מסו־יימים תהליכי התפרקות מאחריות כוללת ועודדו דהירה בלתי־מרו־סנת להצלחה פרטית. השלום המ־דומה וההילולא של הצעירון העל־יון הדביקו את צמרת הצבא באי־מונה שאכן השלוה תימשך. או לפחות מנער ממנה להיות היסטר המבשר את הסערה — דבר שהיה מבודד אותה ומבהים אותה ככת מילינאריסטית לשפה. וכך הזהר הלילה.

*

התבגרות מהלם מלחמת יום־הדין לא תבוא בביטוי הבגבוקת אישיים או מפלגתיים. אין בתוכנו חובש הנקי מרבב ואין נאשמים בבתוקפתם ביחוד. החשבון הוא של החברה הישראלית כולה ובי עיקר של אלה המעצבים — או המתיימרים לעצב — את דמותה. געגענו קשות על המגמה לברוח בבודלנו — גדולה של הזו שהוטל עליו להקים מדינה בתנאים של מצור ואיבה מסביב, להיות עם שבה יחוו יהיו עשירים ברוח ובי חומר עם עניים בחומר וצפאים להרבות ולרדת, שבה תהיה אחי־דות הודית בין אנשים עם כי־שורים להצלחה ובין אנשים שכי־שוריהם בבאורו דווחים או נקטעו באיבם. התרחקנו מן העצמה, באחי־דות העולם לכלל. מיכחר לבבר ולכבוד הזולת — בין שהוא מבני עמנו ובין שהוא בעם אחר, מידי־דינו או אפילו באויבינו.

הזמנו שפקד אותנו אסור כי־ייענה לקהה. אפילו אם יהיה הסי־דר כלשהו (מי מדבר על שלום ?), אפילו יקובו ימי רגיעה, ישראל של מחרתיים אסור שתשוב להיות זו של אתמול. מלחמת הסיכה בי־אוקטובר אל המיה לנו של כיפו־רים וסליחה לעצמנו, להרכי שיבה אל יעודינו הראשונים ואל תוכנה הי אמיתי של תנועת השחרור והת־חיה כלכה.

רסקו
RASSCO

הודעה

הרינו להודיע כי משרדי המכירות של חברתנו פתוחים כרגיל.

נשמח לעמוד לשירותכם.

משרדי המכירות שלנו ברחבי הארץ:

- תל־אביב, רח' הרסיני 1, טל. 622222
- חיפה, רח' הרצל 1, טל. 668161
- ירושלים, רח' שמאי 8, טל. 224421
- באר־שבע, בית רסקו, טל. 2145
- אשדוד, רח' קיבוץ־גלויות 24, טל. 25221

רסקו
חברה להתיישבות חקלאית ועירונית בע"מ

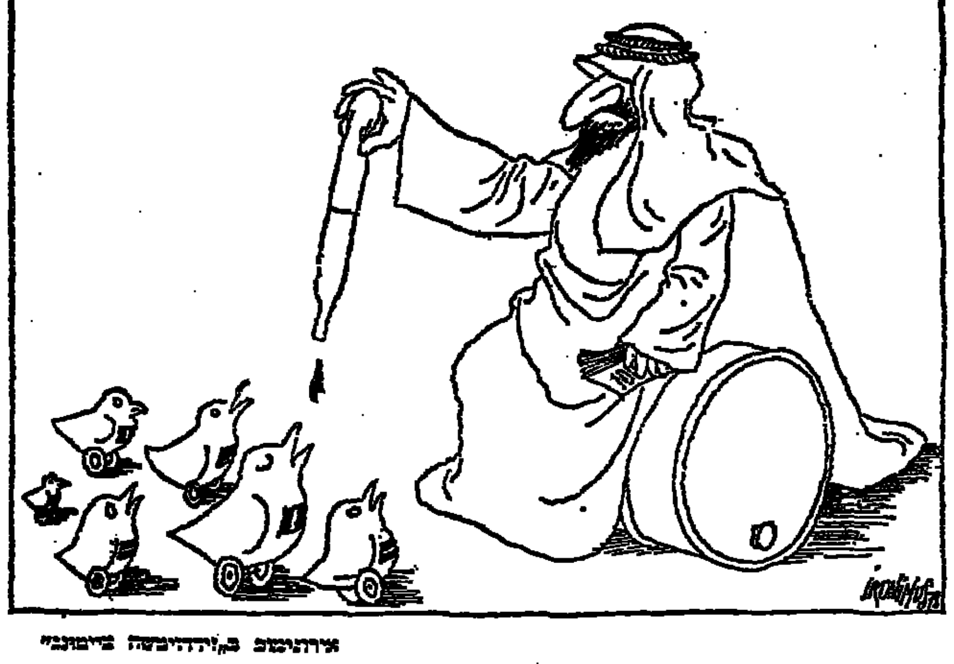

המניע המדיני הסמוי
או: נפט ואנטישמיות

מאת חיים איזק

הרבה יהודים טובים מאמי־נים — וגם נותנים ביטוי קר־בי לאמונתם — כי: א) מדי־ניות ישראלית פשרנית תאר־יל שינוי חיובי ביחס הערבים לפינו; וב) מדיניות ישרא־לית פשרנית — גם אם לא תביא ביד לידי המפנה המי־יוחל בצד הערבי — תגרור בהכרח שינוי חיובי ביחס "הי עולם" כלפינו ולפחות תחליף את ישראל בבידודה המדיני הגובר והולך.

כפי שאמר לי בימים אלה אחד מעמיתי, איש משובע ללא סייג בצדקת דעותיו הי תמימות: "צריך היית לראות, איך היתה משתנה עכשיו בן־לילה תדמיתנו בעיני אירופה המערבית, אילו הודענו על החזרת עקורי בירעם ואקרית לקומותיהם"; או כפי שיו־דעים ומכריזים אחרים בלא־פחות בטחון והתאמנות: "הי מלחמה האחרונה לא היתה פורצת כלל, אילו נסוגנו מהי שטחים בשש השנים שחלפו".

אשרי המאמינים! באמונתם יחיו. אם כי מעולם לא הביאו ראיה של ממש לנבואתם. שי תמורת "מדיניות פשרנית" יהי יו הערבים מוכנים למען אתנו שלום, שבלעדיו אין גם לדעת מאמינים אלה קיום למדינת ישראל ולכל המטרות שלמענן נוצרה.

אבל נניח לרגע לעניין הי השפעה הצפויה של ותרנותנו על עמדת הערבים. הדבר שנוי במחלוקת עקרונית בין אלה שבתוכנו הסבורים, כי ויתו־רים שלנו סופם שיוליד קיומ־חה, ובין אלה שדעתם הנחר־צת היא, כי משאלתו היסו־דית ביותר של הערבים היתה והווה חיסול ראש־הגשר הי ישראלי בתוך העולם הערבי ושכל הניסוחים החדשים שבי־פי מנהיגי־ערב על החזרה. גבולות וכיבוד "הזכויות הלי־גיטימיות של הפלסטינאים" אינם אלא שיטור־טירסה טקטי־יים. אך לאמיתו של דבר הם כית תפל הבא לכסות על הי מאיפה ההזילית. שלפיהם. בי־מי דור אמון על לשון פחות דיפלומטית, הובעה בפעטות ברוטאלית כרצון "לזרוק את היהודים אל הים". שני המחי־נות בישראל — "יונים" ו"ניצים" — עומדים כאן בפי־לוגתה נוקבת, שהכרעתה עשוי־יה לקבוע את עתידות המדי־נה.

אך לגבי הנקודה השניה נראה לי, כי מה סרבים ומדי־בים אצלנו מרוממים לדרגת אקסיומה — היינו, ביחס הי עולם אלינו הוא פונקציה של התנהגותנו, הטובה או הרעה, ושהתנהגות "טובה" קונה לנו, בוודאות של שתיים פלוס שתיים הן ארבע, את ידידותן ואהדתן של המדינות במערב ואת הבנתן של המדינות הקרויות "בלתי־מזדהות", כגון מדינות אפריקה המכדות אתח־נו עכשיו בסיטונות — עיקר־אמונה זה, דומני, בן הוראי היה לנו להגוג בו לפחות מי־דה מרובה של ספקנות.

התייצבותן הטוטאלית של תשע מדינות השוק האירופי המשותף לצד העמדה הער־בית היא דוגמה חותכת לסי־תור את ההנחה על המדי־ניות כלפינו כתולדה של מע־שינו. הרי בעניין זה של הצר־פות בזיכות הקהיליה הי אירופית לקו הפרו־ערבי הקי־צוני שום ברירה אינו מפק־פק, שהמישהו־יהודים הואת לא הושגה כביכול שהמטרה עקביה צדקת טענות הערבים. אלא בדי הוא. ש כ ל עמדה ערבית היתה נמצאה צדקת בגום ריח הנפט הנודף מכנה. גם אילו עשינו "שמיניות באויר" כדי לרצות (ר' פתוחה) את הערבים. אך לא היינו ממל־אים את כל האוצות — אי־רופה המערבית עמאה־והדלק לא היתה נוהגת אחרת בכד־ונה עכשיו בבריסל: למען הנפט לא תחשה!

על כל פנים לא בלול יהו־דים, שבקל עלו השנה לי־היטלר ולאושוויץ שוב היו לי־כירוד במובן. לאשר־צרות ביד־לאומיים. אמנם לא לפי שורת הלגזנה היא להדבר בעשור הי שביעי של המאה העשרים של אנטישמיות כעל מניע סמוי במדיניותן של מדינות נאו־רות ותיקות כמו חברות הי קהיליה האירופית. אבל אם אנו כפעמים נסוגה את ההת־בטאויות הפומביות של מעצבי דעת הקהל במערב — מקל־פים אותן מצהצהות־הצביעות ומבינים את הבין־השיטין — קשה שלא לציין (גם אם כמה יהודים טובים ובעלי־מצפון ב־תוכנו יקיצו ודאי דעה כזו כהתכחשות למיטב רוח הי אדם), שעשאת ישראל שוב היתה לה עדנה ושאחד ב־מאוויי — הכמוסים אולי לפי שעה — של אדם מערב־אירו־פי. מתמצה ברצון "שתהיה לנו מקיסוף מנוחה מן היהו־דים האלה ולגואל כל צר־כיהם המתמוגים בכיכול"; יחסן הסלחני של מדינות מע־רב אירופה לתעלולים ערבים, חוטפי מטוסים ורוצחים. לפני מלחמת יום־כיפור. הוא עוד דוגמה ליחס־מיאוס זה של רבדים גדולים באירופה כלפי הקומפלקס הישראלי. לאנטי־מיות לא כשנאה שוצפת אלא כסליחה עקיפה, טרקלי־נית, המתורגמת ליחס רגשי ביותר של פחות התחשבות ויותר התקשחות כלפי מדינה י ה ו ד י ת.

המסקנה העולה מדברים אלה ודאי אינה מרנינה. אבל העובדה העגומה היא שאנטישמיות מבוצעת כבתים ביותר, כ"ראוי־להי־אנס", אולי תסייע להתרחה קות מהדעת של חלק מן הי ציבור במערב מריגוות השד־לטים בו. בכל מקום, מה שי־הכתוב הוא, כי אסור לנו לי־השלות את עצמנו באמונה, שבידנו לקבוע תמיד את יחס הזולת אלינו. אינטרסים מוב־קיים — כמו אינטרסים של נפט — קובעים, להפרגה בצי־רה. הרבה יותר. ולא רק אינטרסים. אין לבטל גם כו־חם של מניעים אירציונאי־ליים, שלבאת ישראל האנטי־וויסמית היא אחד בהם ודבי־עוצבה. אל נשכח, שהעידן הי נאצי אינו רחוק מאתנו כל כך.

הליכה לבחירות — כיצד?

(סוף מעמ' 5)

אפשר יהיה להפריד במערכת הי בחירות, הפרדה שתיכן אולי לבי בי תחום הצבאי הטכני. אולם תאויל והמדובר אינגו באירוע חד־פעמי כמו הפרשה מ־1954 ובוודאי לא כמו "גתיבי נפט" אלא בנושא בעל השלכות מדיניות רחבות הי נוגע לקונצפציות, שלהן שותפות מפלגות הקואליציה והאופוזיציה והאומה כולה, ייתכן שהדרך הני דיפה היא חקירה במסגרת פרלי־מנטרית בטעם ועדת החוץ הבי־טחון של הכנסת או ועדת מכנת כלה, הצעה שכבר העלה חבי אכד ב"דבר" ביום ד'. גם בודון זה אפשר להצביע על הקודם תוועדה הכי־כוהצת של שבי בתי הנבחרים ב־ארה"ב, שחקרה את נסיבות הת־קפת־הפתע היפאנית על פרל הארבור בדצמבר 1941 והמסקנה בסו־פו של דבר בהדחת המפקד המקו־מי אדמירל קימל, בלי ליישב את כל חילוקי הדעות המדיניים לגבי כדיריה הביאה ההולם ובבבלם לגבי יפאן.

עם זאת צריך להיות ברור, כי כל ועדת חקירה לא תוכל לפטור את המערך מקבלת החלטה פולי־טית איזו הנהגה הוא מציע לבוחר הישראלי לקראת המבחנים המדי־ניים הקשים הצפויים לנו בחודשים הבאים ואף באחור יותר. יתכן כי לאחר רעידה האדמה שפקדה אותנו עדיף היה לפתוח מחדש את רשימת המועמדים לכנסת ולבצע בהם אי אלו שינויים, יתכן כי דבר זה אף היה מאפשר ביטולן של רבות מהרשימות הקיקיוניות המבציאות עם רע לדמוקרטיה הי ישראלית. אולם גם אם דבר זה לא יתאפשר, הרי בכוח פנים אין להתהפך בבחירת אהדה פולי־טית של המערך בתוך הנאה, כי לאחר הבחירות אולי אפשר יהיה להציג לעם מנהיגה שונה מזו המיוצגת עתה בראש הרשימה לי כנסת. ברור שבמלחמת יום הכיפו־רים ניתנה הרבה מהות מסכבות של "הניצים" במערך ובציבור כי־לו; ועל כן מובנת כמלמכה כי כוות "היונים" לנצל את שעת הכושר וללחוץ לשינוי מהותי במדיניות הממשלה. למרות הד־הקה ההבניתה לפיכורו על שר הבטחון משה דיין עליידי קבלת התפטרותו של השר יעקב שמשון שפירא אין ספק, כי בחוגים הדר נים הצוף בהדרג התביעה להדחת דיין ואיביב בעלי השפעה אחרים בתקות כי במוקדם או במאוחר תמצא הדרך גם להחלפת ראשי הממשלה באישיות בשיטה יותר ולציבור והנהגה יונית מובהקת מיסודם של הכורים ספיר, אלון, אבן ודה. לא מן הנמנע, כי אי־שים כמו מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון, הנמנה אף הוא עם הי יונים המובהקים, מקוה בהזדמנות זאת להזות הכערך שבאלה וגם בכך ימצא בוודאי שותפים.

ברם, כפי שכבר הגידו אחרים, המלחמה עוררה חלק ניכר לא רק מההנהגה הניצים אלא גם מהנ־הגת היונים. אשר בהכוונתם לי־ויתורים מרחיקי לכת בעניין הש־טחים התבססו אף הם על המסך הצליחות הצבאית, שיוכל להיות מופעלה בהלהבת־מכנע בתוך גבו־לות מצומצמים בהרבה. נייחה הה־עצמתן של מדינות ערב ונביים אהדתן, צמצום הפער הטכנולוגי בין הלוחמת שלהן ושלנו, הפקיד הנשק הסובייטי והצלחתו הבבה־רה של חרם הנפט הערבי, כצבבו באמור מבחינה גרוע בהר־בה כזה שבבנים 1956—1967, התקופה כוהלה בהיותב בעלים אי־הה על גם. בנסיבות אלו לגבי־בית בוודאי גם העמדה האחרת. המחייבת גם עתה. לאחר המעגל הגדול, הביך ההנהגה הנוכחית של המערך על הקבה הרחבה הלה. בהיעדר מנהיג ברייבבי הגל כגון דוד בן־גוריון נראית בהיותה זו עדיין הפרידה המוצחה ביותר לעמידתנו על המאי הבי־נים המבוריים ולהסברה המבינה היבוה בכל האפשר של הציבור במצר.

בגלל המבחנים המדיניים הקשים הצפויים לנו תבך ההתום כמה עוד בניצוצם של ימי הקרבות בכינון ממשלת חירום רחבה. רעיון זה נתקל בתגובות שליליות מצד המי־ערך הליכוד כאחד. אלה מהמתמך על לקוי פרישת גח"ל בעת הפ־סקת האש באוגוסט 1970 והלאו־מנות הנוקשה של מנהיגיה הה־אחרים בתוך הסיכוי המוכן לנצל בבחירות את מחדלי הימים הרא־שונים של המלחמה. אם כי לא נהגנו במלחמה ועדיין אנו מקוים לבבוע הכתיב של המעצמות הגי־דולות שלא יפגע על תביעותינו ההיסטוריות. אשר כמוכן להצביע על הנסיון החיובי של קואליציית רחבה לשעת חירום בארצות כמו פינלנד, לבשל, אשר בהנהגתם של מריבל באגרופים ופסקי וכתה ב־1944 לשלום של כבוד כידי הי סובייטים. כנגד זה זכור הסיבוס לדעה שיעבו הלאומנים הגרמניים כאבודת קבלת חוזה ורסיי על־ידי הסוציאל־דמוקרטיים ובעלי בריתם הבוגרים ב־1919. אולם גם אם בבי־ביאות שלנו גשכחה האפשרות של קואליציה רחבה, מן הראוי לכבוד במערכת הבחירות — עם כל הי התמודדות הלגיטימית בין המפ־לגות הגדולות והעיקר בין שתי המחנות הגדולים, המערך והליכוד — על מירב הסולידריות הלאו־מית. כל נסיון כוזב לקיטוב הי ציבור בשעה זו ולהעמקת הפער בין "מחרחרי המלחמה" כביכול לי "שוחרי השלום" משמאל לא יקי־דם את השלום אלא יהוה במוצר־בים.

*

נותר רק לקוות כי מצע המערך ימשלתו להנהגה יכנו ברירב הי רשימה בבחירות וכי מלאכת כינון הממשלה החדשה לא תהיה קשה.

שבתאי שפיר

נמשכו כ־90% מהפקדונות הפרטיים בבנקים ישראליים ברצועה

מאת סופר "דבר"

כ־90 אחוז מהפקדונות הפרטיים בסניפי הבנקים הישראליים בר־צועה, שהם כ־40 אחוז מסך הכל הפקדונות בה, נמשכו על ידי הי מפקידים בזמן המלחמה.

המיתוג הצבאי ההתהלות החב־רות של פליטת הבנקים הישר־ראליים ברצועה העליה שלא לבי־נת מהמפקידים להוציא את כל כספם, שלל זה המפקדונות קצ־בים.

תושבים מלבלים בעזה מעריכים, שהפועלים, כ־5000 מהם יוצאים לעבוד עתה בישראל, יואלצו לי חוב ולבקש עבודה בתוך הקו הי ירוק באחר שמלאי הבהמים הי ישראלי שבידיהם הולך ואזל. עד אתמול לא הסתמנה תנועה של החזרת פקדונות. סניפי הבנקים בעזה שלא היו רגילים להחזיר לפני המלחמה המחאות בשל חוסר כיסוי. כתושבים עתה צקים רבים למוסבים ישראליים.

עימות גרעיני אינו ריאלי

מאת דב אפל

אין שום יסוד להניח, שהפו־ליטביורו לא שקל מראש את תגו־בותיה האפשריות של ניקסון לי הצעה בדבר שיגור כוחות סו־בייטיים ואמריקאיים לאיזור הקר־בות במזרח התיכון. גם שהמסאי גרוע ביותר מנסה לנחש, כיצד יגיב ידידו של מהלך מסויים. ברז'נייב ועמיתיו, לרבות גרצ'קו, אינם טירונים במשחק הי פוליטי־צבאי המנוהל עלידיהם בי קנה־מידה גלובאלי. הם בוודאי חזו מראש שקיימת סבירות מי־נימאלית ביותר לכך שניקסון ו־קיסינג'ר ייענו להצעה שפירושה המעשי הוא שיתוף פעולה אמ־ריקאי־סובייטי נגד ישראל על־ידי הפעלת כוח צבאי או ליתר דיוק על ידי איום בהפעלת כוח. מכאן גם האזהרה, שאם ואשינג־טון לא תסכים להנחתת כוחות צבאיים באיזור התעלה תעשה זאת בריה"מ לבדה.

הסובייטים חייבים היו להביא בחשבון, מתוך ידיעת מצב הע־דין של ניקסון והסתייגותו של הצי־בור האמריקאי משיגור כוחות צב־איים מעבר לימים לאחר שנחלץ מהבוץ הוויייטנאמי — שניקסון ידחה את הצעתם. אף אין טעם להניח, שברז'נייב ועמיתיו האי־מינו שהבית הלבן והפנטאגון יש־לימו עם נחיתת כוחות צבאיים סובייטיים מאסיביים באיזור הי תעלה ולא ינסו לנקוט צעדים למניעת הדבר. הם, כמובן, לא יכלו לנחש בדיוק, באיזה דרג של כוננות מבצעית יעמיד הפנטא־גון את עוצמתה הגרעינית בת־גובה להצעת ברז'נייב.

למעשה יכול היה הקרמל להע־לות על הדעת רק שתי אפשרו־יות: הצעה לשגר כוחות או"ם שיכללו יחידות צבא של המעצמות הגדולות, בהתאם למשאלתן של בריטניה וצרפת; הצעה לשגר כוחות או"ם ללא השתתפות הי מעצמות. גם אין זה מן הנמנע, שהצעות אלה נשקלו בשיחות ש־קיים קיסינג'ר במוסקבה, ביחוד שבהתאם לתכניות אמריקאיות ו־סובייטיות קודמות אמורים כוחות או"ם למלא תפקיד חשוב במה־לך ביצוע החלטת מועצת הבטחון 242 ולהישאר כגורם קבוע במדי־בר סיני לאחר נסיגת הכוחות הישראליים וכינון השלום בין יש־ראל ומצרים.

לעומת זאת אין שום יסוד להני־ח, שהסובייטים מוכנים היו לי הסתכן בהתנגשות צבאית עם ארה"ב כדי להציל את הארמיה השלישית של מצרים. ד"ר קיסינ־ג'ר אמר במסיבת העתונאים כי לאור העמדת הכוחות האמריקאיים במצב הכן, שארה"ב לא תרשה לנצל את מדיניות הי הפשרה לשם קידום מטרותיה של ברה"מ במזרח התיכון והזכיר שי־כל אחת משתי המעצמות מסוגלת להשמיד את כל העולם באמצעות הנשק הגרעיני.

אין לראות בתגובות זו איום להפעיל נשק גרעיני אפילו כדי־למנוע את מימושו של האיום הסובייטי להנחתת כוחות צבאיים באיזור התעלה. מצאן האיכה הי גרעינית יצר, למעשה, מצב הי "משתק" את העוצמה הגרעינית של שתי המעצמות ויוצר לעומת זאת אפשרויות על הפעלת כוחות קלאסיים באזורים בעלי חשיבות עליונה. מבחינתה של אחת משתי המעצמות כשאין חשש סביר לתי־גובה מהצד השני. בכאון המכון לחקר ארה"ב של האקדמיה הסו־בייטית למדעים קבע לאחר בי־קורו של ברז'נייב בוואשינגטון ב־יוני במאמר ראשי, בדומה לקי־סינג'ר, שמלחמה גרעינית פירושה שואה עולמית. במאמר הראשי שי הופיע בכתב־העת ההוא באוגוסט נאמר, שהפעלת נשק גרעיני מי־בנה בחובה סכנה מוחלטת לי תמיד ומשום כך לא הוגבל תוקפו של החוזה למנוע מלחמה גרעי־נית לתקופת זמן מסוימת והוא נכנס לתוקפו מיד לאחר חתימתו על־ידי ברז'נייב וניקסון ב־22 בי יוני 1973. הירחון רואה להדגיש את המשמעות הסמלית של תא־ריך חתימת החוזה: ב־22 ביוני 1941 — בדיוק לפני 32 שנה — נכנס העם הסובייטי למבחן המר של המלחמה עקובת־הדמים בי יותר בקורות האנושות.

אין יסוד להניח, שבחודשיים שי חלפו מאז פרסום המאמר, חלה תמורה יסודית בהערכת הקרמל או נטייה להקל ראש בסכנה של מלחמה גרעינית מבחינתו של הי עם הסובייטי. מכאן ברור, שגם התכנות הסובייטיות להנחתת כו־חות צבאיים במצרים וגם הכרזת הכוננות של המעצמה הגרעינית האמריקאית לא היתה כרוכה בכן סכנה ריאלית של התנגשות גרעי־נית בין שתי מעצמות־העל.

אין תימה, שהודעת "טאס" מי־בגיבה על הצעד האמריקאי אינה מזכירה כלל, שניקסון העמיד בי מצב הכן את הכוחות הגרעיניים של ארה"ב. ההודעה קובעת רק במונחים כלליים שבקשר למאו־רעות במזרח התיכון "במסרו הי דיעות על העמדת הכוחות המזו־יינים של ארה"ב במצב הכן בי אזורים מסויימים בעולם, לרבות באירופה". קשה להעלות על הי דעת, שממשלת בריה"מ מאמינה ברוב המיהוה שאזרחי המדינה מסתפקים בהודעות "טאס" ואינם יודעים שרבבות ואולי גם מאות אלפים מאזינים סובייטיים למשדרי "רדיו" מערביים בשת מדי בר. אולם הקרמל מצדיק להמעיט בחשיבות הצעד האמריקאי, כדי לא לעורר בקרב האוכלוסיה הי סובייטית את ההרגשה, שהמעו־רבות הפעילה של בריה"מ בהכנת המלחמה החדשה במזרח התיכון גררה את בריה"מ למצב מסוכן בי יחסיה עם ארה"ב. מכאן גם הי טענה הסובייטית הנוספת, שנסיונם של האישים הרשמיים (קרי: ניק־סון וקיסינג'ר) להצדיק את הכר־זת מצב הכוננות של הכוחות האמריקאיים באיאלה פעולות כי־צד ברה"מ הוא אבסורדי, משום שכל צעדיה של בריה"מ מכוונים רק לסייע בביצוע החלטת מו־עצת הבטחון בדבר הפסקת האש והחזרת השלום במזרח התיכון.

ברור שהסבר זה נוסח לא בי תוך אמונה, כי הוא צפוי לשכנע את האמריקאים שניקסון נהג בפי זיזות. אלא כדי לשכך את דאגו־תיהם של אזרחי ברה"מ. עם זאת יש להביא בחשבון, שדווקא כי שום שלמעשה לא קיימת סכנה התנגשות גרעינית אפשר שהסו־בייטים יחזרו במידה מסויימת ומבוקרת את מעורבותם הצבאית בלי לחשוש מתגובה אמריקאית בלתי מרוסנת. הם יכולים לשגר ואולי כבר שיגרו (כפי שטען "אוויישן ויק") כתות מוגבלות כדי למנוע תבוסה מצרית מחו־דשת ולחזק את כושר המיקוח של המצרים במשא ומתן על ההס־דר. ארה"ב איננה מסוגלת למ־נוע יזמות סובייטיות כגון זו דווקא משום שסכנת העימות הי גרעיני בין ארה"ב לבין בריה"מ אינה כלולה ברשימת הגורמים הריאליים, שיש בהם כדי לרסן את מהלכיה של ברה"מ.

השבוע
ביד יצחק בן־צבי
ירושלים

פ"ו—כ' חשון תשל"ד — 11—15.11.73

יד יצחק בן־צבי ממשיכה לקיים סדרת הרצאות מיוחדות מדי יום בשעה 17.00

התכנית:

יום ראשון:
כיבוש הארץ בימי יהושע בהארה צבאית
— פרופ' אברהם מלמט

יום שני:
אזורי הקרבות בגולן
— ד"ר זאב וילנאי

יום שלישי:
יהדות ברית המועצות ומדינת ישראל
— פרופ' שמואל אטינגר

יום רביעי:
תחילת האמנות המוסלמית בארץ
— ד"ר מרים רוזן־אילון

יום חמישי:
השפעת המאבק החם על העולם המוסלמי
— פרופ' דוד אילון

ההרצאות תתקיימנה בצריף יד יצחק בן־צבי, הכניסה מרחוב אברבנאל, גן הבוכרי.

הציבור מוזמן

הסינמטק הישראלי

מוצ"ש, 10.11
שעה 18.30
"גב בברוקלין" — יאן קדר
הציה — יוסף שריק ומיכה הריבסט (קצר ישראלי)
דטקטיב (בלש) — סטן לאורל
שעה 21.00
"נשיקות גנובות" — פרנסואה טריפו
גהלל — ברלק (קצר ישראלי)
מוריאגור — מק סנט (קצר)
הסרטים יוצגו בסדר שונה בימי שני וחמישי.
יום ו', 16.11
שעה 14.30
"שעת הזאב" — ברגמן

טל. קופה 235865
משרד 284425

שתיקה שבהסכמה

מאת גיורא מנור

הסוס המעופף והשומרים היפים של הקבר

מאת יותם ראובני

עגלה וסוס (ברונזה) — המאה השניה לספירה

הסוס המעופף (המאה השניה לפני הספירה) — מהיצירות היפות ביותר בתערוכה

מטמונים בקבר

יין האלים

שני גרדלסים (ברונזה) — המאה השניה לפני הספירה

חליפת המוות של הנסיכה טו ואן — המאה השניה לפני הספירה

אספקלריה

אור בחשכה

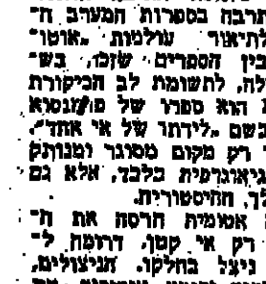

אלכסנדר סולז'ניצין

אחרי חורבן העולם

חלום שנגוז

אנוור קארים

השטן והאל

ספרים לילדים ולנוער

מאת אורית אופק

שירה לגיל הרך

ילד קטן וילד גדול

אני שר מאושר

בובתי שמה אביגיל

צמד חמד

שמחת ציפורים

ירמיהו

מאת יוסף פרוינד

ספרים חדשים

ספרות

מתורגמת

ראובן — הצייר ומשפחתו

דיוקנאות אמנים

מאת ניצה פלקסר

(דיוקן עצמי באמנות הישראלית — המדוואן לאמנות חדשה, רמת-גן) — קובץ של "דיוקנאות עצמיים" של אמנים [illegible]

[illegible]

תערוכות

[illegible]

מיקבץ

קולות שנדמר

[illegible]

מכתבים ותגובות

ואלה המשפטים

[illegible]

לא שר החינוך

[illegible]

ב. אייזנר

ספרית פועלים — ספרים חדשים

שלח לחייל ספר חדש וטוב!

ענת פיינברג
צל הימים

[illegible]

יעקב בסר
שדה סקולה

[illegible]

ז'. פרו
התזמורת האדומה

[illegible]

שלמה ניצן
שעה גנובה

רומאן ישראלי על רקע ימי מלחמה.

הוצאת ספרים ש. זק ושות', ירושלים
רח' המלך ג'ורג' 2, טל. 227819

הופיע מחדש רב המכר העולמי

גילגי

מאת: אסטריד ליננרן
בתרגום: אביבה חיים

שודר בטלביזיה בשם: בילבי

סיפור תעלוליה המשעשעים של גילגי בת התשע ושני ידידיה בני עיירה שבדית שקטה.

להשיג בכל בתי מסחר לספרים בארץ

ספר חדש

אברהם עמיצור:
הנדר

סיפורים מרתקים מחיי יהודי פרס בדורות האחרונים, וסיפור העפלתם לארץ-ישראל.

דברים על סיפורי עמיצור
מאת
ישורון קשת

334 עמ' בכריכה נאה — 18.— ל"י
להשיג בכל חנות ספרים

חסוכן בתל-אביב:
בית עלים, רח' קרל נטר 3.

הוצאת ראובן מס ירושלים
ת. ד. 990   טל. 32565

עדה צמח
במעגלי „חפש הזמן האבוד"
פנים אחדות ביצירתו של פרוסט

[illegible]

10.50 ל"י

הוצאת דביר

בית הסופר
ע"ש חיים חזן
ירושלים

פתיחת החוגים **נדחית**

ערבי הספרות **נדחים**

עד להודעה חדשה

הופיע

„די גאלדענע קייט"

[illegible]

רבעון לספרות ולבעיות החברה

בהוצאת ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל

המחיר: 7 ל"י — להשיג בקיוסקים ובמערכת
רח' ויצמן 30 (בית המליון), תל-אביב, טל. 268840

משא — לספרות, אמנות ועיון

בגליון זה
★ שירה לגיל הרך — במדור של אוריאל אופק
★ התערוכה הסינית בלונדון — מאת יותם ראובני
★ שתיקה שבהסכמה — מאת גיורא מנור
ביקורת ספרים ★ תערוכות ★ אספקלריה ★ תגובות

קולות שנדמר

מאת יצחק בצלאל

[illegible]

מלחמה

מיכל

ילד —
ראית חיים עצורים?
קולן לא נשמע.
ירדו אל הפרח
הקבצו בנאיקון,
ונעו בכה ובכלה.
שמים הלכו מארץ לארץ —
הלוך ובכלה.

ולילה ירד
אסף לקבות,
וחשך כבד על כלם.
החשך איננו יודע גבולות:
הרגע הוא שמות חללים בתולות —
גם פה,
וגם שם.

ילד —
רצית פרחים
וסוד מנגינה?
רצית פשוט פרפר בגנה?
ראה איך עיף ונוגה העולם.
נושם בכבדות כמו סבא זקן;
נשען על מקלו
ואיננו יכול. —
ראה איך עיניו אדמות ודומעות.
תלחש לו תפלה —
חצי קול...

הכרות

הילכה — אך לה
שחרי את קבלה של עצמה
האם ללדת
לעצה,
קבלה גם הילכת לשכול
קמותו!

עם רדת טפות הטל
ותילחן למי פנינים על פרזל שחלד
היו לך שלשה מקורות אור לסביבני
ולי נותר רק החשך.

לאורו של ירח מכסיף
ראית עיני הבורקות.
בין צללים מרצדים של עצים
שטף פנס הגר אורו על ערפי, גופי.
לאורה של אהבה ראית תוכי.

הערב,
החשך הוא כלו שלי לסביבך.
את עיניך,
ערפך-גופך
ואת תוכך.

אושר הדלים

אתה חרש
ואני בנך יחידך.
לך אני — ואתה לי
ולשנינו יחד —
דלות.

הנה בשריג שעל המוט
תקות מים וריח תלתן...
הילד הצוחק מעבר לנח
ובקצהו של שביל — הזקן.
שורו:
שחרי אתה חרש
ואני בנך יחידך.
לך אני — ואתה לי
ולשנינו יחד —
הדלות
והאשר...

שכול

יהודה וינר

רק האשה יודעת
טעם השכול לאשורו.
רק היא
נצבת בראשית דרך בנה
— ובסופה של דרכו
קבר נשמה.

גאווה

סיפור מאת קלמן סגל

אחת ליום הייתי מקבל פת-לחם וצלוחית מים. וכשהוציאוני משם היתה הארץ עטופה שכבה של שלג צחור ושמש קרה היתה זורחת. לא יכולתי הסתכל, לא בשלג ולא בשמים, שאולי היו ביום זה בגון התכלת העדין ביותר. לא יכולתי לזקוף את גוי ולקום על רגליי, לכן זחלתי על ארבעותי ככלב. זחלתי על ארבע דרך כל חצר הכלא, ואחר-כך עליתי את המדרגות על ארבע. זה נמשך זמן רב, עד שהגעתי לדלת התא של חדיוטה חשנייה. אחד האסירים הגיש לי שבר של מראת-כיס. שערותיי הפכו שיבה.

לפנות-ערב העבירוני לתא גדול שישבו בו כשישים אנשים. משנפתחה הדלת ודחפוני פנימה במכה בגב, ראיתי במרכז התא איש עירום למחצה כורע ברך ונשען על כיסא וסביבו, במעגל, כמה עשרות אנשים. לא יכולתי לחזות בפני השוכב על הכיסא. אך את אחוריו התפוחים מלאי הדם ראיתי. והם לוהטים כאש. כל אחד מהאסירים הנחית מכה, לפי התור, ודרך על כפות רגליו של השוכב. המכות הדהדו וכן הדהדו הצעדים הכבדים של האסירים: מכה — דריכה, מכה — דריכה. המשחק נמשך תוך שתיקה מוחלטת.

— עמוד בתור ושחק, כמו כל האסירים, צווה הקצין-החוקר.

תפסתי מקום במעגל. נראה היה כי בעוד רגע יתפוצצו אחוריי האסיר המוכה כבוזר גומי נפוח. משהגיע תורי להכות גמלאתי פחד. חרדתי שמא תהיה תרומתי למשחק חזקה מדי. פחדתי שמא תיכרת הנפש ויישפך דם נקיים.

חיכו לי. הקצין קרב אליי ואל הקורבן, שהייתי אותה שעה אחד ממבקשי נפשו. היה עליי למלא את חובתי. הנחתי עליו את כף-ידיי ברוך, כמעט בעדינות, מתוך השתתפות בצערו. רחמיי נכמרו עליו.

האיש במדי הצבא תפס את הדבר, הפסיק את המשחק.

— אינך יודע לשחק, אמר בחיוך על פניו. קום אתה ולמדהו פרק בהלכות המשחק.

האיש בעל האחוריים האדומים ניסה לקום, אך רק התנדנד ונפל על הכסא. שני אסירים אחזו בו מתחת לבית-שחיו והקימוהו על רגליו. רק אז נתגלו לי פניו הכתומים, שזה זמן רב לא עבר עליהם תער. עיניו היו תכולות-בהירות ללא מבע כלשהו. עמד עירום למחצה, לבוש כותנת קצרה בלבד, קצרה עד שלא כיסתה את מראיהם האומלל של מבושיו.

—פשוט מכנסיך! ציווה עליי.

התפשטתי. פשטתי תחתוניי והשענתי את בטני על הכסא. עדיין רטוב היה הכסא מזיעתו. האדם שאת מקומו תפסתי חיכה כעת בסבלנות עד שתפסתי עמדה מתאימה וכבדני במכה הראשונה. הוא הנחית את מכתו קצת למעלה מן המקום הנדרש, בכליותיי היכני.

נאנחתי. חשבתי ששבר את עמוד השדרה שלי. ומעתה נע המעגל. תחילה היה לי חם מעט, אחר-כך יותר ויותר. חדלתי לספור את המכות, הזיעה כיסתה את עיניי ואוזניי. מאוחר יותר ניטלה ממני הרגשת הכאב.

על מה חשבתי אז? על לא-כלום. אף לא על כבוד ובזיון. לא היה ביכולתי לחשוב. יאוש גדול תקפני. כבר לא היה בקרבי כל רגש של מחאה, וגם לא של תקווה. אחוריי, במחילה מכבודכם, כבר היו לא שלי. על מה אשב עתה?

משהו התחיל מתפרץ מגרוני, דבר שיסודו אוליי בתת-ההכרה, צחוק אשר לא היה קשור כלל במצב-רוחי, צחוק אשר לא היה תלוי באסוני. צחקתי צחוק היסטרי וממושך, עד אשר מאן-דהוא, שלא ראיתיו כהלכה, שכן עיניי כוסו ערפל, התקרב אליי, קרוב-קרוב, והנחית מכת אגרוף באפי. זה הועיל לי, שכן אינני זוכר מה שהיה לאחר מכן.

כשהתעוררתי הסתיים המשחק מזמן ואני הייתי שכוב על הדרגש. התכסיתי מעל לראשי בשמיכה המטונפת והשחורה. לוח הקרשים של יצועי נעשה רך מאוד ולי היה טוב מאוד. מעודי לא הרגשתי טוב כל-כך, כל ימי חיי.

אך מה הקשר בין זה ובין כבוד?

האם היכו אי-פעם בפרצופך? ובפרצופך? שאלתי אינה נראית לכם? לא נאה לשאול על דברים כגון דא. אם כך עליי לומר לכם כי לא התכוונתי להעליב. אין אני סבור שאדם מוכה מאבד מכבודו וגאוותו... להיפך, את הכבוד מאבד המכה ולא המוכה.

אני — אחד מאלה שירקו בפניהם. חוטמי עקום, זאת בשל מאן-דהוא ששבר את עצם אפי. הכוני ביד, במקל ואף ברצועת-עור.

קיימים גם אנשים מאושרים, חופשיים, באלה המקומות שאין שם מלחמות, ואם יש קרב — הריהו קרב נצחון, על אדמת האויב, הרחק מהמולדת. טוב שאדם יכול להגיד על עצמו: מעולם בן-חורין הייתי, מולדתי ארץ של בני-חורין, איש לא הרים עליי יד, מעולם לא ביישוני, חינכו אותי להיות אדם גא.

אם כך, שמא תסבירו לי גאווה מהי? ביום מן הימים, גבירתי — פנייך אומרות כבוד ויקר — בעידנא דריתחא, חלקת סטירת הגונה לשפחתך, עוזרת-הבית שלך, ששברת לרסיסים כל חרס יקר. ואינני בטוח שאמנם הצטערת על המעשה שעשית.

כבודו של מי נפגם? המשרתת נעלבה. גם לה כבוד אדם, אין לי סיבה לחטיל ספק בכך.

מתוודה אנוכי כאילו אני האשם ולא הקורבן. לא פעם ספג פרצופי מכות נמרצות, אך בפעם הראשונה נפגעתי מוסרית. חשכו עיניי. המכות הבאות כבר היו קלות יותר. אחרי הפעם השתים-עשרה או השלוש-עשרה, כאשר חשתי את חום הדם הנוזל מאפי, חדלתי לחוש מכה מוסרית וסבל פיסי, רק שמעתי רעש באוזניי וחשתי בראשי.

לפנים, לפני מאה שנה ויותר, נחשבה הטלת כפפה בפנים לעלבון. כאשר הנחיתו מכות נמרצות בפרצופי בפעם השתים-עשרה לא נעלבתי, לא ראיתי זאת כמפלה מוסרית שלי. ואף אז, כאשר רצתי עירום בין שתי שורות רוצחים שהצליפו על ראשי במקלות, לא נקלותי בעיניי. אשה יפת-תואר, לבושה מדי צבא, היתה צופה. נעם לה המשחק. נהנתה מהבידור. פרצה בצחוק-פנינים וצעקה: „באשכים! תן לו באשכים"! לאחר-מכן הוליכוני לתא בודד, שגודלו כגודל מלונת-כלב, אלא שלא על-פני אלא מתחת לפני הקרקע. בור זה שימש אולי קבר פעם. שכן גדול היה התא כקבר. כך בערך היו אורכו וגובהו והאפלה בו היתה מוחלטת.

משא — גליון מס' 45 (100), מוסף ל„דבר".
יום ו', י"ד בחשון תשל"ד, 9 בנובמבר 1973
עורכים: אברהם שאנן, יצחק בצלאל

ערי תעלת סואץ וישובי ארץ גושן

מאת ד״ר מנשה הראל

בין מפרץ סואץ לים התיכון לאורך תעלת סואץ — נבנו ארבע ערים בסוף המאה הקודמת. אם כי ערים אלה נבנו והתפתחו עקב חפירת תעלת סואץ שנכרתה בשנים 1859—1869, קיים ייחוד ושוני בישובים אלה ובהתפתחותם. בשנת 1970, במלחמת ההתשה, נעזבו רוב ערי התעלה שהופגזו ונהרסו בחלקן הניכר והפכו לבסיסים צבאיים של המצרים. בקרבתן נבנו שדות תעופה צבאיים.

העיר סואץ

העיר שוכנת בחוף ים־סוף, בקצה הצפוני של מפרץ סואץ. היא העיר הקדומה היחידה לאורך התעלה ונבנתה במקום קליסמה ההלניסטית או קולזום של ימי הביניים. העיר שימשה ומשמשת אף כיום כנמל לעולי הרגל המוסלמים שנסעו מארצות צפון אפריקה לכאן ומכאן דרך נמל ג׳דה שבסעודיה למכה. עד סוף המאה הי״ט לא עלתה אוכלוסיית סואץ על 10,000 איש, אך לפני מלחמת ששת הימים מנתה כ־220,000 תושבים והיתה העיר השלישית בגודלה במצרים. מה היו הגורמים לפיתוחה של העיר? נמל סואץ הוקם בקצה הדרומי של תעלת סואץ ובמרחק של כ־3 ק״מ מהעיר, על גבי אי בפורט אברהים. שאליה היא מחוברת בכביש ובמסילת־ברזל. במפעלי התחבורה — נמל ושירותים — היו מועסקים כ־10,000 איש. העיר גדלה עקב פיתוח מפעלי תעשיה לנפט, מוצרי הבנק, המוספק וכן הגבס והקאולין, שהופקו בחופי מפרץ סואץ ממזרח וממערב. כאן היו קיימים גם מפעל דשנים שבו הועסקו כ־3,500 עובדים, וכן תעשיה כימית ובתי הזיקוק העיקריים של מצרים לנפט. משום כך קשורה העיר סואץ במסילה ובכביש, מערבה לקאהיר הבירה, וצפונה לפורט סעיד שבחוף הים התיכון. כ־21,000 איש היו עסוקים במפעלי התעשיה, וכשני שלישים מהם עבדו בתעשיית הנפט.

פורט תאופיק, שהיא הפרבר המזרחי של העיר סואץ ובקרבתה נבנה מזח ארוך שמשמש מעגן לצי המצרי, נמצאה עד מלחמת יום הכיפורים בשלטון ישראלי והיא חולשת על הנמל והעיר סואץ.

העיר איסמעיליה

העיר נוסדה על־ידי לספס, שהיה המהנדס הצרפתי של תעלת סואץ, בקצה הצפוני־מערבי של אגם תמסח. בקרבתה עבדו כ־20,000 פועלים בכריית התעלה. העיר נקראה על שם איסמעיל פחה, כדיב מצרים, בן אחיו של סעיד שעל שמו נקרא הנמל הצפוני. זו עיר־גנים יפהפיה במיבנה לאורך התעלה. כי במערבה עובר ואדי תומילאת שבו נקבעו הערים פיתום ורעמסס, פיתום וארץ גושן המקראיות. ואדי זה נעבר למלוא ארכו, כי החל מהמאה הי״ט לספה״נ נמשכה לאורכו תעלת מים מהנילוס מזרחה ולפיכך כל החבל שממערב לעיר מושקה ובו מצויים כפרים חקלאיים, שלא כשאר ערי התעלה המוקפות מדבריות.

איסמעיליה שוכנת במרכז התעלה, בין מפרץ סואץ וים התיכון. ולפיכך נקבע כאן המרכז המינהלי של תעלת סואץ. מרכזיות העיר ומשכנה בקצה המזרחי של ואדי תומילאת גרמו, שמימי הנילוס המובלים לאיסמעיליה מתחלקים מכאן לשתי אמות־מים: דרומה לעיר סואץ וצפונה לקנטרה. כן קיים באיסמעיליה צומת ראשי של כבישים ומסילות של אזור התעלה. ולפיכך בימי מלחמת העולם השניה היה כאן מרכז צבאי ראשי של המחנות ושדות התעופה של הבריטים באזור התעלה, וכזה המצב גם בימינו. כל המעלות האלה הביאו לפיתוח המלאכה של העיר. ואף שאין כאן מפעלי תעשיה, הגיעה אוכלוסיית העיר לפני מלחמת ששת הימים ל־175,000 תושבים. עקב היותה עיר־גנים ואגמים מרבית, נפתח בה ענף הקיט לתושבי מצרים, וכן מצאו תושביה את פרנסתם בדייג.

כ־10 ק״מ מצפון לאיסמעיליה בנו המצרים את גשר פירדאן, שעליו נסלל כביש. זהו הגשר היחיד שנבנה מעל לתעלה ותפס את מקום המעבורת בקנטרה.

העיר קנטרה

משמעה של קנטרה בערבית הוא גשר. כאן עברה בעבר ההיסטורי הזרוע הפלוסית של הנילוס, שמימיה נשפכו אל פלוסיום העתיקה שבחוף הים התיכון. בקנטרה שנקראה בימי מלכי מצרים הקדמונים סילה, עברה ״דרך הים״ המקראית. ומכאן הלכו הצבאות המצריים במסעותיהם לארץ כנען ולאנטוליה. וכאן עבר כנראה גשר על הזרוע הפלוסית של הנילוס.

קנטרה מחולקת לשני חלקים המשתרעים בשני עברי התעלה — המזרחית והמערבית. שירות המעבורות חצה כאן את התעלה בסירות בעבורה. ומשום כך השתרעה העיר משני עבריה. בקנטרה היו עד מלחמת ששת הימים כ־50,000 תושבים. מהם כ־14,000 תושבים במזרחית וכ־35,000 תושבים במערבית. רוב תושביה היו מוסלמים, מצרים וקופטים, ועבדו בשירות התעלה ובמחנות הצבאיים בסביבה. קנטרה המזרחית היתה עד מלחמת יום הכיפורים תחת שלטון ישראלי והיתה ריקה מתושבים.

העיר פורט סעיד

העיר נקראה על שם סעיד, שהיה אחד מיורשי מוחמד עלי שליט מצרים. פורט סעיד מיוחדת בשני תחומים: א. זוהי העיר היחידה המוקפת מים מכל עבריה: ממערב ימת מנזלה, במזרח ימת אל־בלאח ובצפון הים התיכון. ב. זו העיר היחידה לאורך התעלה שלא היה לה עבר היסטורי לפני חפירת התעלה. זו עיר שנבנתה בקצה הצפוני של תעלת סואץ ונוסדה אף היא על־ידי לספס בשנת 1860. היא נבנתה בפתח הצפוני של התעלה על סוללה מיובשת בידי אדם ממערב לתעלה. כאן נתפתחה עיר הנמל השניה בגודלה במצרים לאחר אלכסנדריה. הן בשל מקומה בחוף הים התיכון ובקצה תעלת סואץ, והן בגלל תנאי אקלימה הנוחים, כי היא העיר הצפונית ביותר במצרים. עיקר פעילותם של תושבי פורט סעיד מרוכזת בתחבורה ובשירותים. הנמל שימש כתחנת תדלוק וכמספנה לאניות וכן כמרכז התעשיה הקלה של האיזור, כגון טחינה, אריגה, מזון ועוד. מספר תושביה הגיע לפני מלחמת ששת הימים ל־175,000 והיא העיר הרביעית בגודלה במצרים. בפורט סעיד נמצאו כ־7,000 דייגים. בפורט פואד הסמוכה לה היו כ־15,000 תושבים, והיא נבנתה בשנת 1925 ובמקורה שימשה למגורי פקידי חברת התעלה הצרפתית.

רשות התעלה העסיקה כ־12,000 עובדים, כולל פקידות. תושבי תעלת סואץ — למעט ההכנסות מהתעלה — הכניסו לפני מלחמת ששת הימים כ־5 אחוזים מההכנסה הלאומית של מצרים. בשנת ה־1966 עברו בתעלה ספינות עם משא בנפח של 20 אלף טון מהמעבר הימי העולמי; מהם מכליות נפט, כ־75 אחוז מהמעמס הכללי שעבר בתעלה.

חבל מערב תעלת סואץ

החבל שממערב לתעלת סואץ עד לזרוע המזרחית של הנילוס הוא שומם בתכלית פרט לעמק שממערב לאיסמעיליה. מפורט סעיד דרומה ומערבה יש חבל ביצות שובעיות נרחבות ושר מפות. באזור שממערב לקנטרה יש חבל גבעי של דיונות וסלעי גיר, שגובהם מגיע ל־200—300 מ׳ מעל פני הים. הן שוממות מצד מה ואדום. כן המצב בחבל שממערב לאגמים המרים. אולם כאן מתרוממת גבעת ג׳ניפה שגובהה כ־300 מ׳ וממנה משקיפים על חבל האגמים. בין האגם לגבעה היה כנראה מקום פי־החירות, שם עברו בני ישראל באותם מעבדות במצרים, בדרכם לחצות את ים־סוף שהיה כנראה בין שני האגמים המרים. כאן שטף צבא הגנה לישראל בלהטו במצרים בימי מלחמת יום הכיפורים. בחבל שממערב לעיר סואץ יש הר גבוה בשם ג׳בל עתאקה, המתנשא לגובה 871 מ׳ מעל פני הים. ומצפון לו משתרע שטח של גבעות ומדבריות שוממים עד לקרבת קאהיר. מהר זה אפשר לצפות על דרום התעלה והאגמים, והוא שולט על שתי הדרכים היוצאות מהעיר סואץ העוברות בצפון ובדרום להר לכיוון קאהיר.

רק ממערב לאיסמעיליה יש עמק צר, שרחבו 3—4 ק״מ וארכו כ־40 ק״מ. זהו העמק היחיד במצרים המזרחית, שכיוונו ממערב למזרח. בעמק זה חפרו המצרים הקדמונים תעלת מים מתוקים במאה הי״ד לפסה״נ, כנראה בידי בני ישראל שחיו בעבדות בארץ גושן. מוצא התעלה במערב הוא בזרוע המזרחית של הנילוס ליד העיר זקזיק, ושפכה באגם תמסח שליד איסמעיליה במזרח. בעמק זה הנקרא בשם ואדי תומילאת רבים שהיו בו גידולי שלחין רבים. הרי הוא ארץ גושן המקראית במצרים, שבה שכנו בני יעקב כשבאו לבקר את יוסף אחיהם, וכאן השתעבדו למצרים במשך 400 שנה. התעלה נותקה מהנילוס במאה הח׳ לספה״נ ונתחדשה עם חפירת תעלת סואץ. לאורך עמק ואדי תומילאת יש אף היום תעלת מים מתוקים המביאה לאיסמעיליה. ומכאן נמשך סניף אחד של התעלה צפונה לקנטרה וסניף שני דרומה לעיר סואץ. לאורך עמק זה נסללו כביש ומסילת רכבת, שאף הם נמתחו לאורך אמות־המים הנזכרות. לפיכך רק בעמק זה, ממערב לתעלת סואץ, יש היום ישובים חקלאיים פורחים, הנהנים מאספקת המים המתוקים. זהו המעבר הרחב שנוהג לאחר כ־3500 שנה שחיילי צבא ישראל מבקרים בארץ גושן של בני ישראל המשועבדים.

מצפון ומדרום לעמק הצר של ואדי תומילאת משתרעות עוד מדבריות נרחבות, ואולי כאן היה משה, המנהיג העברי הגדול, הראשון שהניף ידו על איש מצרי בלב טריטוריה מצרית, כשהלה הכה איש עברי כנאמר ב״שמות ב׳ יא—יב: ״ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם, וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו. ויפן כה וכה וירא כי אין איש, ויך את המצרי ויטמנהו בחול.״

לאורך ואדי תומילאת מפוזרים מחנות צבאיים גדולים של המצרים בימינו. כאן בנו המצרים את המחנות מעסכר שממערב, אבו צוויר ושדה התעופה ליד תל אל מסחותה (אולי פיתום המקראית), כאל מחסמה ובואל קצאצין, ובעיקר מחנות עצומים בתל אל־כביר, המשתרעים לאורך כ־22 ק״מ, וכאן הביסו הבריטים את המצרים בשנת 1882 והשתלטו על מצרים כולה.

נוסף לכביש העורקי הראשי המקשר את ערי התעלה, נבנו עוד שני דרכים עורקיות: א. במרחק 5—8 ק״מ ממערב לתעלה, מול מחנות של פאיד שממערב לאגם המר הגדול, צפונה לאבו סולטן סרפיאום ואסמעיליה, ודרומה לג׳ניפה צוויר וסואץ. ב. במרחק 10—12 ק״מ מערבה מהתעלה ממחנות אבו סולטן למסוף פרסוכר שממערב לאיסמעיליה.

בכל עיר שלאורך התעלה יוצאים שניים־שלושה כבישים מערבה. ואילו מאיסמעיליה החשובה המרכזית מסתעפים חמישה כבישים לצורפה: צפונה לקנטרה ולפורט סעיד, דרומה לסואץ, מזרחה לעירה פקוס, מערבה לעיר זקזיק, ודרומה־מערבה לקאהיר. משום כך איסמעיליה וארץ גושן נמצאות בלב ערי התעלה ובצומת הדרכים הראשי באיזור. והן הלוז החשוב של החבל המקשר את צפון התעלה עם דרומה ואת מרכז התעלה עם כל חבלי הדלתה במערב ועם ארץ ישראל, כולל חצי־האי סיני במזרח.

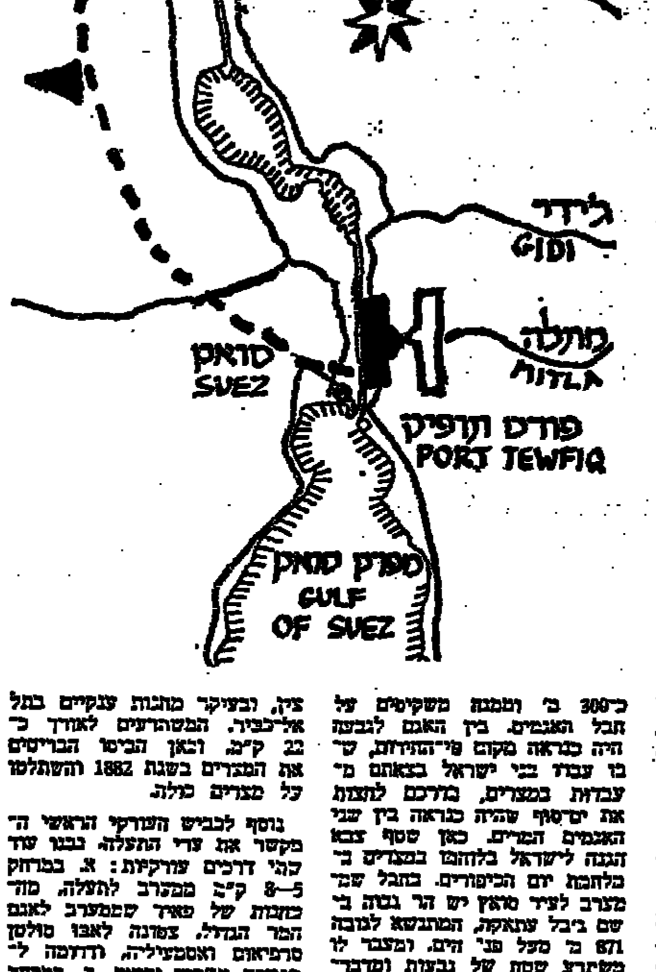

סין המתוסכלת במזרח התיכון

מאת ז׳אן דניאל

פאקין איננה מאושרת ממצבה לגבי המשבר במזרח התיכון. היא מתוסכלת משום שהיא נאלצת לעמוד מן הצד בשעה שיריבתה העיקרית — מוסקבה — ממלאת תפקיד פעיל ביותר במשבר ומגבירה את מעורבותה בעולם הערבי. הסינים אמנם יושבים במועצת הבטחון ולהם גם זכות וטו, אבל תהיה להתחבש בו בשאו באי־מים חריפים אך עקרים. לכאורה היתה להם הזדמנות להתערב בענייני המזרח התיכון שעה שמועצת הבטחון דנה בהצעה הסובייטית־אמריקאית להפסקת־האש. אולם אחרי שהתערבו על ששתי המעצמות־העל כופות על אויים ועל תכמים הערבים את רצונן, לא התקוממו הסינים בהצבעה. שכן הערבים היו מעוניינים מאוד בהפסקת־אש. כך מצאו עצמם הסינים במצב הבכך: הם מוסיפים לגנות אותה החלטה עצמה, שיכלו להכשיל ולא הכשילו. ״פקין ריביו״ מאשים את ברית־המועצות וארצות־הברית ש״בישלו״ הפסקת אש, כדי להשאיר על כנו את המצב האומלל של ׳לא־מלחמה ולא־שלום׳.

הדיפלומטיה הסינית תבנה להשתלב בהכרעות לגבי המזרח התיכון, אך סיכוייה קלושים ביותר. אין יחסי־אינטרסים בין פאקין לבין שליטי ערב; בעוד שהיא שוללת שלילה קנאית את המדיניות הסובייטית בכל האזורים ובכל התחומים, מעוניינים שליטי ערב — ועתה יותר מאשר אי־פעם — בסיוע הצבאי המאסיבי ובתמיכה המדינית המפילה של ברית־המועצות. אין לפאקין מה לתת לערבים הנך מקצת כרוהבת הרוך כלפי הסובייטים. סין, פשוטו כמשמעו, איננה מסוגלת לספק למדינות־ערב את הטנקים, המטוסים, הטילים, התותחים ושאר הנשק המתוחכם, שהסובייטים מזרימים לה בכמויות עצומות. סין מתריעה על הנוכחות הסובייטית בים התיכון וביחוד באגני המזרח ואילו מצרים וסוריה מאושרות על הימצאותו של צי סובייטי בקרבת חופיהן. הסינים ראו בהזמנתו של קיסינג׳ר למוסקבה על־ידי ברז׳נייב צורות לקנוניה בין שתי המעצמות־העל ״באחורי גבם של העמים הערביים״, כדברי ה״פאקין ריביו״. ואילו הערבים היו מעוניינים מאוד בהסכמה סובייטית־אמריקאית להפסקת־אש כדי לעצור את התקדמות צה״ל. לא כן המצב, שבשלב מסויים הבקש פאקין עצמה, שתוזה למורת רוח של השליטים הערביים.

בינתיים מוסיפים הסינים להשחיר את פני מוסקבה. לכאורה הם מגנים את האימפריאליזם (המערבי) ואת הסוציאל־אימפריאליזם (הסובייטי), אך למעשה מופנים רוב החצים לא נגד המכשל של ארהי״ב אלא נגד ״ההגמוניה הסובייטית השלמה, והרצה למכור את האינטרסים של העמים הערביים״. לא־מכבר פנה ראש משלחת סין מעל במת או״ם אל הסובייטים ושאל: מדוע אינכם מעניקים סיוע צבאי לארצות המתפתחות והם אין כסף? מדוע אינכם מוותרים על החוב שמדינות־ערב חייבות לכם בעד הנשק שסיפקתם? הצהיר בפומבי, כי לא תלהגו לתשלום המאות הצבאיים הערבית, כי לא תהיו כסוחרי־סוחר!

מדינות־ערב טיפחו כל השנים את הידידות עם פאקין. הסובייטים אמנם התמרמרו על כך, אך השלימו עם הספיקת הסינית של לקורותיהן. לערבים לא איכפת כלל, כי באו יורק אש וגפרית על ברז׳נייב הם נשארים ״ניטראליים״ בריב הגדול הזה. ימים אחדים לפני שמצרים וסוריה פתחו במלחמה נגד ישראל, ביקר בסין סגן נשיא מצרים חוסיין אל שאפעי. הוא נתקבל בכל גינוני הטקס על־ידי שליטי פאקין. ראש הממשלה צ׳ו אן לאי ערך מסיבה גדולה לכבוד האורח ולא נרתע מלהשמיע בה דברים בוטים נגד מטרונה הגדול של מצרים — ברית־המועצות. הוא הרגיש, שממשלתו מנהלת מאבק עקבי נגד ״מדיניות ההתפשטות וההשתלטות״ של שתי מעצמות־העל במזרח התיכון, המתחרות על ההגמוניה העולמית והמבצעות מעשים של תוקפנות, של התירה, של התערבות בעניינים הפנימיים של ארצות אחרות ואפילו של פירוק מדינות ריבוניות״. מובן מאליו, כי בהזדמנות זו גינה צ׳ו בחריפות את ״התוקפנות של הציונים הישראליים נגד ארצות ערב״ (שימו לב: הסינים אינם מכירים את שמה של מדינת־ישראל אפילו לגנאי, לדידם היא אינה קיימת, הם ״מכירים״ רק בציונים ישראליים...).

בסאתי פאקין מרוחים — אפילו ביותר הפרזה מהסובייטים — של ״המלחמה התוקפנית הרביעית, שיזמה הציונות הישראלית נגד העמים הערביים״. ״פאקין ריביו״ מוקר בגליונו האחרון את האומץ המלחמתי של האוכלוסיה האזרחית במדינות הערביות השונות ומבלים את פעילותה של הגברת סאדאת, אשת נשיא מצרים, המבקרת את הפצועים בבתי־החולים. השבועון הסיני יודע לספר על פעולות־חבלה של ״יחידות־קומנדו פלסטינאיות״ בקירבת תל־אביב, וחיפה וירושלים. בסיכום העלה העתון האשמה חמורה נגד מוסקבה: ״דעת־הקהל העולמית הגיעה על כך, שהמלחמה התוקפנית הרביעית, שהציונים הישראליים פתחו בה, נתמכת על־ידי ״שתי מעצמות־העל״, ארצות־הברית וברית־המועצות״. והראיה: שבועון בשם ״פאלאבר״, היוצא לאור בגאנה, כתב, כי ארה״ב מצידה את התוקפנות על־ידי אספקת נשק קטלני לישראל, ואילו ״הרוסים אמנם משלמים מס־שפתיים לעניין הערבי, אך גם הם מעוניינים, דוגמת האמריקאים, להפיק תועלת מירבית מהמזרח התיכון״.

פאקין הזהה מודאגת לאחרונה מהמדיניות הסובייטית למפרץ הפרסי בכלל ולמפרץ הפרסי בפרט. העתונים הסיניים מציינים, כי תחת מסווה של שלום וידידות ובאמצעות הגשת סיוע צבאי אך כלכלי כביכול, מנסה ברה״מ להיאחז במפרץ הפרסי. היא חותרת להשיג כאן בסיסים ימיים. בזמן האחרון גדל מספר היחידות של הצי הסובייטי השטות כאן; לא מכבר ביקרה באזור המשחתת ״סיבזאבין״, ״כדי להפחיד ארצות מסוימות במפרץ״. הסינים חוששים מפני הנוכחות הסובייטית באוקיינוס ההודי ומציינים, כי ברית־המועצות שואפת לרשת את בריטניה הקולוניאלית בהודו.

לדעת הסינים, לטושת ברה״מ עין לארצות־הנפט של המזרח התיכון. אמנם היא עצמה עשירה מאוד בנפט, אבל לא הצליחה להגביר את תפוקתה ועל כן מנסה ברה״מ בכל הדרכים לשים יד על הנפט הערבי. הסובייטים — כך טוענת פאקין — כבר רוכשים באיזור זה כמויות גדולות של נפט וגאז טבעי במחירים נמוכים ואף אינם משלמים במזומנים. הם קונים באיראן גאז טבעי ברבע מהמחיר, שאירופה משלמת להם בעד גאז טבעי סובייטי. למערב אירופה וליפאן אין אוצרות־נפט ועל כן הן משקיעות בשורה של אזורים בעולם כדי להבטיח לעצמן אספקה סדירה בעתיד ולהיות ״בלתי־תלויות במונופולין של נפט״, כדברי ״פאקין ריביו״.

בעוד ששופרות הקרמל מהורחים בתרועות על הצלחה של נשק־הנפט, המופעל בידי הערבים, התיחסו הסינים עד לשבועות האחרונים בספקנות רבה למשבר האנרגיה במערב. ״פאקין ריביו״ הדגיש בסוף ספטמבר: אין משבר אנרגיה, יש תחרות מוגברת בין חברות־הנפט; הן מפיצות ידיעות על משבר כזה כדי ליצור בהלה, שבעזרו מחסור בדלק ובדרך זו להגדיל את רווחיהן. השבועון הביא נתונים ממקורות אמריקאיים, שלפיהם רזרבות־הנפט הבלתי־מנוצלות, הספונות באדמה, יכולות לספק את כל הביקוש במשך עשרות שנים, אם יועלה המחיר.

״התסביך הסובייטי״ של הסינים או האיבה העמוקה של פאקין לשליטי מוסקבה ולמדיניותם, עשויים להתבטא בצורות מפתיעות. מצד אחר דומה, שהסובייטים רואים עתה את האיום הסיני כריאלי יותר. כך או אחרת עשויים גורמים אלה להשפיע בעקיפין גם על מהלכי המעצמות לגבי אזורנו.

דארמשטאדט-אברשטאדט
גרמניה המערבית

19 באוקטובר 1973

ידידים יקרים בישראל

כולנו, החיים ב״ארץ כנען״ הקטנה, מרכז דתי בגרמניה המערבית, וכן ידידים רבים בארץ זו וברחבי תבל, רוחשים אהבה מיוחדת לישראל. הקרבות הקשים והמרים, רוויי הדם, ממלאים את לבבותינו עצב רב ואהדה עמוקה לישראל. בתפילותינו ובתחינותינו היומיומיות אנו מקווים לסייע בבניין קיר מגן סביב ישראל שישמור עליה מפני שונאיה העולים עליה במספר גדל והולך.

מאחר שלישראל ייעוד עליון מטעם ההשגחה, הרי שלחוקים הרגילים אין תוקף כלפיה, אפילו בימי המלחמה. אלוהי הנצח הוא שותפה של ישראל בברית־נצח והוא הבטיח ללחום למען ישראל בכבודו ובעצמו. כל מלחמה שישראל לחמה באויביה היא עדות לכך, שלברית הזאת בינה לבין הקדוש ברוך הוא יש ערך מכריע. כאשר ישראל שומרת את בריתה עם ריבון העולמים, היא זוכה בברכת שמים ומסוגלת להדוף את אויביה. אך בהפרת הברית — כל מאמציה, כל כוחה ואונה כלא היו.

לפני קרוב ל־3250 שנה, בימי שפוט השופטים, הקיפו את ישראל שבטים עוינים. אך ישראל הצליחה להתגבר על כוחות אויב ולשים לאל את התקפותיהם בשל נאמנותה לברית הקדושה עם אלוהי ישראל, יוצר שמים וארץ, שכוחו וגבורתו מלא עולם. פעמים הרבה הבטיח הקדוש ברוך הוא את עזרתו לישראל, בתנאי שתשמור על קדושת הברית, ככתוב בברכת משה האחרונה:

״אשריך ישראל,
״מי כמוך עם נושע ביהוה,
״מגן עזרך,
״ואשר חרב גאותך,
״ויכחשו אויביך לך,
״ואתה על במותימו תדרוך״ (דברים ל״ג, כ״ט).

כאשר הקדוש ברוך הוא שותף לברית, הנצחון השלם מובטח — אפילו כאשר כוחות האויב רבים מאוד מאוד. לפני שנים הרבה, עלו צבאות אשור על ירושלים, לעגו לאלוהי ישראל והתפארו בגבורתם. אף כי גורלו של עם ישראל נחרץ, לכאורה, נשאר המלך חזקיה נאמן לברית עם אלוהיו והרד לכבודו:

״ועתה יהוה אלוהינו,
״הושיע־נא מידו,
״וידעו כל ממלכות הארץ
״כי אתה יהוה אלוהים לבדך״ (מלכים ב׳, י״ט/י״ט)

וכוחות אויב חוסלו כליל, ככתוב: ״ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך יהוה ויך במחנה אשור מאה שמונים וחמשה אלף וישכימו בבוקר והנה כולם פגרים מתים״ (מלכים ב׳, י״ט/ל״ה). חרף מצבה הלא נוח ולמרות יתרונותיו הצבאיים של אשור, ישראל נחלה נצחון מלא.

בימי הנביא אלישע, עלו כוחות ארם על ישראל, ויתפלל הנביא אל יהוה ויאמר: ״הך־נא את הגוי הזה בסנוורים״ והחיל כולו, על סוסיו ורכבו, עזב את המקום כשאיש אחד מוליכם, איש אלוהים (מלכים ב׳, ו׳).

באותם ימים התגשמו דברי הנביאים, ואלוהים נענה, כי זה אשר לא יקיים את מצוותיו, הוא יגלה מארצו — דבר אשר אמנם קרה.

אולם, האם מלחמות ישראל באויביו בימי קדם הם מאורעות היסטוריים גרידא, ללא כל משמעות בימינו אלה? כמובן שלא, כי אלוהים היה, הווה ויהיה, ולקחי העבר הם בעלי משמעות אקטואלית.

דוגמה טובה היא מלחמת ששת הימים ב־1967. אף על פי שכוחות מצרים היו רבים מאוד בהשוואה לכוחות ישראל בשארם א־שייך, הם נסו בבהלה ממיצרי שלמה משום — לדברי קצין־ים ישראלי שהאזין במכשירי־הקשר של הצבא המצרי — הם נבהלו מפני מין רוח רפאים שנגלה לעיניהם.

מקרים דומים נמסרו על־ידי חיילים ישראלים אחרים. ללא כל סיבה מניחה את הדעת, התקפלו המצרים ונטשו את מוצביהם המבוצרים ונסו על נפשם. נראה שהקדוש ברוך הוא שלח את צבא השמים לעזרת ישראל וחייליו האמיצים.

אלוהים לחם למען ישראל עם צבא השמים וישראל ניצחה אויב שחייליו היו רבים מספור. הלא־ייאמן אירע. קרוב ל־3300 שנה מאז מעמד הר סיני, מקום שישראל נעשה לעם קדוש, עמו של אלוהים, כבשו חייליו את המקום ההיסטורי הזה. עתה נתאפשר להפוך את הר סיני למקום לעליה לרגל, בדומה לירושלים והכותל המערבי וחברון עם מערת המכפלה, מקום קבורתם של אבות האומה.

שלוש שנים וחצי לפני האירוע ההיסטורי הזה של כיבוש סיני על־ידי עמו הנבחר של הקדוש ברוך הוא, היתה לי הזכות לשהות ארבעים יום בתפילה על הר משה. היתה זו שאיפתי העמוקה שהר סיני יהיה למקום קדוש לעמו של הקדוש ברוך הוא, בשל היותו מקום לגילוי השכינה.

״שמע ישראל יהוה אלוהינו, יהוה אחד״ (דברים ו׳, ד׳).

אנו נזכרים במלים אלה במיוחד במקום הזה שבו נכרתה הברית בין אלוהי ישראל ועם ישראל בנתנו לו את תורתו, ואת עשרת הדיברות, אשר ברבות הימים הפכו בסיס רוחני לעמים רבים — האבחנה בין טוב לרע. נראה לי שהקדוש ברוך הוא כאילו ציפה מעמו שישמור על קדושת הברית, משום שיתר העמים אשר קיבלו את ציוויי התורה באמצעות עם ישראל התכחשו להם ומוטטו את אדני היסוד של הר סיני. הם מתנכרים לדבר אלוהים, דוחים אותו וכך הם דוחים מעליהם גם את אלוהים פשוטו כמשמעו. המוסר בירידה תלולה, הפשע גובר והולך, השימוש בסמים משכרים וההתפרעויות הפכו לעניין של יום־יום ועל עמי העולם מרחפת הסכנה של תוהו ובוהו ושואה עולמית. לכן, הסיסמה ״כי מציון תצא תורה״ אסור לה להיות ריקה מתוכן.

חשיבותו של הר סיני היום כמקום קדוש ודבר אלוהים מירושלים — גדול כמקודם, כמו שנאמר: ״יהוה אלוהינו כרת עמנו ברית בחורב״ (דברים ה׳, ב׳). זכור את הברית; זכור את עשרת הדברות;

אני מתפללת לאלוהי ישראל, שעמו ישמש סכר איתן נגד מבול המתירנות, נגד התרת רסן המוסר, נגד הפרת החוק והסדר ונגד זניחת ציוויי עשרת הדיברות. אני תפילה שישראל לא תלך בדרכי העמים האחרים אשר זנחו את תורת אלוהים ותשוב בתשובה שלמה, כי חילול הברית וערעור יסודות הר סיני מזעזעים את חייה. אם ישראל תעשה כך, אלוהים יישאר שותף לברית, ילחם לישראל ויחולל נסים, אפילו בימי מלחמה אלה.

שיבת ישראל לברית הקדושה שנכרתה על הר סיני ואל עשרת הדיברות — היא הגורם המכריע שיוליך לנצחונה על אויביה.

כנוצרים עלינו להרכין ראש ולכרוע ברך ולפשפש במעשינו, כי עמינו זנחו את דבר אלוהים היום. כגרמנים, אנו מתפללים תמיד שהקדוש ברוך הוא יסלח לנו על פשעינו נגד עמה של ישראל.

אלוהים, ברך את עמך ישראל שיידע לשמור על בריתו עמך ועל ציוויך הקדושים, למען תשמש לו מגן ועוזר. זוהי תפילתנו העמוקה ותקוותנו מקרב לב.

שלום! שלום!

בנאמנות

האם בזיליה

(מודעה)

מוסד ציבורי מחפש
בשכירות/בקנייה
בפתח־תקוה
20 חדרי משרד
5—4 דירות בבנין אחד
• בהצעות נא לפנות אל גבי קריא לפי טלפון 210־484 בין השעות 12.00 — 09.00.

מציע גוף יהודי עולמי למלחמה בלחץ הנפט הערבי

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

הצעה שהסוכנות היהודית יחד עם הקונגרס היהודי העולמי, יקימו גוף יהודי עולמי שיפעיל אמצעים ותגובות נגד הלחץ הערבי ה־מאורגן המנצל את מקורות הנפט כאמצעי סחיטה נגד רוב המדינות המערביות — העביר חבר הועדה המרכזית של ההסתדרות הלל זיידל, לנשיא הקונגרס היהודי העולמי ד"ר נחום גולדמן, וליו"ר בפועל של הנהלת הסוכנות היהודית אריה דולצין.

זיידל מציין, כי נוכח הלחץ של מדינות הנפט הערביות על ממשלות רבות בעולם הכרחי להק־ים גוף יהודי עולמי מאוחד ש־תפקידו יהיה להם בנסיונות להטיל הסבר על ישראל ולעבודה כלפי העולם. גוף יהודי זה צריך לצ־מוד לימין אותן המדינות אשר לא ייכנעו ללחץ הערבי ואשר עלולות להיפגע מבחינה כלכלית. זיידל מדגיש, שהחלטות כל המדי־נות הערביות להפעיל במאורגן את נשק־הנפט כנגד ישראל מחי־יבת פעולות מהירה להקמת אר־גון יהודי עולמי שיפעל במאורגן כנגד מגמות אלה.

התעניינות בהולנד בהצעת זיידל

הצעת זיידל להשבית את הרכב הפרטי בארץ יום אחד ולהעביר את החלק בחסכון להולנד, עורר הדים מרובים בהולנד. התוכנות ה־שידור והטלוויזיה הקדישו לכך מקום נרחב והבליטו את ההתענ־יינות והאהדה שגילו תושבי ישראל כלפי העמדה שנקטה הו־לנד. אמצעי התקשורת בהולנד ביקשו לקבל אינפורמציה נוספת לגבי אפשרות מימוש הצעה זו וקיימו ראיונות טלפוניים עם אי־שים שונים בארץ.

משמרת היפה צצה "בן מובים" תל־אביבי החשוד בהפצת צ'קים ללא כיסוי ובגניבת כלי רכב.

הפדרציה הישראלית של ויצ"ו

פונה לנשים בישראל

לפעול למען

חסכון מרצון!

נשים יכולות לחסוך למשק המדינה מיליארדים על־ידי ניהול אורח חיים חסכוני

* התחילי את החסכון בבית!
* הנהיגי צנע בכלכלת הבית
* חסכי במאור, דלק ומים
* הנהיגי צנע בלבוש, לך ולבני ביתך ושחררי את משאבי התעשיה ליצוא
* את ה"שמחות" ערכי בחוג המשפחה, המנעי מראוותנות באירוח
* בשוב אישך מהחזית, שחררי אותו ממעמסה כלכלית מיותרת
* הנהיגי אורח של הצנע לכת!

נהג בתבונה לחיזוק המדינה!

בית ברל המכללה

המכללה מודיעה בזה

על מועדים קרובים לבחינות כניסה ועדות קבלה ויעוץ לתלמידים שאינם מגוייסים

מועדים נוספים יפורסמו בעתיד. כן יעשו הסידורים הדרושים לתלמידים שעקב המצב נמנע מהם להופיע במועדים אלה.

יום א' 11.11.73 בשעה 14.00 — בחינת כניסה באנגלית
יום ב' 12.11.73 בשעה 15.00 — החוג למדעי הטבע — ועדת קבלה
יום ג' 13.11.73 בשעה 11.00 — החוג לספרות — ועדת קבלה
יום ג' 13.11.73 בשעה 14.00 — החוג להיסטוריה כללית — ועדת קבלה
יום ד' 14.11.73 בשעה 15.00 — החוג לאנגלית — ועדת קבלה
יום ה' 15.11.73 בשעה 14.30 — החוג לגיאוגרפיה — ועדת קבלה
יום ו' 16.11.73 בשעה 10.00 — החוג לצרפתית — ועדת קבלה

נא שימו לב לשעת הבחינה באנגלית ב־11.11.73 שהוקדמה לשעה 14.00.

לרגל המצב, התחבורה אינה סדירה. בינתיים, יוצא אוטובוס כל שעה מלאה מכפר סבא לבית ברל.

הבחינות והפגישות לא תתחלנה לפני כניסת האוטובוס למוסד.

על מועד פתיחת הלימודים בחוגים השונים תבואנה הודעות נוספות.

בשאלות אפשר לפנות למזכירות האקדמית טל: 923126, 925051.

המכללה בית ברל

ההסתדרות תעודד יצירת קרנות מפעליות להשלמת שכרם של המגוייסים

הועדה המרכזית של ה־הסתדרות החליטה אתמול להפעיל את מלוא השפעתה של ההסתדרות כדי לעודד תופעות של עזרה הדדית בין עובדים המגוייסים בעבודתם במפעליהם, לרבות אלה העובדים עתה שעות נוספות מיוחדות לרגל מצב המלחמה, לבין העובדים ה־עמיתים באותו מקום עבודה שנזקקו לתפקידי לחימה בשורות המילואים.

המדובר הוא בתופעות של עזרה הדדית בין העובדים עצמם במסגרת המפעלים בצורות השונות: אם על ידי חלוקת ההכנסה, שנבעה מן העבודה הנוספת בין כלל עובדי המפעל — העובדים והמגוייסים כאחד — ואם על־ידי תרומת התשלום בעד ימי חופשה לקרן משותפת וכיו"ב. "תופעות כאלה, קבעה הועדה המרכזית, ראויה לציון מיוחד".

כמו כן החליטה הועדה המרכזית שהוועד הפועל יעודד יזמה של יצירת קרנות משותפות במפעלים ארציים או מקומיים מן הה־כנסה שבאה מן העבודה הנוספת, בתרומות יום־עבודה וחופשה, לצורך השוואת ההכנסה או תמיכה מיוחדת במשפחות המגויי־סים.

גורם מסייע ומלכד של ציבור העובדים בעת המלחמה

כן ציינה הועדה המרכזית ש־סדרי תשלום המשכורת עבור חודש אוקטובר ש. ז. שקויימו ב־שורה של מפעלים ומוסדות למש־פחות המגוייסים, והתחשבנו על הלכת המשכורת שקיבלו המגו־ייסים במינהל התשלומים של ה־צבא. היוזמה מהווה גורם מסייע למשפחות המגוייסים וגורם חשוב בליכוד של הציבור בעת מלחמה.

כן ציינה הועדה המרכזית בהוק־רה את ההסכם שהושג בהסתדרות ובתיאום עם הממשלה בדבר תשלו־מים למשפחות המגוייסים החל מ־1 בנובמבר ש. ז. לפי ההסדר שהושג, ישולם התגמול למשפחות המגוייסים מקרן ההשוואה ולפי הכללים המקובלים בקרן. היינו: עד תיקרה של 1500 ל"י לחודש. הממשלה תעביר לרשות קרן־ה־השוואה את המימון הדרוש לכי־סוי ההוצאות הדרושות. לאחר ש־הקרן תשתמש לצורך התשלום ב־כל האמצעים שנצטברו ברשותה.

הועדה המרכזית, נאמר בהחל־טותיה, מצלה על גם את מאבק העבודה הגדול שעשו רבבות ה־עובדים בכל התקופה מאז פרוץ המלחמה, תוך היענות לכל צרכי העבודה, על ידי שעות עבודה נוספות בימים, בלילות, בשבתות ובחגים. "הסכמת ועדי העובדים במפעלים בתחומים חיוניים, וכן בשירותים לעבוד בשבתות ולוותר על תשלום התוספת המקובלת לג־בי שעות נוספות בחודש אוקטובר ש. ז., מהווה תרומה נוספת של העובדים" — ציינה הועדה המר־כזית.

יציבי סו"ב הקימו קרן השוואה למשכורת המגויסים

הוועד הארצי של ארגון הפוע־לים היציבים והקבועים ב"סולל־בונה" החליט על הקמת קרן הש־ואה למשכורת של המגוייסים. מימון קרן זו ייעשה על ידי תרו־מה של שני ימי חופשה של כל חבר הארגון.

התשלום לפועלים המגוייסים יהיה לפי שכרם היומי או החוד־שי מ־8 שעות עבודה ביום נטו.

ארגון הפועלים היציבים גם העביר תרומה של 2,000 ספרי "כרמיל" לחיילים, באמצעות קצין חינוך ראשי של צה"ל.

הערכה ב"כור": מפעלים יצטרכו לעבור לייצור בטחוני

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

כוונות משרד הבטחון היא ניצול מקסימאלי של כושר הייצור המקומי והקט־נת התלות, עד כמה ש־ניתן, ביבוא בטחוני, צפוי גידול ניכר בביקוש לכל ס־וגי המערכות הבטחוניות — מסרה צורית ואה"ל, מאגף התיכנון של "כור", בישיבת מועצת המנהלים של "כור".

לדעתה, המסקנה מהתפתחות זו היא שהמפעלים המייצרים עבור מערכת הבטחון צריכים להגביר את כושר הייצור שלהם, ואילו במפעלים אחרים צריכים לתכנן היערכות לייצור בטחוני.

ראש אגף הכספים של "כור" נפתלי בלומנטל הדגיש כי בראש דאגותיהם של המפעלים חייב להיות ניצול פוטנציאל הייצור, כגון גם התעסקה.

אחת הבעיות המרכזיות הניצ־בות לפני התעשיה — לדעת ראש אגף התיפעול ב"כור" שלום עירון — היא תכנית הייצור ל־אחר סיום המלחמה. יש לבחון אם לבטל קווים מסויימים ולהגב־יר קווים אחרים.

עצרת תפילה לפצועים ושבויים במאה־שערים

עצרת בה השתתפו ילדים של בית רבן, מוריהם והוריהם, רב־נים, בחורי ישיבות וקהל רב מ־תושבי השכונות החרדיות בירוש־לים התקיימה אתמול אחר הצה־רים בשכונת מאה שערים בירוש־לים בסיסמת "מפי עוללים ויונ־קים" לתפילה ותקיעת שופר למען שלומם של חיילי צה"ל בחזיתות, להחלמתם המהירה של הפצועים ולפדיון שבויי ישראל.

העצרת נקראה על ידי רבני בית דין צדק של העדה החרדית. אלפי ילדים ובידיהם ספרי תה־לים ו"סליחות", כתבו בבנין הג־דול של ישיבת מאה שערים, בעוד הוריהם ורבים אחרים נאספו בבית הכנסת "ישועות יעקב" הס־מוך. במשך שעה ארוכה נאמרו פרקי תהלים ותפילות וכן תקעו בשופרות. בעת העצרת שבתה שכונת מאה שערים מכל מלאכה. (ע)

ה"טוטו" יחודש ב־17 בנובמבר

הימורי ה"טוטו" יחודשו ב־17 בנובמבר במחזורים מיוחדים של משחקי הליגה האנגלית — על כך החליטה המועצה להסדר ההימו־רים בספורט.

המחזורים המיוחדים לא יכללו במסגרת מחזורי הליגות הישרא־ליות, אולם כל כפיפי התקנות להסדר ההימורים יחולו גם על המחזורים המיוחדים.

פיתחת רפיח – עורף ללוחמים בסיני

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

בישובי פיתחת רפיח "לא הושבים, ולא מהרהרים" — כפי שאמר לי אתמול חבר ועד אחד המושבים — "על החזרת האזור למצרים". ה־מתיישבים, שבכחציתם גוייסו לצבא, מצויינים בסיפוק, כי האזור שבעבר היה זירת קרבות שימש הפעם עורף אחורי לצבא שנלחם בסיני. מושב שדות מקיים על אם־הדרך מזנון לילי והחברות ה־עובדות בו מספרות ש"ה־חיילים לא רעבים, הם מעונ־יינים בעיקר בקפה ועוגות". כדי לעורר את תאבונם, מתבקשות חברות המושב להכין עבור המזנון "שפר־סנדוויצ'ים".

ביחוים בתגורים בפיתחה, נס־שו בתחילת ימי המלחמה את כבודיהם לאורך הצירים הראשיים מכיוון שהעריכו, כי אלה ייהפכו למוקדי קרבות. לאחר כמה ימים, כשראו שחוברי דיקלה, שדה ונתיב־העשרה אינם נוטשים את ישוביהם, חזרו למקומותיהם — מה גם, שהוברר להם שהת־ייחסות הממשל המתיישבים הי־ישראלים כלפיהם. לא השתנתה. הזרות לפאות הבדונים — שעל היסול עבודתם במהלך השנה ה־באה הוחלט בעקבות הדיפתו של שר־הבטחון לפני המלחמה — הצ־ליחו המתיישבים להתגבר על ה־עבודות הדחופות של איסוף ה־ירקות, הטיפול בפרחים, והכנת התוכניות לקליטת הלהקות החד־שות, חברי "הגרעין הרוסי" הש־תלבו בתפקידי התנדבות.

עבודות הקמתו של המרכז ה־אזורי בפיתחה שהופסקו במלחמה, טרם חודשו. הכביש למרכז הש־לם רק בקטע שעד לפסי הרכבת עזה — אל־עריש. יש לסלול עוד כשטה ק"מ עד לאתר. עשרות תושבים מקומיים, העובדים במת־קני צה"ל באל־עריש שבימים אלה הפכה לצומת סואן, ממשיכים ל־בוא לעבודתם במתקנים כרגיל.

87 מיליון ל"י — רכישת מלווה המלחמה בחיפה

המטה הציבורי למלווה מלחמה ברצון בחיפה, אסף עד כה 87 מיליון ל"י מתוך 150 מיליון ל"י לצורך מגבית זו.

● בישיבת המזכירות הארצית של חטיבת מובילי המשאיות, הוחלט כי חברי החטיבה ירכשו מילווה מלחמה מרצון לפי המפ־תח: מוביל בעל רכב קל ומנדר עד 4 טון 500 ל"י; רכב משא עד 10 טון 750 ל"י; רכב מעל 10 טון 1.000 ל"י.

● הפועלים והעובדים במפעלים ובמוסדות בצפת מסרו התחיבו־יות על 528.000 ל"י למילוה מל־חמה מרצון. התחייבויותיהם של עובדי המדינה, ההסתדרות, הסוכ־נות היהודית, הסכימו בעיר יצ־או למיליון ל"י.

תיירת לא־יהודיה שעברה את לוד תרמה תרופות

חבילה ובה כ־4 ק"ג תרופות אנטיביוטיות נמסרה לפצועי צה"ל על־ידי תיירת לא־יהודיה, שעברה בנמל התעופה לוד אור ליום את־מול.

האשה, בת 75 שנסעה במטוס "אייר פראנס" מפאריס למזרח ה־רחוק, וידעה שהמטוס נוחת לח־נית ביניים בנמל התעופה לוד. הכינה בעוד מועד את חבילת ה־שי, כביטוי לאהדתה למאבק יש־ראל על קיומה.

את החבילה מסרה לשלטונות נמל התעופה לוד, אשר בתוך הזי־רות העבירוה לבדיקה בטחונית, ולאחר שנמצא שהיא מכילה באמת תרופות הועברה לידי חיל הרפו־אה של צה"ל.

בינתיים הולכת ומתעודדת תנו־עת התיירות לארץ. אתמול לפנה"צ הגיעו שתי קבוצות גדולות של תיירים, קבוצה של צליינים נוצ־רים מארה"ב וקבוצת תיירים יהו־דים מאירופה.

230,000 ל"י אספו תלמידי ת"א עבור הועד למען החייל

● 230,000 ל"י נאספו השבוע על ידי תלמידים של 28 בתי ספר תיכוניים בתל־אביב—יפו, במבצע ביוזמה של "התרמה" במצות לבית שהכנסתו "מוקדשת" לרכישת חבי־לות שי וציוד "למען החייל". המבצע שנערך מטעם האגודה למען החייל בתל־אביב, בשיתוף עם מועצת התלמידים המרכזית שליד אגף החינוך בעיריה, נמשך שש שעות והשתתפו בו 3000 ער־גות של תלמידים.

נציגיהם של התלמידים ישתת־פו במסירת השי והציוד שיירכשו בכסף זה, ליחידות.

מבצע גיוס 4,5 מליון ל"י למלווה מרצון של עולי אמריקה וקנדה

בנוכחותו של רב אלוף (מיל.) יצחק רבין נתכנסו אתמול ראשי התאחדות עו־לי אמריקה וקנדה בביתו של זיק אלקוב בהרצליה־פיתוח כדי להגביר את ה־מאמצים שכבר נעשו ע"י יחידים וקבוצות מקרב עולי ארה"ב למען מלווה המלח־מה מרצון.

לאחר דברי פתיחה של יו"ר ההתאחדות גבריאל גלייזר, הספיד נשיא הכבוד של ההתאחדות, ד"ר ישראל גולדשטיין את 1,854 חללי המלחמה וקרא לנוכחים לשמש מופת ברכישת אגרות המלווה לציבור עולי אמריקה וקנדה ביש־ראל. רב אלוף (מיל.) רבין היה המרצה ואורח הכבוד.

מאיר וייסבל ממכון ויצמן ב־רחובות התרים סכום 350.000 ל"י מהנוכחים, נוסף לאגרות מלווה בסך 687.500 ל"י שכבר נרכשו על ידם קודם לכן. הרב הרברט פרידמן, מנכ"ל לשעבר של ה־מגבית היהודית המאוחדת בארה"ב יתאם את מבצע המלווה בסך 4.5 מיליון ל"י בכל כניסי ההתאחדות, במטרה לשתף כל עולה ותושב ארעי מארה"ב וקנדה בישראל ב־מלווה המלחמה מרצון.

תכנית מיתאר ירושלים – לתוקפה בעוד חדשיים

תכנית המתאר המחוזית של ירושלים היא התכנית הראשונה בין תכניות המתאר שהופקדה על ידי המועצה הארצית לתכנון ולבניה ותקבל תוקף בעוד חד־שיים — על כך מסר אתמול ח. קוברסקי מנכ"ל משרד הפנים ו־יו"ר המועצה הארצית לתכנון ולבניה.

קוברסקי דיבר בכינוס מתכננים אדריכלים אינג'ינרים וארכיטקטים לרגל יום התכנון העולמי שהת־קיים בבית המהנדס בירושלים. הכינוס הוקדש לתכנית המתאר המחוזית ירושלים.

קוברסקי מסר, כי במשך השנה יושלמו תכניות המתאר המחוזיות במדינה והן יהוו גורם עיקרי להכוונת ההתפתחות הפיסית של המדינה.

מנכ"ל משרד הפנים פנה בקר־יאה לרשויות המקומיות לקיים תכנון והאריתון בבראשא התכנון ולספקה על הנפשה בשעת ולהצ־דיק בכך את הדרגין הפיסי שבתוק שהטיל עליהן אחריות מוסרית לגבי קבלת ההחלטות. (ע)

נשיא המדינה ביקר במתקן רפא"ל

נשיא המדינה, פרופ' אפרים קציר, ביקר ביום ד' באחד ממת־קני רפא"ל (רשות פיתוח אמצעי לחימה), בשיחה עם כלל העוב־דים. לאחר סיור במעבדות הר־שות, ציין הנשיא כי אנשי רפא"ל יכולים להתברך בכך שתרמו חלק נכבד להצלחה שהושגה במערכה הנוכחית.

בדבריו אמר הנשיא, בין־השאר, כי "רעיונות חדשים ופיתוחים חד־שים היו תמיד מסימניה המובהקים של רפא"ל ויש להבטיח, כי בעתיד יהיו יותר אמצעים ויותר כוחות למימושם של הרעיונות המקוריים, שיתרמו לבטחונה של המדינה".

"עדה פרימטית" של הבעצמי־קים בכדוהי הרפואה הצבוריים והסתדרות הביוכימאים והביוקר־ביולוגים התפה בראשי תיבות על הכבם הסבר הקיבוצי לפנים 1972—73.

אזכרה וגילוי מצבה לד"ר מרים מנליס

טקס אזכרה וגילוי המצבה של קברה של ד"ר מרים מנליס ז"ל, נערך אתמול ב־13 בבית העלמין בקרית־שאול.

ד"ר מרים מנליס־פלדמן מתה לפתע בשנת הי"ב לחייה. משחר נעוריה היתה פעילה בתנועה ה־ציונית ברוסיה. בשנת 1924 "הג־להה" לארץ־ישראל, במקום לשל־חה למאסר ולעבודת פרך בסיביר. היא סיימה את חוק לימודיה ב־אודיסה ברפואת שיניים, ואת ע־בודתה במקצוע זה החלה בבית־החולים "הדסה" בתל־אביב. ב־ימי המשבר הגדול, ב־1926 — 1927, עברה לעבוד בשכם. ורכשה את לבות האוכלוסיה הערבית ב־שכם ובסביבה. אולם בימי מאו־רעות תרפ"ט עזבה את שכם ו־חזרה לתל־אביב, ורבים מבני ה־עדה הערבית המשיכו לבוא לטפ־ל בביתה בתל־אביב. היתה מן החברות הראשונות של הסתדרות רופאי השיניים בארץ־ישראל. הש־אירה בעל, י. מנליס, ובן, ד"ר גדעון מנליס — שהוא סגן יו"ר ההסתדרות הרפואית בישראל ו־יו"ר ארגון רופאי המדינה — ו־נכדים.

כמה עשרות אזרחים, שהתארגנו במסגרת "אזרחים נגד כניעה", נאספו ביום ד' בבוקר לפני משרד ראש הממשלה בירושלים, ובידיהם כרזות המזהירות בפני כניעת הממשלה ללחצים חיצוניים והקוראות להקמת ממשלת חירום לאומית.

קצרות

אדם מן השמים

(מזכרונות הילדות)

שעה קטנה לפני "כל נדרי" ביקש ממני סבי כדרכו בלשון זו: אני גוס, בטובך דויד גיצה נא אל ביתנו והבא לי את המש־קפיים. הרחוב תלול — בית־הכנסת במורד וביתנו על ראש גבעה ליד הכנסיה הנוצרית; כך תיכננו אדוני העיירה הפולניים, שלהם למעלה ושלנו למטה. אין נפש חיה ופתאום אדם יורד מן השמים. גבוה מאד, רגליו ארוכות מאד וצעדיו רחבים מאד — והיישר עלי. נתחלחלתי ובמרוצה מבוהלת אני חוזר אל בית־הכנסת.

איני יודע מה היה לי אך למחרת הכיפורים הביאתני אמי אל ר' אברהם מלמד־דרדקי, מבקשת ממנו ללחוש על "עין־הרע". נטל מידה מטפחת, נכנס אל מקום שנכנס, עושה בטפחת מה שעושה ומחזירה לאמי והיא כור־כת אותה על צוארי. כשלא הוע־ילה כלום הוליכה אותי סבתא אל אשת הנפח, פוסלמית הידועת לחש גם היא. ואני אורח מצוי אצלם, כי אוהב אני לראות את האיש עושה מלאכתו, וביחוד כי שהוא מפרזל סוס: היא בוזקת מה שבוזקת על סיר מלא גחלים לוחשות, מפסקת את רגליי ושמה אותו ביניהן וממלמלת וממלמלת ולוחשת. היא בשלה ועיני בש־לה דומעות. ומשלא הועיל גם עשן הקטורת על מזבחה של הסאמארית הסיעו אותי אל העיר הסמוכה לשאול ברופא; לא דבר ריק הוא לראות אדם יורד מן השמים. אמי בצער ואני אף שמח: ניתנה לי הגדולה במשאלות־לבי — נסיעה העירה.

איני יודע איך הגיעו ההורים על מעשה של סבתא. סבי פסק להן: כסיא, ילקו אותך על החטא שחטאת בעבודה זרה.

— מה עוללה לבני לדויד, שמע־תי כעבור ימים אחדים את אבי אומרת לאיזנאושקה בן שכנה, הבהלת אותו בקביים שלך.

ז. דויד

"לגין" מספק כל הדרישה לקופסאות למנות־קרב

מאת סופר "דבר"

במפעל לקופסאות־פח "לגין" ב־קיבוץ יגור, שהוא הספק היחיד של קופסאות־הפח לאריזת מנות־הקרב, עובד בימים אלה רק בשני שלישים ממספר עובדיו, אך מס־פק את כל הדרישה. בימים אלה הוגברה הדרישות לקופסאות עם התחלת העבודה במפעלים לשימו־רי הדרים, בעיקר אשכוליות. עלון קיבוץ יגור מוסר כי באחרונה קיבל המפעל מחו"ל 1200 טונות פח ועוד 500 טונות בדרך. בנמלי אירופה נמצאים מוכנים למשלוח עוד 1200 טונות.

פצועי צה"ל, המחלימים ב־בתי הבראה בחיפה, הוזמנו להצ־גת "בני הדוקטור", חינם אין כסף.

הלווייתו של פרופ' חיים גינות תיערך היום

ארונו של הפסיכולוג, הפרופ' חיים גינות, שמת ביום א' בניו־יורק בגיל 51, הובא אתמול לארץ במטוס "אל־על".

הלווייתו של המנוח תיערך ה־יום בשעה 12.00 בקיבוץ שער־הגולן.

חיים גינות היה פרופסור לפסי־כולוגיה באוניברסיטת ניו־יורק ו־פרופסור קליני באוניברסיטת אדל־פי בארה"ב.

נולד בתל־אביב ב־1922. השאיר אשה הפסיכולוגית, ד"ר אליס לס־קר, שאיתה כתב את ספרו האחרון והבלתי־גמור "בין בעל לאשה", וכן שתי בנות ושלושה אחים, ה־חיים בישראל.

תחום התעסקותו העיקרי של פרופ' גינות היה לימוד הורים כיצד לחדור לעולם הילד, בעיקר על־ידי שימוש בלשון של רגש והבנה. הוא טען, כי הילדים מב־חינים ביחס הוריהם אליהם מן הדרך בה הם מדברים אליהם.

מספריו: "בין הורים לילדים". "בין הורים לבני העשרה" ו"בין מורים לילדים". (ע)

דברים

בחירות, מלחמה ושלום

יש דוגלים בדחיית הבחירות לכנסת השמינית ובהקדשת בירור המחדלים הצבאיים והמדיניים, שהקלו על מתקפת־הפתע של אויבינו ועל הדיסיגיהם הראשונים בה; ואחרים רוצים לקיים את הבחירות ב־31 בדצמבר ולדחות את בירור המחד־לים למועד מאוחר יותר.

הבירור קשור במלחמה. ה־מוצדקת הדרישה הציבורית הרח־בה, שסוגיה חמורה זו לא תישכח, לא תטושטש, שהמסקנות הבטחו־ניות הדחופות יוסקו ללא דיחוי ו־אילו המסקנות הפוליטיות המתחיי־בות ממנה יתפשו מקום נכבד במער־כת הבחירות הקרובה.

אך הבחירות האלה מן הדין הוא, שהנושא המרכזי והעיקרי בהן יהיה השלום — יותר מאשר המלחמה.

אין לערבב בחירות במלחמה; אין לערוך בחירות דמוקרטיות חפשיות בתנאי מלחמה, אף לא בתנאי הפוגה בין קרבות אלא לכל היותר בתקופת הפסקת אש מכוונת להסדר שלום וקרובה יותר לשלום מאשר למלחמה.

לערוך בחירות פרלמנטריות עתה, עם המצעים שנוסחו ועם הרשימות שהודרכבו לפני המלחמה, ללא צל סכנתה באופק וללא סיכוי אי הכרה בהסדר שלום קרוב — יהיה בכך משום סילוף המשטר הדמוקרטי ולא ביטויו הנאמן. יו־פיעו בו שני גושים עיקריים — המערך והליכוד. הראשון עם מצע אישי ופרוגרמטי, שמשמשים בו בערבוביה יסודות של "נצים" ו־"יונים", מגמות של ארץ ישראל השלמה ומגמות היהודים המיי־סוראליים. השני — הליכוד — בסיסו המלכד העיקרי: הזיקה ל־שלימות הארץ וההתנגדות לכל צורה של חלוקתה מחדש.

איך יוכל הבוחר לבחור ולהכ־ריע בין שתי דרכים אלה — כאשר יעבוד על הבדיחה בין שלום ומלחמה כתודעה, לאחר כל מה שהתרחש במלחמה האחרונה ונוכח המציאות המדינית הזרחה שצמחה ממנה?

לכן מן הדין הוא, שהבחירות לכנסת השמינית יהיו דהמפנה יופיע בהן על "הליכוד" כבעל תכנית ברורה להסדר שלום רא־לי, תוך עמידה יציבה על הגאים בטחוניים היקרים להבטחת עתיד עמנו ומדינתנו בחלק זה של ה־עולם; תוך גבונה להיהודים סורי־סודאליים הברואים; ותוך הת־חשבות עתידי ייחסנו עם השכנים הערביים, וזאת — בצד הינרבוה העיזרית־הכרתית־מוסרית בתודעה מן הימוד.

הלל דנציג

שידורים בשבת חוסכים דלק

איראה ברדאי כ"מוסיף תבן ל־שופריים" אם אציין את ההלכה של הטלוויזיה בימים אלה, כאשר הביאה מדי יום אל בתינו את התמונות המרתקות מקודי האש. שהיא היתה ללא ספק כתבת הקרב על איסמאעיליה.

ואם אני בכל זאת נזקק למשא זה, הרי זה בשם הרצון לתמוך בדרישת הטלוויזיה להגדלת הק־צבה, כדי שתוכל לעמוד במט־לות להזמן נרמן. בימים אלה לא בלבד ארכו שעות השידורים, אלא זכינו גם לשידורים קבועים בשעות הבוקר של ימי השבת.

מאז הוכרע המאבק על שידורי הטלוויזיה בלילות־שבת עברו ש־נים בספר רבות הגיע הזמן לה־פוך קבע גם את השידורים ביום השבת. לבד מ"עונג השבת" יש־ראו שידורים אלה את אורחי יש־ראל שירות נוסף חשוב, ע"י ד־הוקם לבית ואי־הפצלת מבוזר תיהם. ההוצאות הנוספות בשעלה השידורים בימי שבת יוסו ע"י החסכון בדלק של אלפי מכוניות ומניעת תאונות ביתרות. אגב, גם אלה שמטעמי דת אינם מתעלים בטלוויזיה בשבת יודו כי יש בכך גם צד חיובי של מניעת חילול שבת בפרהסיא ע"י נסיעה ב־מכוניות...

מ. יסוד

שומרים על איזון

המפלגה הסוציאליסטית האיט־לקית מנסה לשמור על איזון ב־סכסוך המזרח־תיכוני; דבר זה נתברר מההחלטות שנתקבלו ב־ישיבת הועד המרכזי של המפ־לגה.

בהחלטות אלו אישרה המפלגה את יחסה הידידותי לישראל ול־מדינות ערב כאחת, והצהירה כי שלום אמת לא יקום אלא על בסיס של עקרונות הבנה הדד־עקרונות אלה מחייבים הכרת ה־ערבים בזכות קיומה של ישראל; ערובות בין־לאומיות; החזרת ה־שטחים הכבושים לערבים פרט לתיקונים מוסכמים של הגבולות; הכרה בזכויות העם הפלשתינאי.

הועד המרכזי של המפלגה ה־סוציאליסטית קידם בברכה את יוזמת שתי מעצמות־העל, אך הבי־עו צער על הפעילות של מעצמות אירופה ועל אי־ביטוי התפקיד בצד הטב מדינות השוק האירופי ה־משותף.

ג'וליו דרזנר, רומא

התעשיה הצבאית **משרד העבודה**

האגף הכשרה והשתלמות מקצועית

מודיעים על

פתיחת ההרשמה

לקורס מתכת - במרחב ת"א

(חריטה, כרסום והשחזה)

* הקורס ימשך כ־6 חודשים.
* מתקבלים משוחררי צה"ל שסיימו 8 שנים לימוד לפחות.
* במשך הקורס יקבלו המשתתפים תשלום שכר.
* בגמר הקורס יועסקו הבוגרים לפי הדירוג המקצועי בענף המתכת.

התעשיה הצבאית קוראת לך, הצטרף למשפחת חרשי הנשק — היה שותף למאמץ הבטחוני.

* על המעוניינים להשתתף בקורס, נא לפנות לקבלת פרטים: הקריה רח' ג' בנ. 8.

טלפון 258166, ת. ד. 6397, תל־אביב.

טלרד

תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ

מברכת את כל עובדיה

ובני העובדים המגוייסים

ומבקשת לשלוח גלויות בציון המס' האישי והדואר הצבאי על מנת שתוכל להתקשר אתם.

עובדי החברה ובניהם יכולים להתקשר עם המפעל על מנת להעביר הודעות למשפחותיהם.

טל. 03-962381

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

קולנוע

ירושלים:

* „מאגנז אהרון במארי־ב־" (סמדר) — הפרסומת הראשונית עשתה שירות דב. סרט מבשיק בעל אחידה נפלאה. וביטוי אישי בלתי־רגיל. סרט על בדידות, על אהבה, על כיו. על בלבול מושגים. סרט על־קומתי ועל־גיאוגרפי על המבוי הסתום של האנושות הבורגנית. קצת יותר מדי קיצוריות סמלית בכל המישורים ובסך הכל — סרט חשוב, מרתק ומהמם — גם את אלה שיחליטו כי הוא „מבעיל" — ויהיו כאלה.

* „מעשיות קנטרבורי" (הבירה) — פאזוליני במכל בזיופר — באותה הפשיות, בה טיפל בבוקאצ'ו. אבל לא באותה מקוריות — סרט מפתיע, שהוא קורוז מרתק, אך לא יותר מזה.

* „המקצוענים" (אורגע) — מיסו החד, המרתק, המשום בידתו והמעודד ביותר של ריצ'ארד ברוקס על פעולה בלתי־אפשרית הדי־מרנטינית צבועה בממלכת המערב הפרוע. ברוקס מוכיח כי המרכיבים היסודיים של העלילה המתח ללא השלכות פסיכולוגיות מסובבות בביצוע מוהיר, הם „סחורה" תמיד.

* „מגעים" (ירושלים) — סרט „הבינוני" ביותר של אינגמר ברגמן, שהוא גם סרטו היחיד, כאן נהיה מפורסם, על עלילת „רגילות" — כלומר אהבה, נאמנות, בגידה. הרוח הברגמנית, גם אם בלומה, היא נהדרת — אך תיאור ביוגרפי של הישראלי־אמריקאי (אליוט גולד) מעורר ספקות — בודאי אצלנו.

תל־אביב:

* „שחק אותה, סם" (הבלה) — קומדיה כמעט אבסורדית. אישית, בעלת משקע אישי כבד, על אדם שסבל מתסביכים. מומלץ במיוחד לאוהדי הקולנוע — ועוד יותר לאוהדי תולדות הקולנוע. דומני שגם הצופים האינטליגנטיים האחרים לא יתאכזבו.

(...דן) — סרטו האישי־פרטי של

* „הדיזה האמריקאית" (אסורי) — סרטו על הפראנסואה של עשיית קולנוע. סרט מריר המשעשע ומבעי ומוגזם ומכש משגע. כל מה שחשבנו על עשיית קולנוע — בראי עקום, אך אוהב. סרט מצוין.

* „נשיא על הכוונת" (אלנבי) — סרט זריז, כהיר, גדוש ומוסנפץ מרתק בצורה לא־רגילה. המתעלם כמעט לגמרי מהרקע ומהעומס של מניעי נסיון לרצח פוליטי מבוסס על רב־מכר של פרדריק פורסיית על קשר לרצוח את הדיגול היה לסרט רב־מכר מצוין של ביקור בלתי־מהימן.

* „ההוזה־ייה" (פאר) — כמיהתם של שני נחדים אמריקאים לבבש את חלום ההצלחה הזאורור. שהוא מתם הלאה. הביבאניים המביע את הסרט הוא כבול — התרגשות בין הדמיון לבין המציאות וריקם יותר ידידת נהורה. העלילה היא אוסף של „סלאי־אוויה" בלתי־מאורגנים ונחשו כל הסרט הוא באופיו הצילומי הנדיר שלו ובמשחק היוצא־מן־הכלל של ג'ין האקמאן ואל פאצ'ינו.

* „עד שהגנב יפריד ביניהם" („ליבורי") — קומדיות מבהגים משעשעת וארוכה למדי של המאי האיטלקי פייטרו ג'רמי. השולה חיכיר הפעם לא רק למוסר הבישואין האיטלקי אלא גם אל המוסר החדש באיטליה של הגירושין, עם דאסטין הוזמן.

* „מה תאמר לגברת עירומה" (מוגרבי) — מה באמת לומר לגברת עירומה שבפה ועדלה במקומות בלתי אפשריים כמו מעליות בבנייני משרדים או תאי טלפון ציבוריים ברחוב, זהו כנראה בעית המעסיקה את אלן פאנט המפיק הבנאי של כדורת הטלוויזיה האמריקאית „קאנדיד קאמרה". מה אומרים הגברים לנשים עירומות ומה עושים לגברים עירומים, מגלות המצלמות הנסתרות של פאנט. משעשע אך לא מבלה ולא מוריד.

חיפה:

* „זמנים מודרניים" (אורלי) — סרטו הישן של צ'אפלין, שהוא סאטירה רומאנטית על העולם המכוכו. צ'אפלין מקדיש כאן זמן רב מדי להתכוננים לשמם (בהדרים כי־שלעצמם). והוא גם נוטה להשקפה אספקטית מאד. דברים אלה כבר לישים את ההתפעלות. אולם זהו יצירה קלאסית וגם סרט שישעשע וירגש תמיד — בכל דור ובכל גיל.

* „הגנב שבא לסעוד" (רון) — סרט בידור נעים ובלהיר מחייב, המתפסר עם סאטירה חברתית, דראמה של מתח ומלהדראמה של אהבה מבלי להיות מצטיין, אך נשאר בתחום הטעם הטוב והמתח הנאה. יש בו כמה רגעים נהודים (ביחוד משחק השח) והופעה מעכבעת של רייאן אוניל, וורן אוטס ואוסטין סגלמן.

* „אהבתיך, אהבתיך" (בית־השלד) — סרטו האחרון — ההכונת בארץ — של אלן רנה על עולמו הפנימי של תוצר דורנו „הסימפונה", התר בין מציאות ודמיון, בין העבר, ההווה והעתיד — סרט רציני ונפלא, שהוא אולי רק ל„בולי" מכדי להוות אטראקציה של ממש להמונים, אך להמונים „מובחרים". הזדמנות, לפחות להתכבי חיפה.

תיאטרון ובידור

* „חתולה על גג פח לוהט" תל־אביב („הבימה") — אחד המחזות הפשות טובים אך היותר אהובים על טנסי ויליאמס. שכתב אותו. מלודראמה מתפרצת מרוב רגשות: אהבה, קנאה, שנאה ותאווה, ושופעת סמבים וויליאמסיים אופייניים. מייקל מוצ'ים בנה הצגה ריאליסטית חמה באוה, עליאף הקולניה המגונה לעצים שבה. כמשחק טוב של אלי כהן, יעל דרדיאגוב, דליה פרידלנד ושמעון בינקל.

* „במיב בעייניכם", תל־אביב (התיאטרון הקאמרי) — פירוש אינטליגנטי ומבריק של במאי אבגלי צעיר למחזהו של שייקספיר המבליט את הרציונות הנאליים והעל־תקופתיים שבו. משחק יפה מאוד של עודד האומר, יוסי בנבר ושל רוב השחקנים האחרים. הצגה מרתקת עליאף ארוכה.

* „יעקבי ולידנטל", תל־אביב („הקאמרי" בשיתוף עם „בותא") — המחזה בסידרת מחזות האבסורד של חנוך לוין, עם כמה הרהורים נוגים מאוד על גורלו של האדם ועל אופיו. ההצגה שבים לוין היא מן המעולות שהועלו אי פעם בארץ; הבימוי מאופק, מסכו, בקי ובוטן. משחק מצוין ומכבד התרגשות של זהרירה חריפאי, אלברט כהן ובעיקר יוסי כרמון. הבגה שאין להחמיצה.

* „סיפורי פיבי" — להקת בודדת — תל־אביב (התיאטרון העממי) — להקת ה„מודר" מגישה ערב נפלא של הומור מתושמל. סכסוכים טובים ומכבינות מבוריונה של דני סנדרסון. מבוצעים להפליא עליידי שבעה ממתגני בוודינו.

המבחר נכתב עליידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים.

בולים

„ירושלים 73" במארס 74

מאת אריה לינדנבאום

כפי שאפשר היה לצפות נדחה מועד פתיחתה של תערוכת הבולים הבין־לאומית „ירושלים 73", עד 25 במארס 1974. התערוכה תיערך איפוא, בין 25 במארס ועד 2 באפריל 1974. ואף על־פי שהיא תתקיים בשנת 1974 הורשאר השם „ירושלים 73".

ההחלטה בעניין דחיית התערוכה נפלה בסוף השבוע שעבר בשתי ישיבות מיוחדות של ועדת התערוכה בשיתוף כל הגורמים הקשורים בארגון התערוכה. ל„ירושלים 73" יש חסות בין־לאומית של הפדרציה הבין־לאומית לבולאות, שקיבלה בשיחת טלפון את המועד החדש של התערוכה בירושלים. לכל הגורמים הקשורים בתערוכה „ירושלים 73" הוסברו הנימוקים לדחיה. גם לכל נציגי התערוכה בחו"ל נשלחו מברקים ולמבירנים מכתבים. בסוף החודש יוצא עלון הסברה חדש ובו, כך כפורים באמצעות מבודעות, יובאו פרטים נוספים ולוח אירועים מחודש של „ירושלים 73". לפי הסביד החדש תתקיים „ירושלים 73" תשעה ימים בלבד, לעומת 11 ימים בתכנית המקורית. הקיצור נובע מהעובדה שהמועד החדש הוא סמוך מדי לחג הפסח.

בולי התערוכה „ירושלים 73" יופיעו ב־19 בדצמבר (1 ל"י ו־20 אגורות), ואילו שלושה גליונות־הזכרון יופיעו ב־25 במארס בפתיחת התערוכה.

צייר יהודי בשוודיה

בבולי שוודיה אין הרבה מוטיבים יהודיים, פרט לכמה בולי־דיוקן של יהודים בעלי פרס נובל. בשבוע הבא יכבדנו דואר שוודיה בבול מפרי מכחולו של הצייר היהודי, בן החשובים ביותר בין ציירי שוודיה, ארנסט יוספסון.

במחצית השניה של המאה ה־19 היגרו הרבה מציירי שוודיה לפאריז, שכן חמסכה של חדשי החורף הארוכים היתה גורם בפריט לעבודתם של ציירים רבים. הם ניסו לפתח את הבגש של „סטמניבג" (מצב־רוח) במקום תבונה ציורית, שהיא יותר תוצאה של שפעת־אור הנעדר בשוודיה. אולם האקדמיה של שטוקהולם לא עודדה יצירות עם אהירה סנטימנטלית וסובייקטיבית וציירים רבים היגרו לפאריס.

ארנסט יוספסון (1851—1906) הוא באצע לפתח מקומתם היחדדיזה הראשונות בשוודיה שהשתקע בה בבאה ה־18 ועמד בראש קבוצת הציירים השוודיים בפאריס. דואר שוודיה יבפיק, כאמור, בשבוע הבא (12 בנובמבר) בול אבנות עם יצירתו של יוספסון „נערת האוחים".

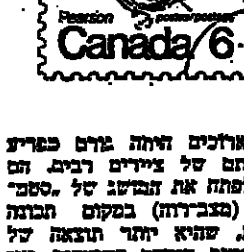

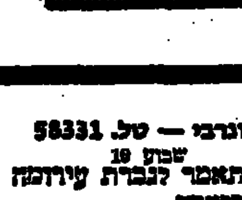

בקנדה יופיע בול לסטר פירסון בין שנה ראשי ממשלה אחרים.

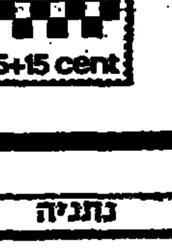

מבולי העולם

בולי חג־המולד יופיעו השנה במספר גדול כאשר בשנה שעברה. רוב בולי חג המולד מופיעים עם מוטיבים דתיים. בדרך כלל כן האמבות.

במבניה שבאפריקה תופיע ב־30 בנובמבר סידרה מוקדשת ל־25 שנה לצלב האדום המקומי. סידרה דומה תופיע גם בגויאנה.

בדואר ארים תופיע ב־16 בנובמבר סידרה־בולים מוקדשת למגילת זכויות האדם, במלאות 25 שנה להצהרה.

בהולנד יופיעו ב־13 בנובמבר ארבעה בולים עם ערך כספי מוסף לטובת מוסדות ילדים, באו בעת־הבולים משחקי חברה, כמו להה שחמט, מבוך, ועוד.

בהונג־קונג יופיעו ב־23 בנובמבר 3 בולים ל„פסטיבל של הונג־קונג".

באיי בוהוליק — תופיע סדרת בולי חג־המולד ד־4 בולים לסידרה הקבועה מן המניין.

בבריטניה יופיעו שני בולים לנישואי הנסיכה אנה וסרן פיליפ. (14 בנובמבר).

קולנוע — לוח

תל־אביב

אורלי — טל. 621025 — הצגת בכורה ארצית — כר ממזר וכר פושע — שבוע 2 — 4.30—7.15—9.30

אופיר — טל. 613321 — שבוע 2 — הצגת בכורה ארצית — האקדח השחור — בים בראה. מרונן לבראו — 4.30—7.15—9.30

אסתר — טל. 225610 — שבוע 8 — הדרקון — 4.30—7.15—9.30

אלנבי — טל. 57820 — שבוע 7 — נשיא על הכוונת — מיכד מאלה, לי גרנט — 4.30—7.10—9.30

בן־יהודה — טל. 228409 — שבוע 2 — הצגת בכורה ארצית — הכובשים לסנמור — לנראו בוזקה — למבוגרים בלבד — 4.30—7.15—9.30

גורדון — טל. 244373 — שבוע 2 — הבוטשי עם הנצק השחורה — 4.30—7.15—9.30

גת — טל. 267888 — שבוע 8 — פום הבילי

הוד — טל. 226226 — שבוע 10 — הצגת בכורה ארצית — 4.30—7.15—9.30 — הבריחה — מאר מקוויין, אלי מקגרו

המרכז — טל. 32121 — שבוע 2 — במוצ"ש 9.30—7.15 — האגרופן הקשה — 10—12—2—4—7.15—9.30

זמיר — טל. 57455 — תשוקתו של הבודקי הזהים — 5.30—7.30—9.30

חן — טל. 282288 — הצגת בכורה ארצית — הסרטי הפטנט — רק למבוגרים

לימור — 260773 — שבוע 12 — עד שהגנב יפריד ביניהם (אלכיה אלבריו) — רק למבוגרים — 4.30—7.15—9.30

מוגרבי — טל. 58331 — שבוע 10 — מה תאמר לגברת עירומה — רק למבוגרים — 4.30—7.15—9.30

מקסים — טל. 227457 — שבוע 6 — אהבה נקמה ובכה מריה — 4.30—7.15—9.30

מוגמיד — טל. 612676 — אחד אחד על הכוונת — 10 .12 .2 .4 .7.30 .9.30

סטודיו — טל. 55817 — שבוע 2 — הצגת בכורה ארצית — האושק האבוד — פטר פינצ', לב בומנן — 4.30—7.15—9.30

עדן — טל. 57450 — דמות החיים

סינרמה — טל. 39802 — שבוע 7 — שפט באפריקה

פריז — טל. 236605 — אחד מן ההפקר — 4.30—7.15—9.30

פאר — טל. 443795 — שבוע 7 — ההדהדיה

צפון — טל. 445035 — שיבות לידיד — צ'רלס ברונסון — אלן דלון — 4.30—7.15—9.30

דקל — שבוע 10 — מהנדת לפרבי כוסר

תכלת — שבוע 10 — שחק אותה סם

תמר — טל. 613012 — אנשי ההדרה — 10 .12 .2 .4 .7.15 .9.30

תל־אביב — טל. 281181 — קדה על כוכב הקופים — 4.30—7.15—9.30

רמת־אביב טל. 412761 — 7.15—9.15 — קוראים לי שמיל — אריה הל — יונה אליאן — יום שלישי ב־4.30 — קוראים לי שמיל

סינמה 1 — הצגת בכורה ארצית — (יונה הנביא 8 שבת ים) — הגנבבמבר — בישל קונבנמין — 4.30—7.15—9.30

נגה — טל. 825096 — 9.15 — 7.15 — קוראים לי שמיל — אריה הל — יונה אליאן — במשך השבוע 4—7.15—9.15 — הצגות שחרית 2 סרטים בכרטיס

יפו

צליל — טל. 823020 — 7—9.15 — ידידי של קבין משטרה — בימי חול: 10—12—2—4—7

בת־ים

רמת יוסף טל. 867846 — אלכברוב — 7.15—9.30

חולון

ארמון — טל. 842431 — 7.15 — הזקן עם החרוה

מגדל — טל. 341839 — 9.30 .7.15 .4.00 — בלש ושבו קולומבו

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס — טל. 739592 — 4—7.15—9.30 — האגרוף הסיני

ארמון — טל. 720706 — שבוע 2 — 7.15—9.30 — עיר ושמה גיהנום

אורדע — טל. 721720 — 4.00—7.15—9.30 — הצגת בכורה ארצית — שפט באפריקה — 7.15—9.30

גל־אור — טל. 740357 — 4.00—7.15—9.30 — בית החיים

הדר — טל. 723822 — 4 — 7.15 — 9.30 — הזצה העונת הקיץ

לילי — טל. 744238 — שבוע 2 — 4 — 7.15 — 9.30 — הרפתקה בפוסידון — ב־4.00 צ'פליק

רמה — טל. 721900 — 7.15 — 9.30 — בלדי במה

רמת־גן — טל. 724504 — 7.15—9.30 — שבוע 3 — הגנב שבא לסעוד

שביט — 7.15—9.30 — יום אי הארוד — א׳ ב׳ ג׳ ב־4 פרטה נגד מקום

פתח־תקוה

היכל — טל. 917374 — 7—9.15 — החקירה — בימי חול: 3.30—7—9.15

שלום — טל. 917430 — ציפורים ומעודים — 7.15—9.15 — אי מודגים — ימות ב־3.30 — הבזורים

קולנוע הדר — 7—9 — לאמובר — בימי חול: 3.30—7—9

הדר השרון — בית הפועלים — 6.45—9.00

קרית שמונה

שגיר — טל. 40172 — 6.45—9 — קוראים לי רוח הקודש

חרמון — טל. 40030 — 6.15—8.30 — הרב השבון

חדרה

חוף — טל. 22202 — 7—9.15 — גבר עם כבוד

חיפה

אורה — טל. 64017 — הקדילק הלבן

אוריון — טל. 523939 — אצבעות חמדה

אורלי — טל. 81868 — שבוע 2 — זמנים מודרניים

אמפיתיאטרון — 64018 — שבוע 2 — הדרקון

ארמון — טל. 64848 — הפרפר הממגע

חן — טל. 66272 — שבעת המופלאים רוכבים שוב

מירון — מכבת האגרוף

עצמון — טל. 73003 — הודיפה

פאר — טל. 62232 — מירדף בקרבה

רון — טל. 922666 — שבוע 2 — הגנב שבא לסעוד

שביט, הר הכרמל — החמדה

בית ביימס דה רוטשילד — אהבתיך אהבתיך

עממי — אוכם בפרק

נתניה

אסתר — טל. 22257 — 5—7—9 — פירנט לסוף שבוע — קומיה: הקרב בארץ האש — עם גרגורי פק

סטודיו — טל. 23904 — שבוע 2 — 5—7—9 — סגור: המדריך בשדות — במשך השבוע 4.30—7—9

שרון — טל. 22909 — 7 — 9.15 — מעבר הרחוב 110 — אנטוני קוין — יובל: זקם האלופים

כפר סבא

עמי: האמזונות 14 — 7—9.15

רון: נקמת הבן — 7—9.15

רעננה — אבק שריפה — 7—9

ירושלים

אדיסון — טל. 24056 — 7 .4 — חכבוד ההקפה

אוריגיל — דקמרון 69

אורין — טל. 22914 — שבוע 7 — קוסת הצרות

אורנע — טל. 224733 — שבוע 7 — המקצוענים

ארמון — טל. 24829 — החופשה המפורסת

הבירה — טל. 232366 — מעשיות קנטרבורי — שבוע 2

חן — טל. 222955 — שבוע 4 — 7 אזהרי הקרפה

ירושלים — טל. 25067 — בעשים

סמדר — טל. 33743 — שבוע 6 — 6.30—9.00 — המנגו האחרון בפריז

עדן — טל. 223829 — סביבה בגם בודר

רון — טל. 234704 — מכסת הנביא

קופת־חולים של ההסתדרות הכללית · מחוז תל־אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה

מתקיימות ערב ערב, כולל שבת זה. —בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף מ־8—11) במרפאות דלהלן:

1. מרפאת אילון, התורנות מגורה באורות זמני. וחברים מסניפי: אילון, יד אליהו, רמת־גן, עממי ג׳ ורמת שראל יפנו למגן דוד אדום, רח׳ מזאה 13, טל׳ 101. על חידוש התורנות נודיע בזמן.
2. מרפאת התקוה ב׳, רחוב זיו פינת רח׳ ברכיהו, טלפון 31122 — לחברים מסניפי: התקוה א׳ וב׳, נוקמת, כפר שלם החלק הקרוב ליד־אליהו.
3. מרפאת הדר יוסף, רחוב קהילת וראשה בספר 10—12 טלפון 778095 בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה לחברים מסניפים: הדר־יוסף, נוה שרת, צהלה, רמת־החייל, תל־ברוך וכן לחברים בהשכונות הקרובות לסניפים.
4. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה 61, פינת לוינסקי טל. 33483 לחברים מסניפי: נוה־שאנן, ושינמן ופלורנטין.
5. מרפאת קטוביץ, רח׳ רצי־דת קטוביץ 36, פינת יהודה המכבי טל׳ 444494 — לחברים מסניפי קטוביץ, רבינוביץ, רמת־אביב, שיך מונים וחלק מבאורי — לפי רצון החברים היכולים לפנות לקטוביץ או תל־נורדוי — לפי בחירתם.
6. מרפאת תל־נורדוי, רח׳ דב הוז 1 פינת מבולי 21, טלפון 243233 — לחברים מסניפי: תל־נורדוי, —אלחריזי, אהוד־בוב, גלביץ, הכמל, רפפורט והחלק מבאורי — לפי רצון החברים היכולים לפנות לתל־נורדוי או קטוביץ לפי בחירתם.
7. מרפאת קרית שלום, רח׳ דשבסקי 12 טלפון 822715 לחברים מסניפי קרית־שלום והסביבה.

הערה:

א. אחרי השעה 12.00 בלילה ועד שעה 7 בבוקר מתקיימות תורנויות לילה במד״א ברחוב מזאה 13, טלפון 101.

ב. החברים מסניפי: בבלי־ברג, בר־אור, אוליפנט, שבזי, —יונה הנביא ומונטפיורי — הזקוקים לרופא בין השעות 8 בערב עד 7 בבוקר יפנו למגן דוד אדום ברחוב מזאה 13, טל׳ 101.

ב. תורנויות ערב שבת

בימי שישי משעה 2 אחה״צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רחוב מזאה 13, טלפון 101.

1. בית מרקחת, במרפאת מנדלברג — רח׳ אלנבי 75, טלפון 614467, בין השעות 2.30 5.00 אחה״צ.
2. בית מרקחת, ברחוב זמנהוף 42, טלפון 289221 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה״צ.
3. מעבדה, בזמנהוף — בין 4—5 אחה״צ.

ג. תורנויות שבת וחג

1. מתקיימות בין השעות 9.00—11.00 לפנה״צ במרפאות:

גלבוע	טל׳ 242870
התקוה א׳	טל׳ 32579
ושינמן	טל׳ 828180
הדר־יוסף	טל׳ 778095
יד־אליהו	טל׳ 34278
יונה הנביא	טל׳ 55979
כפר־שלם	טל׳ 31546
מנדלברג	טל׳ 614467
נוה־שאנן	טל׳ 33483
קרית־שלום	טל׳ 822715
קטוביץ	טל׳ 444494
רמת־אביב	טל׳ 412294
רמת־החייל	טל׳ 771162
תל־נורדוי	טל׳ 243233

משעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום רח׳ מזאה 13 טלפון 101.

2. רופאים מקצועיים — לכל סניפי המחוז, במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75, טלפון 614467.

א. רופאי א.א.ג. ורופא עיניים בין השעות 9.30—11.30 לפנה״צ.

ב. כירורג בין השעות 9.00—12.00 לפנה״צ.

3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז, בזמנהוף, רחוב זמנהוף 34, טלפון 284242, בשעות 9—11 לפנה״צ, 4—5 אחרי הצהרים.

בית מרקחת כהונוי במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75, בין השעות 9.30—12.00 לפנה״צ, 4.00—5.00 אחה״צ.

הערה: בית המרקחת מנדלברג רח׳ אלנבי, פתוח בימי א׳—ה׳ משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

קופת־חולים מחוז חיפה

תורנויות לילה בקופת־חולים מחוז חיפה

א. שעות התורנות

בהסניפים: קרית חיים מזרח:

1. בלילות, לרבות לילות שבת ולילות חג מ־9 בערב עד 12 בחצות.
2. מ־12 בחצות עד 7 בבוקר במגן דוד אדום, טלפון 101 ובמפרץ חיפה, טלפון 713232, ראה סעיף 8.
3. בימי ששי ובערבי חג מ־4 עד 5 אחה״צ.
4. בשבתות ובחגים מ־9 עד 11 לפנה״צ ומ־4—5 אחה״צ.

ב. תחנות התורנות

1. מרפאת פרישמן, רחוב פרישמן 4, טלפון 62195 לחברים מהסניפים: פרישמן, אחד העם, שדרות ארים, יבנה, ד״ר גליקר, ברדלי כמרלה, תל־עמל, הליסה, ושכון גלויות.
2. מרפאת קרית אליעזר, רחוב צה״ל טלפון 535226 לחברים מהסניפים: קרית אליעזר, טריטפלדר א׳ 3 טלפון 222121, לחברים מהסניפים: נוה שאנן, יזרעאל בידבה, גלבוע, ורמות רמז.
3. מרפאה קרית חיים מזרח, טלפון 721331 לחברים עמ: קרית אליהו, בת גלים, עין הים, פוזה וזיו, וקרית שפרינצק.
3. מרפאת ריש במרכז הכרמל, רח׳ אלתנן, טלפון 86868 לחברים מהסניפים: כתן — אחוזה, ריש — מרכז הכרמל, הכרמל הצרפתי והדפנה.
4. מרפאת נוה שאנן גלבוע, חית, שיכון גיורים, קרית ביאליק, קרית מוצקין, קרית שמואל ופרית זמר שלום.
5. מרפאה קרית ים א׳, שדרות ויצמן, טלפון 721553, לחברים מהסניפים: קרית ים א׳, קרית ים ב׳, קרית ים רסקו וקרית חיים מערבית.
7. מרפאת עזריאל — קרית אתא, טלפון 722384, לחברים מהסניפים: עזריאל בן עמי, פינסקר, קרית בנים, קרית בנימין ושיכון הבונים.
8. תורנויות לילה מ־12 בחצות עד 7 בבוקר:

א. בתחנת מגן דוד אדום, של עיריית חיפה, פרט למפרץ, החברים הגרים בשטח שיפוטו המשתייכים למרפאות הסניפים 1, 2, 3, 4.

ב. במפרץ חיפה „מספר ביאליק", טל 713232, לחברים הגרים במפרץ חיפה המשתייכים למרפאות הסניפים 5, 6.

ג. בכל יתר המרפאות במחוז חיפה קיימים סדרי תורנות קבועים בהתאם למודעות בלוחות המודעין במרפאות ובארגוני הבגניות.

ה. תורנות מעבדה:

במעבדה המחוזית שדרות ארים 84 טלפון 532102 לחברים בכל סניפי המחוז

ה. תורנות לבקורים הוספים בשבתות ובחגים. פירוטריים לפנה״צ.

שעות תורנות: בימי ששי וערבי חג מ־4 עד 5.30 אחה״צ. בימי שבת וחג מ־9 עד 11.30 בהולקה הכירורגית רח׳ אבן סינא 8.

טלויזיה לימודית

07.50 מיסים ט׳ — היסלי נקודה; 08.15 חשבון ד׳ — לוח החיבור; 8.40 המדר לשון ז״ת — המלח הגדול; 9.05 חשבון ד׳ — מציאה השלם; 10.00 ביולוגיה י״ — היסון; 10.20 אזרחות ד׳ — תעמולת בחירות; 11.25 בת היאים (סרט); 12.00 פגישה עם סופר: שיחה עם אהרון מגד; 14.00 המדר לשון — פרשת האקדה; 14.17 מוסיקה לי — חשבון בצלילים; 16.00 1. במעגל קטן 2. סיפור, שיר ומשחק לילדי הגן, 2. צייר הברווזים — סיפור לילדי הגן, 3. סרט: הרמן שסרוק — האמן הבאמין, 4. מוסיקה־לי: חשבון בצלילים.

גלי צה״ל

יום ו׳ 9.11.73

06.00 — חדשות וצלילי שחר + ד״שים. 08.00 — חדשות ויומן גלי־צה״ל. 08.20 — ד״ש עם שיר החדשות. 11.05 — חמים וטעים + ד״שים. 11.30 — מכל מקום. 11.35 — חמים וטעים + ד״שים, חדשות ויומן גלי־צה״ל. 12.20 — חמים וטעים וחדשות. 13.05 — חמים וטעים. 13.30 — הנקודה היהודית. 13.35 — חמים וטעים + ד״שים, הודעות לחיילים וחדשות. 14.05 — אחר צהרים טוב + ד״שים חדשות. 16.05 — מבעד הפזמונים וחדשות. 17.05 — ד״ש עם שיר מצעדים ואליהם החדשות ויומן גלי־צה״ל. 18.45 — מסורת מסורת וחדשות. 19.05 — יום שישי הקצר וחדשות. 20.05 — כדאנבב וחדשות. 22.05 — שירים לכבוד וחדשות. 23.05 — על נושא חדש, חדשות ויומן גלי־צה״ל. 00.20 — פזמונים אל תוך הלילה וחדשות. 01.05 — פזמונים מתוך סרטים ומחזות מוסיקליים וחדשות.

יום שבת 10.11.73

06.00 — חדשות. 06.05 — שבת בבוקר + ד״שים וחדשות. 09.05 — בני ורויטל מגישים סגדויק, חדשות ויומן גלי־צה״ל. 12.20 — פזמונים לכולכם וחדשות. 13.05 — האדם השלישי וחדשות. 14.05 — שאלות אישיות וחדשות. 15.05 — קול־מרחלום וחדשות. 17.05 — יומן גלי־צה״ל וחדשות. 18.05 — אשר שופרים וחדשות. 19.05 — כדאנבב החדשות. 21.05 — מסורת, מסורת. 21.35 — מוסיקה מתוך סרטים ומחזות מוסיקליים וחדשות. 22.05 — היגע ושיר, חדשות ויומן גלי־צה״ל. 00.20 — פזמונים אל תוך הלילה + ד״שים וחדשות. 01.05 — זר מרבית וחדשות. 02.05 — פזמונים אל תוך הלילה וחדשות. 03.05 — פזמונים אל תוך הלילה עד שעה 06.00.

בתי־מרקחת

בירושלים

ששי: צוה, צנה 15, טל. 38262; אל שגב אל ברידה בתוך שער שכם, טל. 282034.

שבת: הרצל, רחוב יפו 36, טל. 225059.

מוצאי שבת: זכרון משה, ישעיהו 10, טל. 228285; אל מנטראל, רחוב צלאח אידין, טל. 282196.

בתל־אביב

יום ששי: פרנקל, רח׳ המלך ג׳ורג׳ 28, טל. 223721; „שלמה המלך", רח׳ שלמה המלך 78, טל. 246461; יאני, רח׳ יהודה הלוי 67, טל. 612474.

שבת: גרוסו, רח׳ שינקין 27, טל. 284791; צפון, רח׳ יהודה המכבי 33, טל. 449995; יאני, רח׳ יהודה הלוי 67, טל. 612474.

מוצאי שבת: כפר המדינה, רח׳ ה ב.יר׳ 4, טל׳ 258046; בגל, רח׳ דיזנגוף 174, טל. 222386; הרשקוביץ, רח׳ 174, טל. 222386; משקוביץ, רח׳ המלך ג׳ורג׳ 25, טל. 282650.

בבת־ים

ששי: יונה, לפת־יוסף, מרכז מסחרי.

שבת: בלפור, בת־ים, בלפור 90.

בחולון

ששי: נאות שושנים, באולים 44.

שבת: אטוזה, סוקולוב, סדורפלדר 4 (פרל פנה שבקר 19).

בני־ברק, רמת־גן

ששי: הרצל, רמת־גן, הרצל 52.

שבת: נבנה, רמת־גן, דרך נבנה 38.

בפתח תקוה

ששי: מרכז השרון, רחובי ציון 40.

האופרה הישראלית
מנהלה מיסדת אדיס דה־פיליפ
עונת 1973—1974
בת־יא: 10.11 בשעה 8.30
ערב מיוחד
בתכנית עשירה ומגוונת בהשתתפות כל אמני האופרה
חיפה: ארמון 22.11 בשעה 7.00
פלדרמאוז
אופרטה מאת שטראוס
ירושלים בנייני האומה 26.11 בשעה 5.00
הספר מסביליה
בת־יא: 17.11
כרטיסים: אלנבי 1 טל. 57227
הכניסה לחיילים חופשית.

חוק התכנון והבניה, תשכ״ה — 1965

מרחב תכנון מקומי, חוף הכרמל

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חוף הכרמל, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מס׳ הכ/44 ב׳" — שמטרה מס׳ 8 באזור המגורים והילה בצפון קיסריה — המהווה שינוי לתכנית הכ/44 — שמטרה מס׳ 8 באזור מגורים והילות בצפון קיסריה — ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 10620 חלקות 91, 93, 94; חלקי חלקות 96, 97, 81.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס הועדה מקומית שבתחום התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

(—) ד״ר נפתלי אילתי

יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

זמני הדלקת הנרות

	ירושלים	ת״א	חיפה
ערב שבת	4.0	4.26	4.16
מוצאי־שבת	5.20	5.22	5.19

טלויזיה כללית

יום ששי 9.11.73

15.00 כשמה פרמידלי. 15.30 לקראת שבת. 18.00 קיצור החדשות בעברית ובערבית. 18.05 סרט לילה בערבית. 19.45 חדשות בערבית. 20.00 שיר לשבת. 20.10 יומן אירועים. 21.15 סרט קולנוע. 23.15 פסוקו של יום הזכות.

בשבת 10.11.73

10.00 תכנית בינור ליהודים. 10.30 סרטו של קאן ילד: „צינור צינור בגג בגג". 18.00 קיצור חדשות בעברית ובערבית. 18.05 ד״ש עם שיר. 18.30 חידושים והמצאות. 19.00 תכנית בירור. 19.30 חדשות בערבית. 20.00 המבדיל. 20.30 מבט לחדשות. 21.15 איירונסייד. 22.10 עירים שאהבנו. 23.00 מבט ספורט. 23.30 פסוקו של יום וחדשות.

שדורי ישראל

יום ששי

רשת א׳

8.00 חדשות. 8.05 קולגיום מוסיקום — ראמו: סויטה מתוכת מתוך „פלאטה". פלבן: קונצ׳רטו במי־מינור. ברטיני: תשעה. 9.00 חדשות. 9.05 מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים — ביצירות גוסטב מאהלר — אבטה מתוך סימפוניה מס׳ 5. „השיר על הארץ" (פרקים א׳ ב׳). 10.00 חדשות. 10.05 מהקלטות התזמורה הסימפונית. 11.00 עברית לעם ועיקר החדשות. 11.15 שיעורים לכיתות ג׳ וד׳ בבתי הספר היסודיים. 11.50 שיר ופזמון. 12.00 חדשות. 12.05 קונצרט צהריים — הייזן: שליגיה במי־בנור, שופן: מבוא ופלונז לצ׳לו ולפסנתר אופוס 3. מוצארט: רביעיה ברה־בנור ק. 575. 13.00 חדשות ובחצי היום. 13.25 קונצרט צהריים. — ראבל: „ציגאן", סרנטס: האבאניירה, מנואל פוני: סונטה קצרה. 14.00 חדשות. 14.05 לא מוליד ולילדים הגדולים. 15.00 חדשות. 15.05 קבלת שבת. 16.00 חדשות. 16.06 המורה התימן. 16.30 חדש בהקליטה. 17.00 חדשות. 17.05 מוסיקה קלאסית בבקשה. 18.00 חדשות. 18.05 מה בשמים. 18.30 שבועון לספורט. 19.00 חדשות. 19.05 השוק השבועי. 20.00 חדשות. 20.05 בצימה הטר — פריסות שלום. 21.00 חדשות. 21.05 קונצרט ליל שבת. 22.00 חדשות. 22.05 קונצרט ליל שבת. 23.00 חדשות. 23.25 סיפורדיה. מ־24.00 עד 8.05 העברה מרשת ב׳.

רשת ב׳

8.00 חדשות. 8.10 בוקר שבוע ופריסות שלום. 9.00 חדשות. 9.05 בוקר טוב ופריסות שלום. 10.00 חדשות. 10.05 כאן בבית. 11.00 חדשות. 11.05 כאן בבית. 12.00 חדשות. 12.05 במקצב יוצר. 12.30 תן כיוך. 13.00 חדשות. היום הזה. 13.25 שירים משלנו. 14.00 חדשות. 14.05 כאן אוהד מגור. 15.00 מוכר חביב ופריסות שלום. 16.00 חדשות. 16.05 רגע של עברית. 16.06 מוכר חביב ופריסות שלום. 17.00 חדשות. 17.05 תשליב על בימת הבידור הקל. 18.00 חדשות. 18.05 תשליב על בימת הבידור הקל. 19.00 עברית לעם. 21.00 חדשות. 21.05 ערב טוב ופריסות שלום. 22.00 חדשות. 22.05 ערב טוב ופריסות שלום. 23.00 חדשות הלילה הזה. 23.25 אדום עתיק ופריסות שלום. 24.00 חדשות. 00.05 אדום עתיק ופריסות שלום. 1.05 שירים בשלמר וחדשות עד 6. 6.05 שעון מוסיקלי. 6.57 אזנן עולם. 7.00 חדשות. 7.05 זמר לך. 8.00 חדשות.

שבת

רשת א׳

8.05 שחרית לשבת. 9.00 חדשות. 9.05 עולם המדע. 9.35 הידון מוסיקלי. 10.00 חדשות. 10.05 יומן השבוע. 11.00 חדשות. 11.05 הבסף עולה. 12.00 חדשות. 12.05 ראיון עם הרמטכ״ל. 13.00 חדשות. 13.05 קונצרט צהריים. 14.00 חדשות. 14.05 לאם ולילד. 15.00 חדשות. 15.05 מנוחה מוסיקלית. 16.00 חדשות. 16.05 מוסיקה בין דפי ספרות. 16.40 פרקי זמרה — האליבה באדי (סופראן). 17.00 חדשות. 17.05 צלילים בלוא חבנים — עבי מבעיני. 18.00 חדשות. 18.05 נגינה בצוותא. 19.00 חדשות ויומן החדשות. 19.50 פרקי הים בתנ״ך. 20.00 חדשות. 20.05 בצימה הזר ופריסות שלום. 21.00 חדשות. 21.05 המבדיל. 22.00 חדשות. 22.05 דיון בנושא תגובות רגשיות בצבאי זוק ובשבר. 23.00 חדשות הלילה הזה. 23.25 אזנת מבנה. 24.00 חדשות. 00.05 רגע של שיר. מ־2.00 עד 8.05 העברה לרשת ב׳.

רשת ב׳

8.00 חדשות. 8.10 שירים בבוקר ופריסות שלום. 8.55 נוף ארצנו. 9.00 חדשות. 9.05 שירים בבוקר ופריסות שלום. 10.00 חדשות. 10.05 קלאסי וקל. 11.00 חדשות. 11.05 סיפורי פוגי. 12.00 חדשות. 12.05 סיפורי פוגי. 13.00 חדשות. 13.05 רק היום נולדו. 13.40 פרקי חזנות. 14.00 חדשות. 14.05 בזהרה עברית לעולים. 15.00 חדשות. 15.05 מוכר חביב ופריסות שלום. 16.00 חדשות. 16.05 מוכר חביב ופריסות שלום. 17.00 חדשות. 17.05 זה הכל עניין של אופי עם בישש פילר. הזמורתו ובקר (גרמולוגיה). 18.00 חדשות. 18.05 הלתו. 18.30 מבגרם הספורט. 18.45 עם בישש בילר. 19.00 עברית לעם. 21.00 חדשות. 21.05 ערב טוב ופריסות שלום. 22.00 חדשות. 23.00 חדשות הלילה הזה. 23.25 אדום עתיק ופריסות שלום. 24.00 חדשות. 00.05 אדום עתיק ופריסות שלום. 1.00 חדשות. 1.05 שירים משלנו. וחדשות עד 5.05. 5.55 בה טוב. 6.00 חדשות. 6.05 שעון מוסיקלי. 6.59 רגע של עברית. 7.00 חדשות. „הבוקר הזה" וסקירת עתוני הבוקר. 7.25 זמר זמר לך. 7.55 אור יהיה. 8.00 חדשות.

מכון לבון

בילבי לא נעלמה

מעתה תוכלו להנות מתעלוליה בספרים המקסימים שהופיעו בימים אלה:

„מי מכיר את בילבי בת גרב"

24 עמודי טקסט וציורים

„הבריחה הגדולה עם בילבי בת גרב"

48 עמודי טקסט וצילומי צבע נפלאים

הורים!

רכשו לילדיכם את הספרים הנפלאים!

עם עובד

תנועת קונים ערה גם בסופרמרקטים

חלק מההתייקרויות – מעבר למתחייב מהעלאת המסים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

תנועת קונים גדולה הורגשה בימיים האחרונים גם בסופרמרקטים. הקניות הן קיפו מצרכים שונים — שימורים, משקאות, סוכר, קמח, מוצרי ניקוי וכו'. בכמה מצרכים היתה נטיה לאגירה כאשר קונים לא מסתירים חששותיהם מפני אפשרות של העלאת מיסים עקיפים נוספת בזמן הקרוב.

מצרכים לא מעטים נמכרים כבר במחיריהם החדשים. לאחר שהסופרמרקטים חיסלו את המלאים הישנים, קיבלו סחורה במחירים חדשים כבר לאחר פירסום צווי העלאת המסים העקיפים. אם כי בכמה מקרים לא יכלו להודיע על שיעור ההתייקרות בשל אי השלמת ההתחשבנויות עם שלטונות המס קניה. אי לכך נוצרה אי בהירות במחירים לגבי כמה מצרכים, ביחוד שהסופרמרקטים המשיכו למכור במחירים הישנים. הודרכו הנהלות להעלות את המחירים על מתחייב על פי הדין.

אתמול הושלמה העלאת מחירי המשקאות. הביצים למשל התייקרו מ־45 אג' ל־48 אג' לבקבוק; מיץ לימון ממותק של „פסיס" התייקר מ־1.86 ל"י ל־1.98 ל"י לבקבוק; מיץ תפוזים טבעי התייקר מ־1.58 ל"י ל־1.67 ל"י לבקבוק; בקבוק „שוופס" גדול התייקר מלירה אחת ל־1.05 ל"י, ואילו בקבוק קטן מ־35 אג' ל־38 אג'; בירה לבנה התייקרה מ־55 אג' ל־60 אג' לבקבוק; בירה שחורה מ־40 אג' ל־42 אג'.

הסיגריות מתייקרות תוך התייקרות בממוצע ב־20 אג' מ־3.40 ל"י ל־3.60 ל"י. כן התייקרו כבר חמרי ניקוי, קוסמטיקה וריבות.

מבררים אפשרות ליבוא ביצים ואבקת־ביצים

מאת א. פדומי, סופר „דבר"

מנהל מועצת־הלול ליר ארגוב, קרא לייצרני הביצים להימנע מהפקעת מחירים, והצרכנים, שלא לקנות ביצים במחירים מופקעים ולהסתפק בכך באפשרות בחלוקה צודקת של ביצים בתקופת המחסור.

מנהל המועצה אמר לי אתמול, כי לולא המלחמה ההספקה הרגילה של ביצים לצה"ל. אפשר היה כבר במשך החודש הזה להגיע לאיזון הייצור עם הצריכה. עד כה הגישו מהר"ל 16.5 מיליון ביצים. שברובו הסבירו הצבור לצה"ל. מבררים אפשרויות יבוא נוסף, אף כי מחיר הביצים באירופה גבוה וכל ביצת־יבוא כצפויה צפויה לעלות 35 אגורות. כן הועלתה הצעה לייבא אבקת־ביצים ומתנהל מו"מ עם גורמים שונים על נכונותם לעסוק בשיווק אבקת־הביצים, לאחר שמנהלי רשתות ההזנות הגדולות מסתייגים מיבוא זה.

מנהל מועצת־הלול הביע דעתו, כי אם לא יואפלו שוב הלולים, ציפיה הספקת הביצים להתאזן עם הצריכה כבר בחודש דצמבר.

לעומתו הביע צ. יונגרייז מ„תנובה" דעתו, כי המחסור יימשך בכל חודש דצמבר, ויתכן כי גם בינואר. לדבריו, מספקת עתה תנובה 7—7.5 מיליון ביצים לשבוע, לעומת 11 מיליון כרגיל.

נדחתה עתירה לצע"ת למסירת גופתו של חוטף מטוס „סבנה"

בית המשפט הגבוה לצדק דחה אתמול בקשה למו על תנאי נגד שר הבטחון ושר המשטרה, לנמק מדוע לא תימסר גופתו של המחבל עלי שאפיק מאהא לקבורה בירושלים, כרצון משפחתו.

המחבל היה אחד מחוטפי מטוס „סבנה" ללוד בחודש מאי אשתקד, והרג בפעולה זו בעת הבתלטות צה"ל על המטוס החטוף. גופתו נקברה באורח ארעי בבית קברות מוסלמי ביהודה ושומרון.

העתירה הוגשה בידי עו"ד פליציה לנגר בשם אחותו של המחבל, סהילה מאפיק מאהא, המתגוררת בירושלים המזרחית. שביקשה להעביר את גופת אחיה לקבורה בבית הקברות המוסלמי שליד שער האריות, על סכך יפוי כח שהיא קיבלה מאלמנת המחבל בבירות, באמצעות הצלב האדום.

בעת בירור העתירה נכח באולם בית המשפט נציג הצלב האדום כבמקית.

פרקליטות המדינה השתמשה בזמנה להתערב בבירור העתירה צוד בטרם הוצא הצע"ת, במטרה למנוע את הדבר, מפאת ההשפעה הציבורית של הענין. בתצהיר שנמסר לבג"צ מטעם הפרקליטות, נאמר, כי הרשויות מוכנים להעביר את גופת המחבל לקבורת קבע בבל בית קברות שבאיזור יהודה ושומרון כרצון המשפחה, וגם למסרה לקבורה בבירות עם נבואת אלמנתו, או בכל מדינה ערבית אחרת. אך הוסבר, כי במעניים של בטחון הציבור ושמירת הסדר הצבורי מתנגדת המשטרה לקבורתו בירושלים. קבורת המחבל דווקא בירושלים עלולה לגרום להתלקחות יצרים והתגבות חריפות בקרב הציבור ולהביא להפגנות רחבות, הפגנות והסיסה ופעולות אחרות שעלולות לפגוע בבטחון ובסדר. ולכן אין המשטרה מוכנה להתיר פעולה עם סיכונים כאלה.

בהחלטתו קבע בית המשפט, כי „בולנו יודעים את המצב הבטחוני הכללי שבו נתונה המדינה, ביחוד בזמנים אלה, ובמצב כזה, טובה זהירות יתר בכל הנוגע לבטחון ולשלום הציבור. אין לומר, שסמכות המשטרה הן הכרות שחור עד כדי כך, בבית המשפט יתערב בשיקוליה".

חב' מפעלי ים־המלח עלולה לאבד שווקים בגלל מחסור במשאיות

מאת סופר „דבר" בנגב

חברת מפעלי ים המלח עלולה לאבד את שוק האשלג במזרח הרחוק, אם יימשך המצב שבו אין לחברה אף משאית אחת להובלת האשלג מסדום לנמלים.

זה שלושה ימים עוגנת בנמל אשדוד אניה שהוזמנה על ידי החברה להובלת 9000 טון אשלג. בעד כל יום עגינה בנמל נאלצת החברה לשלם סכום נכבד בדולארים, אך עד כה לא הוצבה כמות האשלג הדרושה, כחוסר משאיות.

בשבוע הבא עומדת להגיע לנמל אניה נוספת להובלת אשלג בקיבולת 12 אלף טון. בהנהלת החברה, נמסר כי אניות אלו הוזמנו זמן רב לפני המלחמה כדי להבטיח לוח הובלות תקין של האשלג בכל ימות השנה. מספר אניות שהגיעו בזמן המלחמה לנמל, עזבו את חופי הארץ כשהן ריקות.

בסדום מותחים ביקורת על יעקב ארגון לקוי בטיפול משאיות משתמשים להובלת מצרכים ותחמושת בשעה שבמשאיות כבדות הראויות להובלת אשלג, — במקום במשאיות קטנות, בינתיים נמשך ייצור האשלג בסדום ומצבור במקום עלה כבר על 100,000 טון.

להקת חיילים מבדרת את הלוחמים בגזרה הסורית

משלוחי ההדרים למזרח הרחוק – ייצאו כמתוכנן

מאת סופר „דבר" לענייני הקלאות

משלוחי ההדרים לארצות המזרח הרחוק ייצאו כמתוכנן על אף המצור על מיצרי באב־אל־מנדב — כך החליטה מועצת ההדרים.

משלחת המועצה תצא בעוד שבוע לחתימה חוזי המכירה ליפאן, הונג־קונג וסינגפור. האניה הראשונה, עם כ־100,000 תיבות תפוזי־זהב, עומדת לצאת להונג־קונג וסינגפור בסוף חודש זה. ליפאן יישלחו 750,000 תיבות, רוב אשכוליות.

משלחת חירום שלישית של הבונדס מבקרת בישראל

משלחת חירום של הבונדס מניו יורק ומשיקאגו, הגיעה אתמול לביקור בן ארבעה ימים בישראל. זו משלחת החירום השלישית של הבונדס בשבועיים האחרונים, כבענה לפניותיו התכופות של שר האוצר פ. ספיר להנהגת הבונדס לגייס סכום של 642 מיליון דולר עד סוף השנה לכיסוי הקציב הפיתוח של הממשלה.

במשלחת 45 מנהיגים קהילתיים ואנשי עסקים שיתוודעו בעניינים כלכליים, מדיניים ובטחוניים בשורת פגישות עם שרים, עובדי מדינה בכירים וקציני צה"ל. בעת שהותם בישראל, יתאכסנו חברי המשלחת בבלון המלך דוד בירושלים.

מוסלמים וצ'רקסים תרמו לועד למען החייל

מאת ישעיהו עשני, סופר „דבר" בצפת

35 תושבים מהכפר המוסלמי עכברא שליד צפת תרמו 2030 ל"י לועד למען החייל. סייעו למבצע המוכתר של הכפר חלד אחמד חליחל, ומנהל בית הספר במקום עלי חליחל.

26 תושבים מהכפר הצ'רקסי ריחניה תרמו 1330 ל"י לועד למען החייל. סייע למבצע יו"ר ועד הכפר שוקרי אליאס.

841 תאונות דרכים – באוקטובר

בחודש אוקטובר 1973 ארעו 841 תאונות דרכים עם 1,282 נפגעים, ירידה של כ־40 אחוז במספר התאונות ובמספר הנפגעים לעומת חודש ספטמבר 1973. ירידה זו קשורה כנראה בצמצום הפעילות ההתבורתית במשק בחודש המלחמה, על כך מסר בירושלים דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. (המספרים כוללים רק תאונות שבהן היה מעורב לפחות רכב אחד אזרחי אחד, כאשר רכב מגויס לצה"ל נחשב כרכב צבאי).

בתאונות אלה היו 55 הרוגים ו־246 פצועים קשה.

הקבלנים קיבלו אשראי למימון שכר הפועלים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ראשי מרכז הקבלנים ביקשו באורח דחוף מנגיד בנק ישראל משה זנבר, להעמיד לרשותם אשראי כדי לממן את שכר פועלי הבניין בחודש אוקטובר וצרכים נוספים הנובעים משיתוק הבנייה. הקבלנים ביקשו אשראי בסך כולל של כ־13 מיליון ל"י.

זנבר הסכים להעמיד לרשותם אשראי של 3 מיליון ל"י למימון שכר פועלי הבניין. לפי החלטת מרכז הקבלנים, ישלימו את שכרם של פועלי הבניין הקבועים והקבועים לפי הממוצע של שלוש המשכורות האחרונות, נטו. זאת כהלוואה אשר לה תערוב קרן הביטוח של פועלי הבניין.

לגבי תביעת הקבלנים למימון ביניים של 10 מיליון ל"י, הציע זנבר שהקבלנים ינסו לגייס אשראי מהבנקים המסחריים. אם לא יצליחו בכך, הוא יוזן אתם בבעיה שנית.

המובילים הערביים לא הופיעו

נסיונו של מרכז הקבלנים להתקשר עם חברות הובלה ערביות מהשטחים נכשל. לאחר מו"מ ממושך הושג הסדר על מחירי ההובלה, אך המובילים הערביים לא הופיעו. כתוצאה מחוסר משאיות, משותקת העבודה בחלק מאתרי הבנייה.

בימים הקרובים יתקיימו מגעים מחודשים בין מרכז הקבלנים לבין האוצר פנחס ספיר, במאמץ לשכנע על מליח להעמיד לרשות הקבלנים כמה עשרות משאיות להובלת חמרי בנייה.

נערות מ„צופיה" — לטיפול בפצועים

קבוצת נערות ממוסד „צופיה" עבדות מזה שבוע בהתנדבות בביה"ח ע"ש שיבא בתל־השומר, בטיפול בפצועים. הנערות מוסעות מדי־יום בליווי מדריכה לבית החולים ומוחזרות משם ברכב המוסד — על כך מסר אתמול מ"מ דובר משרד־הסעד י. גרנטשטיין.

הוא הוסיף, שקבוצת נערים ממוסד „מצפורים", ביזמתם של בני המוסדות, תרמו דם לבנק מגן־דוד־אדום בהרצליה.

לחברינו

הילדה וששון משה

ברכת מזל טוב להולדת הבן הבכור

בית „דבר"

המרכז לטלוויזיה לימודית

המרכז לטלוויזיה לימודית משדר למוסדות החינוך בשעות הבוקר, כפי שפורסם בחוברת שידורי הטלוויזיה הלימודית.

שידורי אחה"צ יחלו בשעה 16.00 לפי הפירוט דלהלן:

יום ששי — 9-11-73 (החל משעה 14.00)

1. במעגל קטן 2 — ספור, שיר ומשחק לילדי הגן
2. צייד הברווזים — ספור לילדי הגן
3. סרט: הרמן שטרוק — האמן המאמין
4. מוסיקה־לי: השבץ בצלילים

בכל בית תנ"ך

הנך יפה רעיתי הנך יפה ... עיניך יונים מבעד לצמתך, שערך כעדר העזים

שגלשו מהר גלעד ... שכלם מתאימות

... ושכלה אין בהם ... כחוט השני שפתותיך ומדבריך נאוה, כפלח

הרמון רקתך ... כמגדל דויד צוארך בנוי לתלפיות, אלף המגן

... שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה, הרעים

... עד שיפוח היום ... אלך לי אל הר המור ואל גבעת

הלבונה ... ומום אין בך

אתי מלבנון ... מראש אמנה, מראש שניר וחרמון,

ממענות ... מהררי נמרים ... לבבתני באחד (באחת ק')

מעיניך ... מה יפו דדיך אחתי כלה, מה טבו דדיך מיין,

... נפת תטפנה שפתותיך, כלה, דבש וחלב תחת לשונך,

וריח שלמתיך ... גן נעול אחתי כלה, גל נעול, מעין חתום: שלחיך

פרדס רמונים עם פרי מגדים ... נרד וכרכם, קנה וקנמון עם

כל עצי לבונה, מר ואהלות עם כל ראשי בשמים: מעין גנים, באר מים חיים,

ונזלים מן לבנון: עורי צפון ובואי תימן, הפיחי גני, יזלו בשמיו, יבא דודי לגנו

ויאכל פרי מגדיו:

בארבעה כרכים

מפורש על ידי פרופ. א.ש. הרטום

לפי שיטת פרופ. מ.ד. קאסוטו

ספרית דבר — בהוצאת „יבנה"

ב129 ל"י במקום ~~210~~ ל"י

הרוכש עתה מקבל שי

אנציקלופדיה לאישים בתנ"ך

שני ספרים בכרך אחד מאת דב קמחי

(מחירה בחנות 22 ל"י)

הרכישה והסדר התשלומים בכל סניפי „דבר" ברחבי הארץ ובמרכז — תל־אביב, רח' שינקין 45, טל. 286141.

לכבוד ספריה „דבר" ת.ד. 199 תל־אביב

הנני מבקש לשלוח לי את כל התנ"ך ב־4 כרכים לפי שיטת פרופ' קאסוטו במהדורת „דבר" בהוצאת „יבנה" לפי המסומן לכסה (סמן את המשבצת המתאימה).

□ הנני מצרף בזה המחאה דאר/צ'ק כס' על סך 129 ל"י.

□ הנני מצרף בזה המחאה דאר/צ'ק כס' על סך 29 ל"י ואת היתרה בסך 100 ל"י אני מתחייב לשלם ב־4 תשלומים שווים רצופים של 25 ל"י כל חודש.

שם ___ כתובת ___ מס' ת.ז. ___ חתימה ___

נהג — התנדב

עצור בתחנת אוטובוס

אסוף את החייל,

את התלמיד,

את עקרת הבית.

למגויסי

התעשיה האוירית לישראל

נא הודיעו מענכם הצבאי על מנת לאפשר לנו ליצור עמכם קשר.

צלצלו 973111 בין השעות 7.00—22.00 או כתבו אל התעשיה האוירית לישראל במל תעופה לוד.

בצער רב וביגון קודר הננו מודיעים על פטירתה ללא עת של רעיתי, אמנו, סבתי, אחותי וגיסתנו היקרה

חיה (קלרה) ליאור (לרנר) ז"ל

(מקישינוב)

הלויה תצא היום, יום שישי, י"ד חשון תשל"ד (9.11.73), בשעה 12.00 בצהרים, מבית הלויות העירוני רחוב דפנה 5 תל־אביב, לבית העלמין בקרית־שאול

המתאבלים:

בעלה, עורך־דין חיים ליאור

בנה, כלתה ונכדתה: אליעזר, גאולה ועינתי ליאור,

משפחות: ליאור, לרנר, שפירא, בורשטיין, דורם, עובדיה

וכל בני המשפחה בארץ ובחו"ל

יושב ראש הכנסת והעובדים

משתתפים באבלו הכבד של

חיים ליאור

מזכיר הכנסת לשעבר

על מות רעיתו

קלרה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אשתי, אמי, סבתנו ואחותנו היקרה

לאה קופל

הלויה תצא מבית המנוחה ברכוב ביום שישי י"ד בחשון תשל"ד, 9.11.73, בשעה 12 בצהרים

המשפחה המתאבלת

עברה שנה מאז הלך מאתנו

מיכאל צידון ז"ל

(צודנובסקי)

נקיים אזכרה לזכרו וגלוי המצבה ביום שני, י"ז בחשון תשל"ד 12.11.73 בשעה 3 אחה"צ בבית העלמין החדש בחולון.

התכנסות בבית משפ' צידון ר' כורזיה 13 רבת־יצחק בשעה 2.30.

המשפחה

ביום שלישי, 13.11.1973 תתקיים

אזכרה וגלוי מצבה

של יקירתנו

אסתר קרוכמל ז"ל

לבית שינפלד מבוריסלב — פולין

ידידיה ומוקירי זכרה נפגשים בשעה 15.30 בשער בית העלמין בחולון

יעל, גרשון וגיורא אדלבאום

משפחות קרוכמל, שינפלד וקנפל

אנו אבלים על מות חברנו

דוד אשתון ז"ל

ומביעים תנחומים למשפחה האבלה

איגוד המעבידים השכירים הקבלנים בכלל ביתה בתוך הנדסה

הנהלה בכלל ביתה דמשכה הבנין

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אמנו, סבתנו ואחותנו היקרה

לאה דונסקי ז"ל

ההלויה תצא היום, יום ששי, י"ד חשון תשל"ד — 9.11.73, בשעה 12.00 בצהרים, מביתה רח' התהיה 12, כפר־סבא.

המשפחה האבלה

לח' יעקב גבע

אתך באבלך במות אחותך

רבקה הירש ז"ל

ההנהלה הראשית בנק הפועלים בע"מ והעובדים

לח' אירמה הלפרין

אתך באבל וביגון במות בעלך

מרדכי ז"ל

הנהלת הבית וחבר העובדים במרכז מפלגת העבודה הישראלית

במלאת ארבע שנים לפטירתה של אשתי, אמנו ואחותנו היקרה והאהובה

שפרינצה (ספפה) פייץ ז"ל

(לבית גנט)

תיערך ביום ראשון, ט"ז חשון תשל"ד, 11.11.73, בשעה 3.00 אחה"צ אזכרה על קברה בבית־העלמין בקרית־שאול.

אוטובוס יצא בשעה 2.15 מרחבת היכל התרבות בתל־אביב. נפגשים ליד שער בית־העלמין.

המשפחה